

Upravni odbor

Predsednik: **Adriano Kovačič**

Podpredsednik: **Gabriele Ferfaglia**

Člani upravnega odbora: **Igor Filipcic, Roberto Gantar, Petra Maronese,
Aleš Nanut, Marko Pertot, Marko Petelin, Maja Vrtovec**

Nadzorni odbor

Predsednica: **Martina Malalan**

Člana nadzornega odbora: **Aldo Cunja, Ugo Tomsic**

Direkcija

Izvršna direktorica: **Emanuela Bratos**

Namestnik direktorice (s polnimi pooblastili): **Dean Rebecchi**

Namestnik direktorice: **Ivo Cotič**

Št. članov dne 31. 12. 2022:

3.723

Kazalo

Globalni kontekst in sistem zadružnih bank	3
Pomembna dejstva, nastala med poslovnim letom	21
Poslovanje banke	35
Poslovna struktura	55
Sistem notranjega nadzora in obvladovanja tveganj	57
Ostale informacije o upravljanju	69
Pomembna dejstva, nastala po zaključku poslovnega leta	75
Predviden razvoj poslovanja	77
Predlog porazdelitve rezultata poslovnega leta	79
Zaključek	81
Bilanca	83

Poglavje 1

Globalni kontekst in sistem zadružnih bank

Drage članice, cenjeni člani!

Dogodki zadnjih dveh let so nas soočili z dualizmom, ki je močno spremenil naš način življenja in pogled v prihodnost.

Če smo tudi zaradi obsežne kampanje cepljenja opazili znake gospodarskega in družbenega okrevanja in pomislili, da se postopoma vračamo v normalno stanje, so se pojavili drugi izredni dogodki, ki so naše skrbi še povečali.

Vojna v Evropi, energetska kriza, vidni učinki podnebnih sprememb in naraščajoča inflacija so močno vplivali na naš način razmišljanja o prihodnosti in nas prisilili k odgovornemu realizmu.

Bolezen našega podnebja je povzročila in povzročča vedno nove izjemne krize. Ne le katastrofalni dogodki, kot so zemeljski plazovi, poplave, požari, temveč tudi spremembe ekosistemov, ki vplivajo na življenje ljudi in gospodarstvo, povzročajo težave v kmetijstvu, živinoreji in ribištvu ter pojav neustavljivih selitvenih tokov. Na finance vplivajo učinki neugodnega podnebja, vendar so te tudi eden od vzvodov, s katerimi lahko zmanjšamo obseg problema in ga poskušamo obrniti v drugo smer.

Gospodarski učinki upočasnjene rasti in vse večje neenakosti so jasno vidni.

Zadružno bančništvo ima zaradi svoje posebne prisotnosti v prostoru vodilno vlogo pri spremljanju tega prehoda ter spodbujanju skladnega razvoja in zmanjševanju neenakosti. Vloga skupnostnega bančništva je še pomembnejša zaradi procesa, ki ga izvajajo številne banke, da bi zmanjšale obseg posojilnih dejavnosti v korist storitvenih dejavnosti.

Neodvisne raziskave kažejo, da imajo zadružne kreditne banke na svojih območjih "gonilno" vlogo.

Po eni strani spodbujajo projekte poslovnih subjektov in družin ter vključevanje, po drugi strani pa promovirajo lagodno življenje. Pri tem podpirajo zdravstvene in socialne pobude znotraj skupnosti, kot tudi športne, kulturne, skrbstvene, rekreacijske, študijske in izobraževalne dejavnosti. Hkrati pa zagotavljajo vrednost participativnega in solidarnostnega modela.

Prav njihova fizična prisotnost v prostoru vzajemnim bankam ne omogoča le, da ugotavljajo kritične razmere, temveč tudi, da izvajajo strategije, katerih cilj je ponovno oživiti upanje, pogum in voljo.

Za ohranitev izjemne in posebne vloge skupnostnih bank je izrednega pomena, da evropske institucije s sorazmerno ureditvijo, prilagojeno poslovnemu modelu in operativni zapletenosti naših bank, to vlogo priznajo.

Mednarodni scenarij in italijanski kontekst

Leta 2022 so bili za razvoj svetovnega gospodarskega okolja v glavnem značilni trije dejavniki: vdor ruskih vojaških sil v Ukrajino, ki je prispeval k destabilizaciji svetovnega gospodarstva in vplival predvsem na rast stroškov energije; visoka inflacija, ki je vplivala na vsa gospodarstva, čeprav na različne načine, in upočasnitev gospodarske rasti na Kitajskem. Ocene Mednarodnega denarnega sklada (v nadaljnjem besedilu: MDS), objavljene oktobra 2022, kažejo, da naj bi svetovna rast BDP v letu 2022 dosegla 3,2 %, medtem ko je leta 2021 znašala 6 %. Kar zadeva največja svetovna gospodarstva, bo rast BDP v Združenih državah Amerike leta 2022 po podatkih Mednarodnega denarnega sklada znašala 1,6 %, v evroobmočju pa 3,1 %: zaradi verjetne uresničitve faze upočasnitve gospodarske rasti, ki jo implicitno povzročata inflacija in restriktivna denarna politika, so napovedi rasti za leto 2023 nižje (1 % v Združenih državah Amerike, 0,5 % v Evropi po podatkih Mednarodnega denarnega sklada).

V evroobmočju so se zlasti po izbruhu vojne v Ukrajini pospešili inflacijski pritiski: MDS ocenjuje, da se bodo cene v letu 2022 povečale za 8,3 %, predvsem zaradi višjih cen energentov in hrane, medtem ko naj bi se rast cen za leto 2023 upočasnila na 5,7 %. H gibanju inflacije je prispevalo tudi gibanje zaposlenosti, ki je v letu 2022 še naprej kazalo znake izboljšanja: stopnja brezposelnosti v evroobmočju naj bi po pričakovanjih znašala 6,8 %, kar je manj kot leta 2021, ko je bila 7,7 %.

Za italijansko gospodarstvo sta bili tako kot za preostalo Evropo značilni naraščajoča inflacija in velika negotovost, povezana s trenutnim konfliktom. Ti dejavniki bodo vplivali tudi na rast BDP v letu 2023, ki se bo po mnenju ISTAT upočasnila zaradi negativnih posledic visoke inflacije, poslabšanja trgovinske bilance in upada zaupanja gospodinjestev. Po podatkih ISTAT bo rast BDP leta 2022 znašala 3,9 %, in sicer zaradi domačega povpraševanja, medtem ko se za leto 2023 pričakuje močno upočasnitev (0,4 %). Kar zadeva italijanski trg dela, ISTAT potrjuje, da se je gibanje stopnje brezposelnosti postopoma normaliziralo, pri čemer se bo stopnja brezposelnosti leta 2022 znatno znižala na 8,1 % v primerjavi z vrednostjo 9,3 % leta 2021.

Za leto 2022 je bila v Italiji značilna dolgotrajna faza pospešene inflacije, ki je morda dosegla vrhunec v zadnjem četrtletju leta 2022, pri čemer so spremembe trenda oktobra in novembra znašale 11,9 % oziroma 11,8 %. ISTAT ocenjuje, da bo stopnja spremembe deflatorja izdatkov gospodinjstev leta 2022 predvidoma narasla za 8,2 %, kar je močno povečanje v primerjavi z 1,6-odstotno vrednostjo, zabeleženo leta 2021. Za leto 2023 pa ISTAT pričakuje, da se bo deflator zaradi zaježitve rasti cen blaga upočasnil in bo po ocenah znašal približno 5,4 %.

Finančni in devizni trgi

V letu 2022 je na uspešnost finančnih in valutnih trgov močno vplivalo izvajanje restriktivnih denarnih politik svetovnih centralnih bank.

ECB je svojo pot k normalizaciji ultraekspanzivne denarne politike začela v prvem četrtletju z odločitvijo o postopnem zmanjšanju neto nakupov finančnega premoženja, ključnega ukrepa, ki je bil uveden v prejšnjih letih. Prvič, zmanjšali so se neto nakupi finančnega premoženja v okviru programa nakupa javnih in zasebnih vrednostnih papirjev za potrebe pandemije (t. i. »PEPP«), dokler jih 31. marca ne bo ukinila, hkrati pa potrdila ponovno vlaganje glavnice, odplačane iz zapadlih vrednostnih papirjev, vsaj do konca leta 2024. ECB je odločitev o nadaljnjem zmanjšanju uporabe nakupa obveznic sprejela na zasedanju 9. junija 2022, tokrat v okviru programa nakupa finančnega premoženja (t. i. »PAA«) od 1. julija 2022. Možnost, da bi se neposredno posredovanje Centralne banke na trgih obveznic končalo - v zelo negotovem makro- in geopolitičnem okolju -, je povzročila volatilitnost in postopno povečevanje razmikov vrednosti pri vrednostnih papirjih v perifernih državah. Ob tem scenariju, ki bi lahko privedel do precejšnje razdrobljenosti denarne politike v Evropi, je ECB 15. junija 2022 sklicala izredno sejo, na kateri je napovedala, da bodo reinvesticije zapadlih vrednostnih papirjev, kupljenih v okviru programa PEPP, potekale fleksibilno, med razredi finančnega premoženja, med državami in skozi čas. Napovedala je tudi, da namerava oblikovati nov instrument za preprečevanje tveganja razdrobljenosti trga, da bi zaščitila pravilno delovanje transmisijskega mehanizma denarne politike in preprečila, da bi dvig obrestnih mer še povečale špekulacije z obrobnimi državnimi obveznicami. Ta instrument, imenovan »instrument za zaščito transmisijskega mehanizma«, je bil potrjen na zasedanju 21. julija 2022.

Pretirano visoka inflacija in prepričanje, da je ni več mogoče obravnavati kot prehoden pojav, sta ECB spodbudila, da je na zasedanju 21. julija 2022 začela cikel znatnega zviševanja obrestnih mer, s katerim se je glavna obrestna mera refinanciranja v manj kot pol leta zvišala z 0 % na 2,5 %.

Julija se je ECB odločila, da bo vse ključne obrestne mere (za glavno refinanciranje, obrestno mero za vloge čez noč in mejno obrestno mero za posojila) zvišala za 50 bazičnih točk. Evropska centralna banka je septembra nadaljevala z zaostrovanjem denarne politike, da bi preprečila naraščajočo inflacijo, in začela z novim dvigom vseh obrestnih mer za kar 75 bazičnih točk, kar je bilo precej nad pričakovanji trgovcev.

Na septembrski seji je ECB začela spreminjati tudi druge povezane ukrepe denarne politike, ki so prispevali h krepitvi njene restriktivne naravnosti in k bolj nemotenemu delovanju trga državnih obveznic v evroobmočju: Svet ECB je sklenil ukiniti dvotirni sistem obrestovanja presežnih rezerv s ponastavitvijo stopnje obrestovanja na nič. Ukrepi za te namene so bili sprejeti tudi na seji Sveta 27. oktobra 2022, ko je ECB odločila tudi o obrestovanju obveznih rezerv, ki jih imajo kreditne institucije Evrosistema od 21. decembra 2022, v višini depozitne obrestne mere namesto obrestne mere glavnega refinanciranja. Spremenjena je bila tudi metodologija za izračun obrestne mere TLTRO-III, za te operacije pa so bili določeni trije dodatni datumi za prostovoljno predčasno odplačilo. Nova metoda izračuna, katere namen je zagotoviti boljši prenos povečanja denarnih stroškov na pogoje kreditiranja bank, je začela veljati 23. novembra 2022. Na oktobrskem zasedanju je Evropska centralna banka ponovno zvišala tudi vse obrestne mere za 75 bazičnih točk.

Nazadnje je Evropska centralna banka svojo restriktivno naravnost ponovno izkazala tudi na zasedanju 15. decembra 2022, ko se je odločila zvišati obrestne mere za nadaljnjih 50 bazičnih točk, tako da bo obrestna mera glavnega refinanciranja konec leta 2022 znašala 2,50 %, obrestna mera za vloge čez noč 2,00 % in obrestna mera mejnega posojanja 2,75 %. Na isti seji Sveta je bilo sklenjeno, da bo ECB v prvi polovici leta 2023 postopoma zmanjševala stanje vrednostnih papirjev v programu EPN v višini 15 milijard EUR na mesec, nato pa bo glede na gospodarske razmere preučila, kako ravnati v drugi polovici leta 2023.

V ZDA je Federal Reserve v letu 2022 povečala ciljni razpon obrestnih mer za zvezne sklade za skupno 425 osnovnih točk na 4,25-4,50 %. Prvemu zvišanju za 25 bazičnih točk na marčevskem zasedanju je najprej sledilo zvišanje za 50 bazičnih točk maja, nato štiri zvišanja za 75 bazičnih točk junija, julija, septembra in oktobra ter zadnje zvišanje za 50 bazičnih točk decembra. V začetku marca je Centralna banka končala mesečne neto nakupe vrednostnih papirjev, na zasedanju FOMC od 3. do 4. maja 2022 pa je napovedala začetek izvajanja načrta kvantitativnega zaostrovanja, ki predvideva

zmanjšanje portfelja vrednostnih papirjev od junija do avgusta za 47,5 milijarde USD mesečno, od septembra pa za 95 milijard USD mesečno.

Federal Reserve je začela proces monetarne normalizacije precej pred ECB, kar je na valutnih trgih povzročilo izrazito krepitev ameriškega dolarja v primerjavi z evrom, k čemur je prispevalo splošno povečanje nenaklonjenosti tveganju, povezano s strahom pred upočasnitvijo svetovnega gospodarskega cikla. Dodaten dejavnik, ki je spodbudil to krepitev, je bila večja izpostavljenost gospodarstva evroobmočja rusko-ukrajinskemu konfliktu v primerjavi z gospodarstvom ZDA. Menjava EUR/USD je namreč skupno v vseh 12 mesecih leta 2022 z 1,1330 padla na 1,0670 (-6,19 %).

Dvig obrestnih mer s strani centralnih bank, s katerim so želele zajezi inflacijo po poslabšanju geopolitičnih razmer v Ukrajini, je povzročil strmo rast donosov vseh glavnih državnih obveznic, zaradi česar je leto 2022 eno najslabših v novejši zgodovini: v Evropi se je donos na 10-letne nemške obveznice (Bund) v nekaj mesecih povečal z -0,25 % na približno 2,50 % in dosegel novo desetletno najvišjo vrednost. Na uspešnost italijanskih državnih obveznic so v splošnem kontekstu rasti obrestnih mer vplivali tudi italijanski politični dogodki, saj sta izvolitev predsednika republike in odstop guvernerja Draghija razpon povečala na 240 bazičnih točk, obrestna mera referenčnih desetletnih obveznic Btp pa je ob koncu leta dosegla nove najvišje vrednosti s 4,65 %. Tudi za podjetniški sektor je bilo povečanje obrestnih mer in s tem povezanih kreditnih razmikov precejšnje: pogodbe za zavarovanje pred tveganjem neplačila za podjetniške obveznice naložbenega razreda so se povečale s približno 50 bazičnih točk na začetku leta na 90 točk ob koncu leta 2022.

Isti dejavniki, ki so vplivali na uspešnost trgov obveznic, so dejansko vplivali tudi na uspešnost delniških trgov, na katerih so glavni svetovni indeksi zaključili z več kot 10-odstotnim padcem v Evropi in približno 20-odstotnim padcem v Ameriki. Energetske delnice so imele največ koristi od geopolitičnega in gospodarskega okolja, medtem ko so tehnološke delnice zaradi naraščajočih obrestnih mer in pomanjkanja surovin trpele podobno kot bolj ciklični sektorji, denimo avtomobilski sektor. V Italiji je bil glavni indeks v skladu z drugimi evropskimi indeksi.

Italijanski bančni sistem

Gospodarska rast v Italiji, ki je bila na začetku leta 2022 komajda pozitivna, se je v drugem četrtletju pospešila, nato se je ohranila v poletnem četrtletju, v zadnjih treh mesecih leta pa se je končno upočasnila zaradi še vedno visokih cen energije in zmanjšanja okrevanja v sektorjih, ki jih je pandemija najbolj prizadela.

Upočasnitev gospodarske rasti in slabša pričakovanja so se odražala tudi v bančnih posojilih zasebnemu sektorju, saj sta se med avgustom in novembrom zmanjšala povpraševanje podjetij za naložbe in povpraševanje gospodinjstev za nakup stanovanj, zaostri pa so se tudi merila ponudbe.

Na podlagi podatkov, kot jih je objavilo Italijansko bančno združenje ABI, so posojila italijanskim rezidentom (podatek vključuje tudi zasebni sektor in organe javne uprave) znašala 1.742,7 milijard evrov in zabeležila pozitivno spremembo na letni ravni za 1,9 %. Posojila zasebnemu sektorju so zabeležila letno rast v višini 2,1 %, posojila družinam in nefinančnim podjetjem pa so se na letni ravni povečala za 1,6 %.

Iz analize razporeditve posojil izhaja, da so v letu 2022 področja proizvodnje, rudarstva in storitev predstavljala približno 58,4 % vseh posojil (samo za proizvodnjo je bilo namenjenih 27,7 % posojil). Po višini sledijo trgovina in namestitvene zmogljivosti ter gostinstvo s približno 22,4 %. Gradbeništvu je bilo namenjenih 8,8 % posojil, kmetijstvu 5,6 %, preostalim dejavnostim pa približno 4,8 %.

S stališča tveganosti so se konec leta 2022 zmanjšale zamrznjene terjatve (v neto vrednosti brez oslavitve in navedenih rezervacij) v višini približno 14,2 milijard evrov (-6,5 % na letni ravni), z razmerjem med čistimi zamrznjenimi terjatvami in skupnimi plasiranimi sredstvi v višini 0,81 % (0,87 % decembra 2021).

Skupne vloge komitentov bank v Italiji (depoziti za rezidente in obveznice, brez tistih, ki so jih ponovno odkupile banke) so decembra 2022 znašale 2.059,5 milijard evrov, z 0,4 % zmanjšanjem na letni ravni. Podrobneje, vloge (1.850,4 milijard evrov) so se na letni ravni zmanjšale za 0,5 %, po drugi strani pa so se obveznice (209,0 milijard evrov) v primerjavi z decembrom 2021 nekoliko povečale, in sicer za 0,1 %.

Glede gibanja obrestnih mer je na področju poslovanja s fizičnimi osebami in nefinančnimi podjetji povprečna obrestna mera bančnih vlog komitentov, kot jo je izračunalo Italijansko združenje bank ABI (podatek vključuje donosnost vlog, obveznic in terminskih nakupov vrednostnih papirjev v evrih), decembra 2022 znašala 0,61 % (decembra 2021 je znašala 0,44 %). V istem mesecu se je tehtana povprečna obrestna mera za skupna posojila gospodinjstvom in nefinančnim družbam zvišala na 3,20 % (decembra 2021 je dosegla rekordno nizko raven 2,13 %).

Poslovanje na področju združnega bančništva znotraj bančne dejavnosti

Proces koncentracije v kategoriji združnih bank se je nadaljeval leta 2022.

Ob množičnem zapiranju podružnic komercialnih bank se je število poslovalnic združnih kreditnih bank zaradi fiziološkega procesa konsolidacije, ki je v teku, nekoliko zmanjšalo, število občin, v katerih so to edine prisotne banke, pa se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo.

Kar zadeva posredniške posle, so banke v tej kategoriji zabeležile pozitiven trend, čeprav se je ta po močnem razvoju v prejšnjih dveh letih nekoliko umiril.

Kakovost kreditov se je med letom znatno izboljšala.

Organiziranost

Leta 2022 se je število združnih bank zmanjšalo za 12 enot in jih je bilo decembra skupaj 226. Medletna sprememba znaša -5,0 %.

Ob koncu leta je bilo okenc v združnih kreditnih bankah – hranilnicah – bankah RAIKA 4.096, kar je 59 manj kot v enakem obdobju lani (-1,4 % v primerjavi z -4,0 % v drugih bankah).

Decembra so združne kreditne banke – hranilnice – banke RAIKA edine banke v 702 občinah, od katerih jih ima 86 % manj kot 5.000 prebivalcev. Članov združnih kreditnih bank - hranilnic je bilo septembra 2022 1.398.027, kar je za 2,1 % več kot leto prej (+1,8 % v primerjavi z decembrom 2021).

Število zaposlenih v združnih kreditnih bankah - hranilnicah je znašalo 28.803 (v primerjavi z letom prej je ostalo nespremenjeno, v drugih bankah pa je znašalo -1,6 %). Skupaj je bilo v združnem bančništvu, vključno z zaposlenimi pri lokalnih zvezah in družbah ter ustanovah v sistemu, zaposlenih skoraj 36.000 oseb.

Razvoj posredniške dejavnosti

Konjunktorna slika je še vedno negotova. V letu 2022 so združne banke – hranilnice - zavodi RAIKA zabeležili precejšnjo rast na letni ravni na področju posojil in hkratno postopno izboljšavo kakovosti izplačanih posojil.

Na področju financiranja se je ohranila pozitivna medletna sprememba; tudi pri združnih kreditnih bankah je v drugi polovici leta prišlo do ponovne absorpcije likvidnosti, ki so jo stranke deponirale v poslovalnicah.

Kreditno poslovanje

Bruto posojila komitentom združnih bank - hranilnic - bank RAIKA so konec leta 2022 znašala 142,1 milijard evrov (+2,6 % na letni ravni v primerjavi z -1,5 %, ugotovljenih za bančni sektor). Plasirana sredstva brez slabih kreditov so znašala 139,4 milijard evrov, kar predstavlja 3,8 % letno rast v primerjavi -2,2 %, kar je zabeležilo bančništvo kot celota.

Gospodinjstva so leta 2022 ostala vodilni sektor, z neto rastjo posojil v višini +8,5 % na letni ravni (+8,3 % v prejšnjem letu), medtem ko je bila rast celotnega bančnega sistema +4,2 %.

Posojila gospodinjstvom predstavljajo 40,4 % vseh aktivnih kreditnih poslov združnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic - zavodov RAIKA (32,9 % za bančni sektor). Krepi se trend ponovne rasti neto posojil nepridobitnostnim organizacijam z +2,4 % povišanjem na letni ravni (-0,6 % decembra 2020), v primerjavi z -3,4 % za celotni bančni sektor.

Neto posojila proizvodnemu sektorju so se razvijala bolj ali manj v skladu s celotnim bančnim sistemom (+1,4 %), vendar se je tok neposrednih posojil mikro podjetjem znatno zmanjšal (-5,9%, kar je večji padeč kot v industriji (-2,4 %).

Bruto posojila združnih kreditnih bank – hranilnic - zavodov Raika proizvodnemu sektorju so konec leta 2022 znašala 78,8 milijarde evrov, vključno s slabimi krediti, kar pomeni 10,7-odstotni tržni delež, ki se v primerjavi s prejšnjim letom ni spremenil. V primerjavi s prejšnjim letom je ostal agregat nespremenjen, kar sicer sovпада s celotno bančno panogo. Samo posojila poslovnim subjektom, ki so jih odobrile združne kreditne banke, so znašala 76,7 milijarde evrov.

Letna rast aktivnih kreditnih poslov, ki so jih združne kreditne banke odobrile poslovnim subjektom, je bila višja od povprečne rasti v bančništvu v sektorju »predelovalnih dejavnosti« (+6,3 % v primerjavi s stagnacijo v sistemu).

Tržni delež združnih kreditnih bank ostaja zelo visok v glavnih sektorjih poslovanja, kar priča o dejavnem prispevku združnih kreditnih bank / hranilnic / zavodov Raika k italijanskemu gospodarstvu, zlasti v delovno intenzivnih sektorjih.

Konec leta 2022 bodo banke v tej kategoriji predstavljale:

- 23,7 % skupne vrednosti kreditiranja obrtnih podjetij,
- 22,7 % skupnih izplačanih sredstev za dejavnosti, povezane s turizmom,
- 22,6 % skupne vrednosti kreditov, izplačanih kmetijstvu,
- 14,0 % izplačil na področju gradbeništva in nepremičninske dejavnosti,
- 11,1 % kreditiranja trgovine.

Tržni delež ZKB/podeželskih hranilnic/zavodov RAIKA poleg tega predstavlja:

- 25,8 % kreditiranja podjetij s 6–20 zaposlenimi (mala podjetja),
- 18,8 % skupnih izplačanih sredstev malim in družinskim podjetjem (mikro podjetjem).

Kreditiranje s strani zadružnih bank - podeželskih hranilnic - zavodov Raika hkrati predstavlja:

- 15,0 % vseh kreditov, izdanih neprofitnim organizacijam (tretji sektor),
- 9,6 % vseh kreditov, ki jih je bančništvo izdalo gospodinjstvom.

Tržni deleži bruto aktivnih kreditnih poslov ZKB - podeželskih hranilnic - zavodov RAIKA podjetjem po področjih namembnosti posojil

Vir: Federcasse

Kakovost kreditnega portfelja

Konec tretjega četrtletja 2022 so bruto nedonosne izpostavljenosti in vloge zadružnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic - zavodov RAIKA znašale 7,7 milijard evrov in so se zmanjšale za 26,6 % na letni ravni.

Razmerje med bruto nedonosnimi izpostavljenostmi in donosnimi posojili zadružnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic - zavodov RAIKA znaša 5,5 % (6,3 % ob koncu leta 2021). Razmerje ostaja višje v primerjavi s povprečjem za bančni sektor (4,1 %). Zamrznjene terjatve so oktobra 2022 znašale 2,7 milijard evrov in so se na letni ravni močno znižale (-35,7 %) za posle listninjenja, pri katerih je bila deloma uporabljena italijanska shema za listninjenje GACS, ki so bili izvedeni v zadnjih dvanajstih mesecih. Delež slabih kreditov/kreditnih poslov je znašal 1,9 %, kar je v skladu z bančno panogo (konec leta 2021 je znašal 2,6 %).

Razmerje med slabimi krediti/kreditnimi posli je bilo konec leta 2022 bistveno nižje od povprečja panoge za mikro podjetja (2,2 % v primerjavi s 3,1 %), podjetja s 6-20 zaposlenimi (2,9 % v primerjavi s 4,8 %) in gospodinjstva (1,1 % v primerjavi z 1,7 %).

Koeficient pokritosti nedonosnih izpostavljenosti zadružnih kreditnih bank – hranilnic - zavodov Raika je junija 2022, kar je zadnji razpoložljiv datum, znašal 66,7 %, kar je več kot 66,4 % ob koncu leta 2021 in precej več, kot je bilo sredi leta 2022 zabeleženo za pomembne banke (52,7 %) in za manj pomembne banke (34,6 %). Stopnja pokritosti slabih kreditov je na isti dan znašala 83,3 %, stopnja pokritosti verjetnih neplačil pa 60,8 %.

Vloge

Tudi pri zadružnih kreditnih bankah je od druge polovice leta 2022 naprej mogoče opaziti ponovno absorpcijo likvidnosti, ki so jo stranke deponirale v poslovalnicah. Ob koncu leta so skupne vloge zadružnih kreditnih bank – hranilnic - zavodov Raika znašale 192 milijard evrov, medtem ko so julija dosegle najvišjo vrednost 198,7 milijarde evrov.

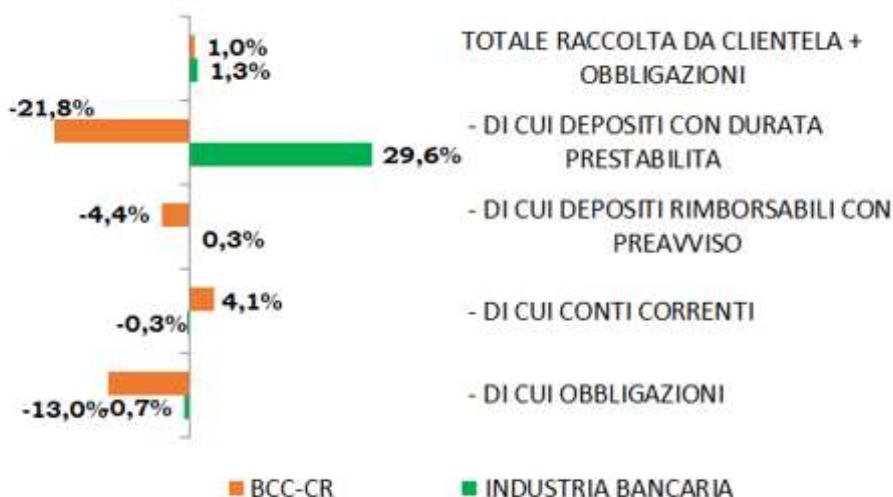
V nasprotju s povprečjem sistema so banke v tej kategoriji še naprej beležile znatno rast tekočih računov (+4,1 % letno v primerjavi z -0,3 % v panogi).

V preteklem letu v zadružnih kreditnih bankah – hranilnicah - zavodih Raika ni bilo opaziti naraščajoče nagnjenosti strank k manj likvidnim in bolj obrestovanim oblikam financiranja, ki jo opažajo v bančništvu na splošno.

Dejansko so se vezane vloge še naprej zmanjševale: vloge na odpoklic z odpovednim rokom so se zmanjšale za 4,4 %, vezane vloge pa za 21,8 % v primerjavi z letom prej, kar je v nasprotju z močno rastjo, ki so jo zabeležili v industriji.

Repo posli in obveznice so na letni ravni še naprej močno upadali (-31,2 % oziroma -13,0 %).

Letna sprememba pri vlogah komitentov

Vir: Federcasse

Premoženjsko stanje

Kapitalska ustreznost sistema zadružnih bank je v porastu: skupna vrednost kapitala in rezerv zadružnih bank - podeželskih hranilnic - zavodov Raika je konec leta 2022 znašala 21,8 milijarde evrov: +2,9 % v primerjavi s +1,7 % za bančni sektor.

Ob koncu prvega polletja so lastna sredstva znašala 21 milijard evrov; skoraj 96 % agregata predstavlja primarni kapital razreda 1 (CET1).

Zdi se, da so se kapitalski količniki ob koncu prvega polletja v primerjavi s prejšnjim letom povečali.

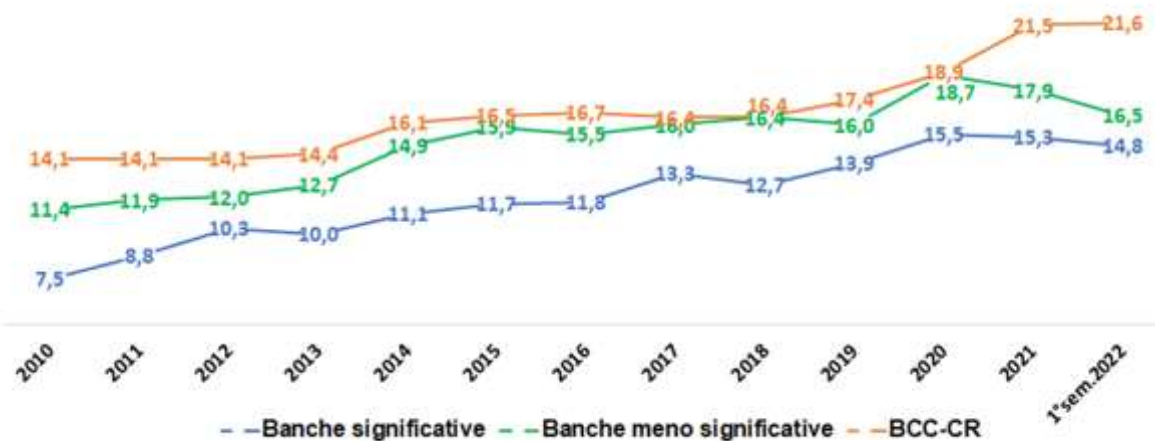
Junija 2022 je količnik skupnega kapitala znašal 22,6 % (22,5 % decembra 2021), količnik kapitala prvega reda pa 21,8 % (21,7 % decembra).

Končno je količnik CET1 bank v kategoriji znašal 21,6 % (21,5 % ob koncu leta 2021) in je ostal precej višji od količnika, zabeleženega za pomembne banke (16,5 %) in manj pomembne banke (14,8 %).

Razporeditev kazalnika med bankami v tej kategoriji tudi sicer izkazuje postopno izboljševanje, kot dokazuje precej višja srednja vrednost za zadnjih 12 mesecev: z 20,2 % junija 2021 je konec prvega polletja 2022 zrasla na 22,8 %.

Konec prvega polletja 2022 je več kot 70 % zadržnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic - zavodov RAIKA zabeležilo CET1 ratio med 16 % in 32 %.

Gibanje CET1 Ratio v italijanskem bančnem sektorju

Vir: Federcasse

Dohodkovni vidiki

Kar zadeva vidike donosnosti, informacije iz toka FINREP Banke Italije, ki se nanašajo na konec tretjega četrtrletja leta 2022, kažejo na skoraj trikratno rast neto obrestnih prihodkov za zadržne kreditne banke - podeželske hranilnice, kot je bila v povprečju zabeležena v bančni industriji (+30,4 % v primerjavi z +12,9 %).

Prihodki od obresti so se občutno povečali, saj so se v zadržnih kreditnih bankah spremenili za +26,1 % v primerjavi s +10,6 % v celotnem bančnem sistemu, medtem ko so se odhodki za obresti še vedno zmanjšali za 6,9 % v nasprotju s povprečjem bančnega sektorja, ki je znašalo +3,0 %.

Neto provizije zadržnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic - zavodov Raika so se znatno povečale (+7,8 % v primerjavi s +0,7 % v panogi).

Prihodki od trgovanja so se po močni rasti v prejšnjem letu občutno zmanjšali (-81,5 % za zadržne kreditne banke in -52,5 % za bančni sistem).

Kot posledica navedenih gibanj se je operativni prihodek zadržnih bank povečal bolj kot se je v bančnem sektorju (+13,9 % v primerjavi s +5,4 %).

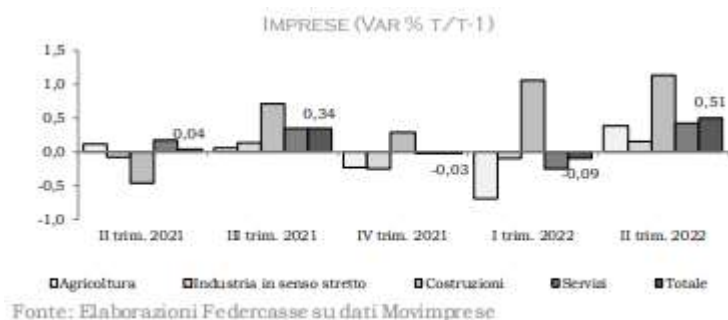
Upravni stroški so se povečali (+4,1 %) v skladu z bančno panogo (+4,7 %), deloma zaradi vpliva inflacijske dinamike.

Popravki so se v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšali (-40,6 %), kar je več od povprečja bančnega sistema (-13,6 %).

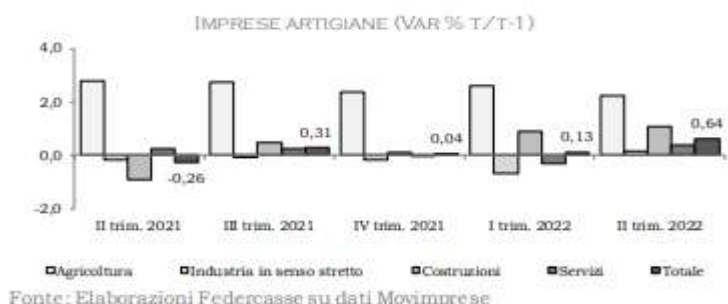
Deželno gospodarstvo Furlanije - Julijske krajine

Ekonomska konjunktura

V 2. četrtrletju leta 2022 se je število podjetij, dejavnih v regiji, po rahlem zmanjšanju v 4. četrtrletju leta 2021 (-0,03 %) in 1. četrtrletju leta 2022 (-0,09 %) ponovno znatno povečalo, in sicer za 0,51 %.

Še bolj pozitivna slika je bila vidna pri aktivnih obrtnih podjetjih v regiji, ki so v prvi polovici leta 2022 prav tako zabeležila številčno rast. Po majhnih povečanjih v zadnjem četrletju leta 2021 (+0,04 %) in prvih treh mesecih leta 2022 (+0,13 %) se je v drugem četrletju leta 2022 število obrtnih podjetij v regiji povečalo za 0,64 %. Zato je bila v prvi polovici leta 2022 regionalna dinamika bolj pozitivna od povprečne dinamike severovzhodnih italijanskih dežel (-0,01 % v prvem četrletju leta 2022 in -0,05 % v drugem četrletju leta 2022) in celotne Italije (-0,28 % v prvem četrletju leta 2022 in +0,29 % v drugem četrletju leta 2022).

Rast zunanje trgovine v Deželi FJK se je v prvi polovici leta 2022 nadaljevala na visoki ravni. Na podlagi trenda se je deželni izvoz v prvem četrletju leta 2022 povečal za 51,3 %, v drugem četrletju pa za 16,5 %, medtem ko se je deželni uvoz v istem obdobju povečal za 49,1 % oziroma 39,9 %. Vendar je na splošno močnejša rast deželnega uvoza delno zmanjšala deželni trgovinski presežek na približno 2.216 milijonov evrov v drugem četrletju leta 2022.

Deželna stopnja brezposelnosti se je v drugem četrletju leta 2022 še dodatno znižala na 4,7 %, kar pomeni, da je bila najnižja v zadnjih desetih letih. Deželna dinamika je bila na splošno skladna z dinamiko, ki je v povprečju prizadela severovzhodne italijanske dežele (stopnja brezposelnosti se je znižala na 4,2 odstotka) in celotno Italijo (stopnja brezposelnosti se je znižala na 8 odstotkov). Dodaten pozitiven vidik je hkratna znatna rast deželne stopnje aktivnosti, ki je v drugem četrletju leta 2022 dosegla 73,9 %, kar kaže na povečanje nad povprečjem, zabeleženim v severovzhodnih deželah in celotni Italiji.

V obdobju od septembra do novembra 2022 se je pričakovano zaposlovanje v podjetjih v deželi še povečalo, in sicer na 29.110 oseb (v prejšnjem obdobju 27.250).

Na deželni ravni so se cene občutno zvišale, saj se je splošni indeks cen življenjskih potrebščin za celotno skupnost junija povečal za 8,2 %, julija za 8,1 % in avgusta za 8,4 %. Deželna rast je bila tako nekoliko nižja od povprečne rasti severovzhodnih dežel (+8,4 % junija, +7,9 % julija in +8,6 % avgusta), vendar hkrati višja od povprečne rasti v državi (+8 % junija, +7,9 % julija in +8,4 % avgusta).

Rast obsega nakupov in prodaj nepremičnin na deželni ravni se je v primerjavi s prejšnjimi četrletji sicer nadaljevala tudi v prvi polovici leta 2022, vendar se je upočasnila. Na podlagi trenda se je obseg nakupov in prodaj v prvem četrletju leta 2022 povečal za 7 %, v drugem četrletju pa za 7,8 %. V obeh četrletjih je rast v večji meri vplivala na nestanovanjske nepremičnine kot na stanovanjske.

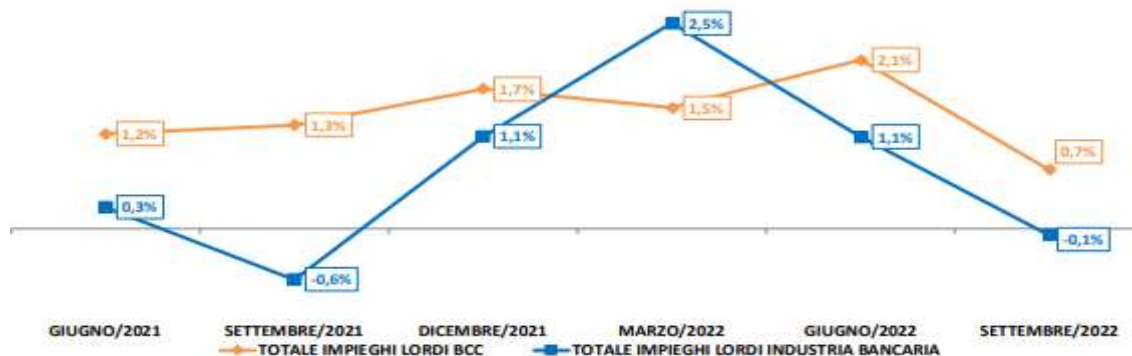
Konjunktura na področju bančništva

V Deželi je prisotnih 9 zadržnih bank in 222 okenc na področju zadržnega bančništva. Zadržne kreditne banke so prisotne v 123 občinah, od tega v 43 občinah predstavljajo edino banko.

V obdobju od septembra 2021 do septembra 2022 je bilo gibanje kreditov, ki so jih izplačale zadržne kreditne banke - podeželske hranilnice v deželi, še posebej zadovoljivo, zlasti v primerjavi s tistim, ki je bilo opaženo za bančni sektor kot celoto.

Bruto izplačana posojila zadržnih kreditnih bank prebivalcem rezidentom v Deželi FJK so junija 2022 znašala 7 milijard evrov (+6,1 % na letni ravni v primerjavi s +4,7 % za bančni sektor) in so predstavljala povišan 20,9 % tržni delež. V deželi odobreni aktivni kreditni posli so znašali 6,9 milijard evrov (+6,9 % na letni ravni v primerjavi s +5,4 % v celotni bančni panogi). Tudi srednjeročna in dolgoročna komponenta se v kategoriji bank povečuje: +6,4 % brez slabih kreditov v primerjavi s +4,3 % za celotno panogo.

VARIAZIONE TRIMESTRALE DEGLI IMPIEGHI LORDI NELLA REGIONE

Fonte: Elaborazione Federcasse su dati B.I. - Flusso di ritorno BASTRA

Glede kreditiranih področij so junija 2021 bruto posojila gospodinjstvom, ki so jih izplačale zadružne kreditne banke, znašala 3.104 milijonov evrov (+8,5 % na letni ravni v primerjavi s +5,1 %, kolikor je zabeležilo področje bančništva v celoti). Brez upoštevanja slabih kreditov je sprememba znašala +9,1 % v primerjavi s +5,3 %, ugotovljenega za celoten bančni sektor.

Bruto posojila, ki so jih banke te kategorije razdelile celotni bančni panogi, so znašala 3,3 milijarde, kar je 3,2 % več (v primerjavi s +5 % za bančno panogo kot celoto); brez upoštevanja slabih kreditov je bila sprememba za zadružne kreditne banke +4,6 % (+6,2 % za bančni sistem kot celoto). Na to povečanje je vplivala predvsem komponenta bruto posojil podjetjem z več kot 20 zaposlenimi, ki se je v bankah iz te panoge povečala za 7,3 %, kar je v skladu z bančnim sistemom (+8,9 % oziroma +8,4 % brez oslabiljene komponente); po drugi strani so se zmanjšala tako bruto posojila mikro podjetjem (-4,2 % na letni ravni za zadružne banke, -5,6 % za celotno bančno panogo) kot bruto posojila podjetjem s 5 do 20 zaposlenimi (-4,8 % na letni ravni za zadružne banke, -5,3 % za celotno bančno panogo).

Delež zadružnih kreditnih bank na trgu posojil za komitente v Deželi je znašal 20,9 %; za gospodinjstva se je povečal za 27,8 %, za mikro podjetja pa za 39,3 %.

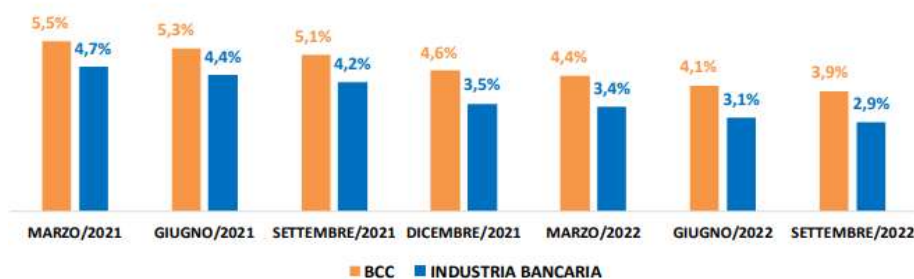
IMPIEGHI LORDI A CLIENTELA: QUOTE DI MERCATO BCC

	TOTALE CLIENTELA	di cui:		
		FAMIGLIE CONSUMATRICI	MICROIMPRESE	IMPRESE
MARZO/2021	20,1%	25,6%	39,6%	16,6%
GIUGNO/2021	20,2%	26,0%	39,2%	16,9%
SETTEMBRE/2021	20,6%	26,5%	38,7%	17,4%
DICEMBRE/2021	20,7%	27,0%	38,4%	17,5%
MARZO/2022	20,5%	27,2%	38,6%	17,0%
GIUGNO/2022	20,7%	27,5%	38,9%	17,1%
SETTEMBRE/2022	20,9%	27,8%	39,3%	17,3%

Fonte: Elaborazione Federcasse su dati B.I. - Flusso di ritorno BASTRA

Glede kakovosti izplačanih posojil znaša bruto nedonosna izpostavljenost zadružnih kreditnih bank 275 milijonov evrov in se je na letni osnovni znatno zmanjšala (-18,5 % v primerjavi z -27,5 % za bančni sektor).

RAPPORTO DETERIORATI LORDI/IMPIEGHI

Fonte: Elaborazione Federcasse su dati B.I. - Flusso di ritorno BASTRA

Pri vlogah komitentov njihovi depoziti v zadrुžnih kreditnih bankah znašajo 8,7 milijard evrov in izkazujejo +5,3 % letno rast, kar je bistveno več, kot znaša povprečje v deželnem bančnem sektorju (+4,6 %). Najbolj likvidni sestavni del, ki ga predstavljajo transakcijski računi, se je še bolj povečal: za +7,1 % (+4,6 % za bančni sistem).

Bilanca skladnosti Vpliv zadrुžnega bančništva v Italiji

Vzajemnost je zaznamovala način poslovanja zadrुžnih kreditnih bank in predstavlja element njihove konkurenčnosti.

Dokaz za to je poročilo o skladnosti »Vpliv zadrुžnega bančništva v Italiji«, ki poroča o (dejanski) vrednosti, h katere oblikovanju in ohranjanju v prostoru prispevajo zadrुžne kreditne banke v korist svojih članov in komitentov. V korist vključevanja zlasti manjših nosilcev gospodarske dejavnosti z acikličnim načinom gledanja na to področje (očitno zlasti v kriznih obdobjih). Hkrati se zavzemajo za enakost, saj so nedavne študije dokazale, da se tam, kjer deluje vzajemna banka, razlike v višini dohodkov zmanjšajo.

Skladno s cilji trajnostnega razvoja, opredeljenimi v Agendi Združenih narodov 2030 – od katerih jih je najmanj šest vsebovanih v 2. členu Statuta zadrुžnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic, si zadrुžno bančništvo še naprej prizadeva za izgradnjo trajnostnega modela »od spodaj navzgor«, začeniši na lokalni ravni.

L'articolo 2 dello Statuto delle BCC-CR intercetta almeno 6 Obiettivi dell'Agenda 2030 ONU

Zadrुžne kreditne banke - hranilnice so nosilci geokrožne oblike finančništva, ki virov iz prostora ne odnaša drugam.

Obeti

Post-moderna funkcija bank skupnosti

V zadnjih težkih letih se podpora, ki jo zadrुžne kreditne banke namenjajo gospodinjstvom in podjetjem v prostoru, ni zmanjšala. Zaupanje podjetij in gospodinjstev je to zavezo v veliki meri »poplačalo»: vloge komitentov v zadrुžnih kreditnih bankah so se ves čas povečevale hitreje kot v preostalem sektorju. Poleg tega se število članov naših bank nenehno povečuje.

V zadnjem desetletju se je število bančnih poslovalnic v Italiji zmanjšalo za skoraj 12.000 (minus 36 %). Pri zadružnih kreditnih bankah je bilo zmanjšanje števila poslovalnic manjše in je bilo izključno posledica procesa koncentracije, ki je v teku v tej kategoriji.

Struktura članstva, odnosi in teritorialna partnerstva z organizacijami, panožnimi združenji, univerzami in deležniki tretjega sektorja so viri, ki jih je treba še okrepiti. Številne že obstoječe izkušnje je mogoče sistematizirati in razširiti, zlasti v času, ko velika podjetja zanemarjajo celotne tržne segmente in niso prisotna na področjih, ki so zanje manj privlačna.

Odpirajo se nove možnosti za pozicioniranje in poslovanje na področjih, na katerih lahko prepričljivo ponujanje odgovorov na podlagi sodelovanja pomeni spremembo: spremljanje podjetij - članov in komitentov, zlasti malih in srednje velikih podjetij, pri prehodu na upoštevanje ESG dejavnikov (okolje, družba, upravljanje) in potrebnem postopku akreditacije (ocena ESG); nakup energije v obliki konzorcija za pridobitev boljših pogojev v korist zadružnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic ter podjetij - članov in komitentov; spodbujanje energetske skupnosti; izboljšanje storitev energetske učinkovitosti in spodbujanje trajnostne mobilnosti; blaginja podjetij in prostora; storitve, ki jih ponujajo vzajemne družbe za zdravstveno varstvo, socialno pomoč družini, kulturne dejavnosti, usposabljanje in rekreacijo.

Prihodnost vzajemnosti bo zagotovo na izviren način obravnavala in prepletala fizično bližino in »bližino na daljavo«, s čimer se bo okrepil odnos do bližine v zadružnih kreditnih bankah - podeželskih hranilnicah. Pri doseganju tega cilja je bistvenega pomena delovanje zadružnih bančnih skupin, ki predstavljajo razvito obliko organizacijske vzajemnosti (lastništvo matične družbe v lasti zadružnih kreditnih bank - podeželskih hranilnic, navzkrižna jamstva, skupne naložbe).

Nadzorstveni organi so v zadnjem času večkrat poudarili rast tržnih deležev, izboljšanje kazalnikov in kontinuiteto podpore, ki jo lokalne skupnosti nudijo zadružnim kreditnim bankam - podeželskim hranilnicam. Ta pozitivni trend je tudi posledica bližine naših bank njihovim območjem, kar povečuje njihovo sposobnost zadovoljevanja novih in manj novih potreb gospodinjstev in podjetij.

Nedavne raziskave kažejo, da geografska bližina med bančnimi poslovalnicami in podjetji zmanjšuje ovire pri dostopu do posojil za sama podjetja, zlasti majhna, in da ni dokazov o pozitivni korelaciji med večjimi podjetji in učinkovitostjo.

Tržna funkcija vzajemnih skupnostnih bank je dokumentirana z dejstvi, številkami in teorijo. Zato je treba prihodnost kreditnega posredništva še naprej oblikovati v »pluralnem« smislu z namenom, da bi nepogrešljivo prispevala h konkurenci in razvoju italijanskega gospodarstva.

Zato je potrebno, da so predpisi v zvezi z zadružnimi kreditnimi bankami - podeželskimi hranilnicami sorazmerni in ustrezni glede na (a) njihovo velikost in operativno kompleksnost ter (b) njihovo priznano funkcijo na lokalnih trgih.

Odbor za ekonomske in monetarne zadeve Evropskega parlamenta (znan tudi kot Komisija za ekonomsko politiko ECON) je 24. januarja 2023 odobril spremembo, ki jo je v interesu vseh komponent zadružnega kreditnega sistema predlagala Federcasse in je namenjena doseganju večje sorazmernosti in ustreznosti predpisov ter posega v četrti odstavek 97. člena Direktive 2013/36/EU (t. i. direktiva o kapitalskih zahtevah) o opredelitvi procesa nadzorniškega pregledovanja in bonitetnega nadzora (SREP).

Če bo sprememba odobrena tudi v dialogu, bo priznanje zakonodajalca (Parlament – Svet – Komisija) evropske regulatorje (EBA) in nadzorne organe (ECB) spodbudilo, da pregledajo pristop in nadzorna orodja, ki se uporabljajo za banke, opredeljene v členu 97 v zvezi s SREP.

Takšna sprememba bi povzročila:

1. da bi lahko zadružno bančno skupino (GBC) uvrstili v drug (manj zahteven) razred bank od tistega, v katerega je uvrščena danes;
2. da bi uvrstitev v drug razred povzročila manjše obveznosti nadzora nad GBC. Na primer: različna periodičnost programa SREP, različna področja/stopnja granularnosti ocen;
3. težnjo po zmanjšanju zahtev za drugi steber. Zahteve stebra II so pogosto rezultat ocen, ki jih organ - med drugim - opravi glede upravljanja in poslovnega modela v okviru svoje diskrecijske pravice;
4. da lahko podrobnejši opis mehanizma uporabe načela sorazmernosti v prihodnosti zaščiti zadružne kreditne banke pred nesporazumi v zvezi z njihovim upravljanjem in poslovnim modelom.

Odobritev spremembe, ki je rezultat intenzivnih dejavnosti zastopanja in poročanja, ki jih je Federcasse izvajala na nacionalni in evropski ravni, ter pomembne vloge lokalnih zvez pri ozaveščanju regionalnih uprav, je v vsakem primeru prvi spodbuden rezultat, tudi zaradi širokega in medsektorskega soglasja k zahtevam zadružnih bank.

Prizadevanja za doseganje statutarnih ciljev in razvoj zadružništva

Preden predstavimo poslovne vidike upravljanja družbe, so v skladu z 2545. členom Civilnega zakonika v nadaljevanju opisana »načela, ki smo jih upoštevali pri upravljanju družbe za uresničevanje vzajemnega namena«, določena tudi z 2. členom Zakona št. 59/92.

Z 2. členom Zakona št. 59/92 in z 2545. členom Civilnega zakonika je določeno, da »mora v zadrugah in njihovih konzorcijih letno poročilo ... opredeliti načela, ki se uporabljajo pri upravljanju družbe za namen uresničevanja vzajemnega cilja«.

Banka je uresničila in podprla pobude za krepitev odnosa s člani: informirala jih je o poslovanju družbe, s kulturnega vidika pa je skrbela za izboljšanje moralne, kulturne in gospodarske ozaveščenosti.

Članom so v primerjavi z ostalimi komitenti na področju vlog in posojil na voljo izboljšani pogoji. Pri nabiranju prihrankov, kreditiranju in nujenju bančnih storitev je banka upoštevala tako potrebe in koristi članov kot potrebe vseh akterjev lokalnega gospodarstva (gospodinjstva, mala in srednja podjetja). Tem je namenila posebno pozornost in jim preko osebnega svetovanja nudila najbolj ugodne pogoje. To je bil vezni člen z lokalnim gospodarstvom in dokaz naših prizadevanj za gospodarski razvoj.

Sodelovanje članov smo spodbudili na tri različne, vendar komplementarne načine: s širjenjem informacij, spodbujanjem udeležbe in promocijo bančnih in drugih aktivnosti.

Zlasti bi omenili naslednje aktivnosti:

- **Povezanost s članstvom in pripadniki lokalne skupnosti**

Kar zadeva stik s članstvom in predstavniki lokalne skupnosti, se Banka vse bolj zaveda, da je zadružno gospodarstvo specifičen in sodoben podjetniški model, ki združuje spoštovanje tržnih pravil s potrebami zadruge, ki poseduje izvimo in drugačno družbeno odgovornost.

V letu 2022 smo zaradi omejitev, povezanih s pandemijo, izvedli samo nekatere predvidene pobude in dejavnosti, namenjene pridobivanju novih članov in izboljševanju poslovanja z njimi z obveščanjem o življenju družbe, s kulturnega vidika pa o izboljševanju pogojev glede ozaveščenosti ter kulturnih in gospodarskih pogojev, tudi z vzgojo o varčevanju in socialnem varstvu. Raznih območnih srečanj in izletov banke ni bilo mogoče organizirati zaradi nadaljnjega trajanja pandemije. Druge družabne dogodke smo organizirali na drugačen način kot v preteklosti.

Območna srečanja:

Ob upoštevanju zdravstvene krize, povezane s covidom-19, se nismo želeli odpovedati trenutkom, ko s člani delimo rezultate in prihodnje projekte. Zato je ZKB organizirala tradicionalno območno srečanje pred skupščino preko streaminga dne 20. aprila 2022 ob 18.00. Člani so lahko temu sledili na posebni spletni strani banke. Članom so bili predstavljeni rezultati za preteklo leto in načrti za prihodnost. Razložen jim je bil tudi postopek za glasovanje na občnem zboru preko pooblaščenca. Poleg navedenega je bila predstavljena tudi dejavnost skupine mladih članov. Predstavljeni sta bili nova poslovalnica v Štandrežu in ponudba za člane za obisk razstave Frida Kahlo. Srečanje je bilo tudi priložnost za razpravo: člani so lahko preko Whatsapp ali SMS poslali svoja vprašanja, na katera so prisotni odgovarjali v živo. Srečanje je v živo spremljalo več kot 100 članov, kasneje je bilo zabeleženih približno 300 ogledov.

Redni občni zbor:

Redni občni zbor članov 2022 je z namenom, da se zmanjša tveganje, povezano s pandemskimi razmerami, v drugem sklicu potekal 15. maja 2022 na sedežu banke, že drugič zapored brez fizične prisotnosti članov in izključno preko pooblaščenca, notarja Hledeta v skladu s členom 135-undecies Zakonske uredbe 58/98 TUF (enotnega besedila predpisov s področja financ). Članov, ki so podali svoja navodila za glasovanje, je bilo 445.

Štipendije:

Banka je tudi v letu 2022 razpisala tradicionalni natečaj za dodelitev štipendij članom in njihovim otrokom iz Trsta in Gorice, ki so se v šolskem letu 2020/2021 posebej odlikovali. 7. julija 2022 je bil v sodelovanju s skupino mladih članov ZKB MLADI organiziran večer za podelitev štipendij v nekdanji tržaški ribarnici (Il Salone degli Incanti) v Trstu. Večer, pred katerim je potekal voden ogled po razstavi Frida Kahlo - Il caos dentro, sta vodila dva mlada človeka: naš član Thomas Renar in Aki Cavarra, režija pa je bila zaupana Uradu za člane in Antoniu Giacominu. Na koncu je bil v lokalni Pier the Roof na voljo aperitiv s pogostitvijo. Mladi udeleženci so pobudo pohvalili. Upravni odbor je tudi za obravnavano leto predvidel večje število štipendij in jih dodelil dijakom/študentom, ki so izpolnjevali razpisne pogoje. Štipendijo je prejelo kar 41 mladih.

ZKB je v sodelovanju s Confcooperative, deželnim združenjem zadružnih kreditnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružnimi bankami FJK in drugimi zadružnimi kreditnimi bankami v deželi razpisala tudi štipendijo »Skupaj v Evropi«, ki obsega šestmesečni projekt izobraževanja pri bruseljskem zavodu za zaposlovanje Dežele Furlanije - Julijske krajine. Na zadnjem razpisu je bila ena od zmagovalcev naša članica, mlada Silvia Trapa, ki bo prakso opravljala v prvem polletju leta 2023.

Socialne pobude ob zaključku leta:

Upravni odbor se je odločil, da bo nadaljeval s solidarnostnimi akcijami namesto pobud, ki jih je običajno organiziral med božičnimi prazniki (na primer novoletni koncert). Da bi konkretno pomagala območju, na katerem deluje, se je banka odločila nagraditi plemenita prizadevanja prostovoljcev, ki so lansko poletje tvegali svoje zdravje in celo življenje pri gašenju uničujočih požarov. V ta namen smo v sredo podelili posebno donacijo v višini 20.000 evrov tržaškimi in goriškimi organizacijam civilne zaščite, ki delujejo v občinah, prizadetih v požarih.

Ostali projekti in razna srečanja:

Pri ZKB posvečamo veliko pozornosti mladim in šolam z različnimi pobudami. Pomembno je tudi, da vzgajamo mlade k varčevanju in pravilnemu odnosu do denarja. Na svetovni dan varčevanja je naša banka nagradila nekatere najboljše učence osnovnih in srednjih šol iz Trsta in Gorice. Takih je bilo kar 72. Večer je potekal 26. oktobra v Kinemaxu v Trzinu. Gostitelj večera je bil Evgen Ban. Glavna tema večera je bila zavržena hrana, zato je bil v goste povabljen Geri Diego, diplomirani inženir živilstva, mladi dijaki gostinske šole Ad Formandum pa so predstavili kratke recepte, kako najbolje porabiti ostanke hrane. Dobrodošel glasbeni gost je bila skupina Muzikalci. Večer je bil tudi posnet. Nagrajenci in njihove družine so prirediteljem pohvalili.

ZKB je v sodelovanju z ZŠSDI - Zvezo slovenskih športnih društev v Italiji podelila tudi nagrade 54 mladim, ki so se izkazali tako na študijskem kot športnem področju.

Nepremičnine v brezplačni rabi:

Banka je še naprej omogočala uporabo prostorov mladim članom v Ulici Molino a Vento. Prostore naše nekdanje podružnice na podlagi pogodbe o brezplačni rabi zasedata združenje MITTELAB APS in DM+ Društvo mladih Slovencev v Italiji. V prostorih se bo srečevala tudi naša skupina članov ZKB mladi.

Poleg tega je bil del prostorov v prvem nadstropju poslovalnice v Nabrežini odstopljen v brezplačno rabo združenju O.d.V. - Prostovoljni skupini in civilni zaščiti Nacionalnega združenja državne policije - Trst.

Stavba, ki je bila prej v uporabi za sestanke upravnega odbora ZKB Doberdob in Sovodnje, pa je bila dodeljena v brezplačno rabo ADVS Fidas Isontina ODV - ZPK Fidas Gorica - sekcija Doberdob.

Skupina ZKB mladi:

Skupina ZKB Mladi je nastala decembra 2016 z namenom, da podpira banko pri razvoju segmenta članov, mlajših od 35 let, ter pri širitvi in pomladitvi članstva. Konec leta 2022 je bilo med našimi člani 515 mladih, mlajših od 35 let.

Leta 2022 se je skupina večkrat sestala preko platforme ZOOM in v živo ter načrtovala naslednje dejavnosti:

- predstavitev dejavnosti skupine v letu 2021 na območnem srečanju članov preko streaminga 20. aprila 2022;
- v sodelovanju z Urdom za člane je organizirala slovesnost ob podelitvi štipendij, ki je potekala 7. julija 2022;
- organizacija dogodka Aperibanking, ki je 29. julija potekal v vinski kleti Wine & Stay Klanjšček;
- udeležba na »12. forumu mladih članov zadružnih kreditnih bank - Prihodnost Zemlje je odvisna od nas«, ki je od 9. do 11. septembra 2022 potekal v mestu Jesi v Deželi Marke;
- sodelovanje na dogodku Barcolana z Aperibarcolano na stojnici ZŠSDI 7. oktobra 2022 z intervjuji v živo in glasbenim vložkom glasbene skupine Anakrousis;
- sodelovanje pri projektu »ZKB V RAZREDU«, projektu ekonomskega in finančnega opismenjevanja in finančne vzgoje za dijake višjih srednjih šol;
- v sodelovanju z LAS KRAS - GAL CARSO so v nedeljo, 23. oktobra, organizirali vožnjo z e-kolesi, pobudo, namenjeno območju, ki so ga poleti prizadeli požari: da bi simbolično zaznamovali preporod narave, so skupaj s skupnostjo JUS Vrh posadili medovita drevesa in tako prispevali k razširitvi Bancabosco, pobude, ki jo je ob dnevu varčevanja z energijo M'illumino di meno promovirala organizacija Federcasse.

- SPLETNA STRAN:

Na spletni strani banke www.zkb.it lahko člani spoznajo novice iz sveta zadružnih bank. Na digitalni članski oglasni deski se lahko podrobneje seznanijo z njim namenjeno ponudbo.

▪ Povezava in prizadevanja za razvoj lokalnega gospodarstva:

Tudi v tako težkih časih, kot so sedanjí, je banka, ob sklicevanju na svoja vodilna načela iz 2. člena statuta banke, vztrajno vzdrževala povezavo z lokalno skupnostjo, ki se odraža s številnimi pobudami na našem ozemlju in financiranjem mnogih dobrotelnih dejavnosti ter sponzoriranjem vrste dogodkov s področja zdravstva, kulture, izobraževanja, socialne solidarnosti in vere ter športa, še posebej rekreacije in mladinskega športa. Navedene dobrotelne in javno koristne pobude predstavljajo konkretno pomoč za številne javne in zasebne organizacije ter združenja za socialni razvoj prostora.

Spodnja preglednica izkazuje sredstva, ki smo jih iz naslova donacije oziroma sponzorstva namenili različnim pobudam na Tržaškem in Goriškem:

Kategorija	2021		2022	
	Znesek	%	Znesek	%
Socialno-varstvene dejavnosti	31.900	14,0%	35.568	13,3%
Kultura, izobraževalne in raziskovalne dejavnosti	64.890	32,7%	89.230	33,3%
Promocija prostora in gospodarstva	6.900	3,5%	28.488	10,6%
Šport, prosti čas in druženje	94.684	47,7%	114.970	42,9%
Skupaj	198.374	100,0%	268.256	100,0%

Poglejmo si nekatere dejavnosti v korist prostora, ki se odlikujejo po svoji edinstvenosti:

Projekt skupnost in varnost v gorah:

Projekt je nastal na pobudo treh deželnih bank iz naše skupine Cassa Centrale Banca, in sicer Primacassa Friulovest banca in naše ZKB. Vse tri banke so podarile kar 18 kompletov za prvo pomoč raznim gorskim kočam v FJK, ob sodelovanju Službe za reševanje v gorah in jamah ter Medicinske športne zveze FJK (FMSI), ki jo koordinira Sores FJK. Ta projekt se je začel leta 2021 in nadaljeval leta 2022. Po dobavi defibrilatorja za planinsko kočjo pri Juretu (Locanda al Convento) na Svetih Višarjah v letu 2021 je ZKB v letu 2022 dobavila še tri defibrilatorje za kočjo Premuda v Dolini Glinščice, za kočjo Pelizzo na Matajurju in za kočjo Dom na Matajuri.

Do leta 2022 bodo vse naše poslovalnice opremljene z avtomatskim zunanjim defibrilatorjem (AED), ki bo ustrezno registriran v sistemu Sores. Nadaljevali so se tudi osnovni tečajji kardiopulmonalne reanimacije in zgodnje defibrilacije.

Banka hkrati podpira številne pobude za pomoč raznim lokalnim kmetijam pri promociji in valorizaciji v vse prej kot enostavnem zgodovinskem trenutku. Omeniti je treba podporo dogodku Devin Nabrežina - mesto vina 2022, 16. izvedbe Morja in Vitovske ter številnim drugim dogodkom na enogastronomskem področju.

Poleg številnih pobud, ki se izvajajo v našem prostoru, se je banka skupaj z drugimi predstavniki bančnega združenja (Federcasse, Iccrea Banca, Cassa Centrale Banca, Cassa Centrale Raiffeisen) pridružila nacionalnemu projektu zbiranja sredstev za podporo turškemu in sirskega prebivalstvu, ki ga je prizadel potres.

▪ Informacije o okoljskih vidikih

Banka namenja veliko pozornosti varstvu okolja, varčevanju z energijo in na splošno ozaveščeni porabi naravnih virov skladno z določili statuta, na podlagi katerih se je vsaka zadružna banka zavezala, da bo spodbujala »odgovorno in trajnostno rast prostora, v katerem deluje«.

Skladno s politiko namenjanja pozornosti okoljskim tematikam smo pri ZKB sprejeli več etičnih odločitev, ki predstavljajo naložbo v prihodnost:

- svojim komitentom nudimo posojila pod posebej ugodnimi pogoji za energetske sanacije stavb;
- promoviramo novi Prestito Green v okviru Prestipay, namenski produkt za financiranje okoljsko trajnostnih projektov;
- promoviramo virtualno bančno platformo Inbank, s katero strankam posredujemo dokumentacijo samo v elektronski obliki in se tako izognemo tiskanju. Storitvi Inbank sta se pridružili tudi platformi MyGP za upravljanje premoženja in MyAssicura za zavarovalniške storitve;
- na področju naložb se posebej osredotočamo na podsklade NEF Ethical sklada NEF, ki so bili v skladu z Uredbo EU preraščeni v »svetlo zelene« in »temno zelene«;
- smo člani konzorcija ZKB Energija s ciljem optimizacije porabe in čim večje uporabe zelene energije;
- začeli smo izvajati projekt Paperless, ki predvideva uvedbo elektronskega lastnoročnega podpisa pogodb za zmanjševanje porabe papirja;
- pridružujemo se pobudi Mi illumino di meno, ki jo promovira oddaja Caterpillar na radiu Rai Radio2 na temo »Z BancaBosco ZKB ozelenjujejo prihodnost«;
- ob svetovnem dnevu varčevanja smo z učenci osnovnih in dijaki srednjih šol spodbujali etično ravnanje za zmanjšanje količine zavržene hrane;

- prav tako pomembna so tudi naša prizadevanja pri pripravi drugih trajnostnih projektov, ki jih bomo začeli izvajati v kratkem.

Preko matične banke Cassa Centrale se je ZKB pridružila prvemu »dnevu zadruške trajnostne naravnosti«, ki ga je 3. novembra organiziralo združenje zadrug Confcooperative s Federcasse v palači zadružništva v Rimu, na katerem smo izpostavili močno identifikacijo v okviru enot zadružniškega bančništva s cilji Agende 2030;

Razvoj zadružništva in povezava z ostalimi komponentami sistema

Banka je vedno gojila pozitiven in proaktiven pristop k sistemu zadružnih bank. ZKB aktivno sodeluje s Federcasse, Zvezo zadružnih kreditnih bank v FJK in Deželno združenjem zadružnih kreditnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružnih bank Furlanije - Julijske krajine.

Tudi zahvaljujoč prisotnosti naših članov uprave v upravnem odboru Fondosviluppo FVG in Confcooperative Alpe Adria se je utrdilo sodelovanje z navedenima organizacijama, ki promovirata razvoj zadružništva v naši deželi. Delo in sodelovanje s Fundacijo Agrifood & Bioeconomy, ki je odprta za vse deželne deležnike v agroživilskem in biogospodarskem sektorju, se nadaljuje.

Razvoj zadruške družbe in vzajemnostna načela

Banka je v skladu s predpisi, s katerimi je določena t. i. redna zadruška revizija, redno podvržena reviziji, da se ugotovi, ali ravna v skladu z načeli zadružništva. Revizijo izvršuje Deželno združenje zadružnih kreditnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadruške banke Furlanije - Julijske krajine. 4. aprila 2022 smo prejeli zadnji zapisnik o zadruški reviziji. Ocena je pozitivna. Podrobneje zapisnik potrjuje, da je ravnanje banke v celoti skladno z referenčno zakonodajo, ki ureja zadružno bančništvo, in sicer glede vzajemnosti ter načel, vsebovanih v statutu in v naši listini vrednot, s čimer je potrjena ugodna ocena glede dejanske interne demokracije, učinkovitosti članske baze in dejanske vzajemne izmenjave. Obenem predlaga, da dodatno povečamo poslovanje s člani.

Poglavje 2

Pomembna dejstva, nastala med poslovnim letom

Poslovni/strateški načrt - Banka se je zvesto držala ciljev iz tekočega strateškega načrta 2022-2025, ki ga je upravni odbor potrdil 27. julija 2022, kljub gospodarski in finančni recesiji, ki je vplivala na poslovno leto 2022. Na segment vlog je vplivalo negotovo poslovanje na trgih. V primerjavi z načrtovanji pa so se izboljšali razvojni kazalniki, zlasti razvoj kreditnih poslov, utrdilo se je tudi izboljšanje poslovnega modela. V ta namen se je nadaljevala reorganizacija prodajne mreže in osrednjih pisarn, da bi se optimizirali in izboljšali proizvodni procesi in stopnje donosnosti. Hkrati je povečanje marž omogočilo jasno izboljšanje/okrepitev kakovosti sredstev.

Odstopi terjatev med poslovnim letom - V letu 2022 je bil izveden odstop slabih kreditov v višini € 1.748.882,68 v bruto knjigovodski vrednosti družbi Principio SPV Srl preko vodilne banke v Skupini. Posel ni imel pomembnega vpliva.

Lokalne dejavnosti v zvezi z nacionalno kampanjo obveščanja - Nacionalna komunikacijska kampanja Skupine, katere namen je valorizirati naše banke, ki so lokalne, samostojne in jih povezujejo ista načela ter koncept zadružnega bančništva, je bila nato organizirana na deželni ravni skupaj s petimi ZKB iz FJK z objavo v lokalnim medijih.

Imenovanje novega pooblaščenega člana uprave in generalnega direktorja banke Cassa Centrale Banca, Sandra Bolognesija

Decembra 2021 je Mario Sartori z veljavnostjo od 1. februarja 2022 odstopil kot pooblaščen član uprave in generalni direktor banke Cassa Centrale Banca.

Po tem je upravni odbor na svoji seji 3. februarja 2022 kooptiral Sandra Bolognesija, nekdanjega finančnega direktorja in namestnika generalnega direktorja matične banke, ter ga imenoval za pooblaščenega člana uprave in generalnega direktorja.

Na občnem zboru 30. maja 2022 so bile ponovno izvoljene funkcije v banki z imenovanjem člana uprave Sandra Bolognesija za generalnega direktorja, ki ga je upravni odbor na isti seji potrdil v vlogi pooblaščenega člana uprave.

Izvolitev upravnega odbora in nadzornega sveta družbe Cassa Centrale Banca

Občni zbor je 30. maja 2022 ponovno izvolil nosilce funkcij v matični banki Cassa Centrale Banca in imenoval 15 članov upravnega odbora, ki bodo opravljali svoje funkcije naslednja tri poslovna leta: 10 članov uprave je predstavnikov pridruženih bank, med njimi sta bila imenovana predsednik in namestnik predsednika.

Imenovan je bil tudi nov nadzorni svet.

Upravni odbor je še isti dan imenoval:

- podpredsednika,
- pooblaščenega člana uprave,
- izvršni odbor,
- interne odbore znotraj upravnega odbora.

Izredni občni zbor za spremembe statuta

Potem ko je ECB v skladu s členom 56 Enotnega besedila predpisov s področja bančništva (TUB) odobrila prošnjo za oceno sprememb statuta, ki jih je upravni odbor potrdil na seji 2. decembra 2021, je 25. marca 2022 potekal izredni občni zbor, ki je potrdil številne spremembe statuta, ki vključujejo uskladitve s predpisi in posodobljajo strukturo upravljanja tri leta po ustanovitvi zadružne bančne skupine.

Dodatne informacije so na voljo v konsolidiranem poslovnem poročilu na dan 31. decembra 2021.

Novosti pri upravljanju s tveganjem zaradi kibernetične nevarnosti v času rusko-ukrajinskega konflikta

V zvezi s trenutnim rusko-ukrajinskim konfliktom so bili sprejeti posebni ukrepi za okrepitev varnosti v Skupini Cassa Centrale. Ti ukrepi so se nanašali zlasti na stalno analizo groženj, zbiranje in valorizacijo kazalnikov ogroženosti, ki so jih posredovali viri Cyber Threat Intelligence, ter na ciljno usmerjene dejavnosti obveščanja in ozaveščanja na to temo, ki so se nanašale na celotno skupino, pri čemer so sodelovale funkcije korporativnega nadzora in najvišji vodstveni delavci.

Na sporočilo, ki je bilo marca poslano kritičnim tretjim osebam s prošnjo, naj okrepijo varnostni nadzor in skupini nemudoma poročajo o morebitnih posledicah ogrožanja varnosti, ni bilo prijav in/oziroma poročil o težavah na tem področju.

Razvrščanje in vrednotenje posojil komitentom v luči rusko-ukrajinskega konflikta

Za izračun pričakovane izgube na dan 31. decembra 2022 je Skupina Cassa Centrale v svoj model slabitev po MSRP 9 vključila makroekonomske scenarije, posodobljene na oktober 2022, vključno z učinki trenutnega konflikta v Ukrajini in negotovostjo razvoja gospodarskega okolja: vidiki, ki v primerjavi s prejšnjimi pričakovanji bistveno vplivajo na napovedi rasti, glavne makroekonomske spremenljivke in finančne količnike za triletno obdobje 2023-2025.

Za določitev popravkov vrednosti portfelja posojil strankam po MSRP9 na dan 31. decembra 2022 so bila - vsekakor v skladu z določbami računovodskih standardov MRS/MSRP - sprejeta previdnostna merila, saj so bili upoštevani tako socialno-ekonomski učinki, ki so posledica pandemične krize, kot tudi negotovost, ki je posledica nadaljevanja rusko-ukrajinskega konflikta, in stopnjevanje inflacije, ki se še vedno nadaljuje. Ker pa je bilo težko oceniti njihovo trajanje in razvoj, je banka v svojih vrednotenjih posojil upoštevala v prihodnost usmerjene učinke zgoraj navedenih dogodkov, ki bi nakazovali morebitno povečanje stopenj plačilne nesposobnosti v prihodnosti.

Organ ESMA je 28. oktobra 2022 podal javno izjavo *«Skupne evropske prednostne naloge izvrševanja za letna finančna poročila za leto 2022»*, v kateri je poudaril, da trenutno makroekonomsko okolje predstavlja velik izziv za modele za izračun pričakovanih izgub, ki jih uporabljajo evropske finančne institucije, zaradi pomanjkanja izkušenj pri modeliranju predhodno poročanih okoliščin. Poleg tega ESMA priznava, da lahko trenutni razvoj makroekonomskega scenarija različno vpliva na različne skupine dolžnikov, zato opozarja, da je treba pri merjenju pričakovane izgube bolj upoštevati dejavnike tveganja v posameznih gospodarskih sektorjih.

Iz teh razlogov in ob upoštevanju nadaljnjega poslabšanja napovedi makroekonomske rasti, povezanih z rusko-ukrajinskim konfliktom, je skupina sprejela nove mehanizme za določitev ustreznih minimalnih ravni rezervacij (t. i. *spodnje meje*) pri postavkah performing, na podlagi dejavnikov tveganja skupine, na katere negativno vplivata tako skupna visoka skupna denarna izpostavljenost na ravni Skupine, razvrščena v drugo stopnjo, kot tudi dejstvo, da nasprotna stran posluje v gospodarskih sektorjih, ki v novem kontekstu tveganja veljajo za bolj ranljive (sektorji, povezani z energetsko intenzivnimi nasprotnimi strankami, porabniki plina in/ali neposredno ali posredno prizadetimi zaradi rusko-ukrajinskega konflikta).

Za izračun pričakovane izgube na dan 31. decembra 2022 je skupina uporabila tri scenarije: *»blagega«*, *»osnovnega«* in *»neugodnega«*, pri čemer je ustrezno upoštevala njihove prispevke glede na makroekonomske napovedi, ki še vedno predvidevajo kontekst velike prihodnje spremenljivosti in morebitne negotovosti, povezane z možnim razvojem izrednih razmer v zdravstvu in rusko-ukrajinskega konflikta. Uporabljeni so scenariji, ki jih je posredoval *ponudnik informacij* Prometeia z uporabo sistema za ustvarjanje informacij, ki upošteva tudi objave vodilnih organov za napovedovanje ter objave nadzornih organov, ne da bi jih kakor koli popravljali.

Posodobitev makroekonomskih scenarijev kljub potrditvi trenda rasti kaže na zmanjšanje relativnih pričakovanj za triletno obdobje 2023-2025, kar negativno vpliva na srednje- in dolgoročne napovedi v primerjavi z napovedmi iz scenarijev do konca leta 2021.

Zgoraj opisani ukrepi, ki jih je v prvi vrsti vodil konservativni pristop, vsekakor pa so bili izboljšani in dokončani že v prejšnjem letu, so omogočili omejitev morebitnih prihodnjih učinkov *hitrega padanja* ter opredelitev gospodarskih sektorjev, ki so glede na sedanje razmere najbolj ogroženi, zlasti v gospodarskih sektorjih, na katere vpliva močno povečanje cen energentov. Hkrati je bilo s tem zagotovljeno zmanjšanje morebitnih pristranskih elementov v ocenah.

Da bi odrazili negotovost v zvezi z obeti za nekatere segmente gospodarstva in v skladu s predpisi ECB, so bile krivulje verjetnosti neplačila (PD) diferencirane po sektorjih, pri čemer je bila ta komponenta kalibrirana na podlagi internih podatkov Skupine in dodelana v prvi polovici leta 2022. To je vplivalo na posamezne faze in na izračun pričakovanih izgub ter izboljšalo prejšnji pristop kaznovanja (z znižanjem bonitete) v nekaterih gospodarskih sektorjih in geografskih območjih, ki so bila ocenjena kot bolj izpostavljena negativnim učinkom pandemije in trenutnega stresnega okolja, ki ga je povzročilo povečanje cen in razpoložljivosti surovin zaradi konflikta v Ukrajini.

Inšpekcijski pregled Banke Italije s področja boja proti pranju denarja in preglednosti poslovanja

V prvem polletju 2021 je v bančni skupini inšpekcijski pregled izvajala Banka Italije, in sicer je preverjala spoštovanje določil s področja boja proti pranju denarja in preglednosti transakcij ter bančnih storitev. Izsledki inšpekcijske dejavnosti so bili sporočeni z vročitvijo ustreznega inšpekcijskega poročila dne 12. januarja 2022.

Nadzorstveni organ je ugotovil, da v treh letih od ustanovitve skupine cilji krepitve in poenotenja operativnih ter poslovodskih standardov na inšpiciranih področjih niso bili povsem doseženi in da morajo biti dodatno okrepljene procedure, s katerimi se nadzorujejo postopki proti pranju denarja in za preglednost poslovanja skupine, tudi z namenom, da se izboljša sposobnost vodilne banke Cassa Centrale, da nadzoruje ravnanje svojih bank članic. Področja ukrepanja so bila analizirana, pripravljen pa je bil tudi podroben časovni načrt za izvajanje akcijskega načrta za preprečevanje pranja denarja in zagotavljanje preglednosti. Načrt je bil nadzornemu organu poslan 24. marca 2022 skupaj z odgovorom na poročilo o inšpekcijskem pregledu. Sanacijski ukrepi, določeni v akcijskih načrtih, se postopoma izvajajo in o njih se poroča Banki Italije v skladu z njenimi vsakokratnimi navodili.

Pregled kapitalске ustreznosti s strani Evropske centralne banke

Konec leta 2021 je bila zaključena revizija kapitalске ustreznosti Skupine Cassa Centrale, ki jo je izvedla ECB in katere namen je bil oceniti izračun kapitalskih zahtev iz prvega stebra.

Rezultat inšpekcijskega pregleda, ki je bil objavljen v začetku leta 2022, je pokazal na več kritičnih točk, za katere je Skupina nemudoma sprejela ukrepe za njihovo odpravo. Zato se je začel dialog z Združenim nadzornim organom JST, katerega cilj je predstaviti načrt za odpravo pomanjkljivosti, ki ga je skupina sprejela na tem področju, da bi bil dokončan v roku, ki ga je zahteval nadzorstveni organ.

Pregled kreditnega tveganja in tveganja nasprotnih strank s strani Evropske centralne banke

Januarja 2022 je ECB podala obvestilo o začetku inšpekcijskega pregleda na kraju samem (t. i. OSI) na temo kreditnega tveganja in tveganja nasprotnih strank, z začetkom marca 2022, katerega cilj bo oceniti skladnost z računovodskim standardom MSRP 9 in njegovo izvajanje. Inšpekcijski pregled se je osredotočil na izpostavljenosti iz naslova *poslovnih nepremičnin* v okviru širšega spektra inšpekcijskih in analitičnih dejavnosti, ki se izvajajo v evropskem bančnem sistemu. Inšpekcijska skupina je opravila pregled kreditne kakovosti na nizu vzorčenih pozicij in ocenila procese kreditnega tveganja, vključno z vsemi dodatnimi vidiki (glej upravljanje, kreditne procese, notranje predpise ter modele MSRP 9 in bonitetne sisteme, ki jih je sprejela skupina).

Končno poročilo ECB bo predloženo januarja 2023 in bo vključevalo rezultate pregleda, tj. ugotovitve, ki so bile predhodno obravnavane na zaključnem poslovnem sestanku julija 2022.

Pregled kibernetškega tveganja s strani Evropske centralne banke

V dopisu z dne 17. junija 2022 je ECB obvestila skupino Cassa Centrale, da bo septembra 2022 začela izvajati revizijo tveganj IT na kraju samem, katere namen bo oceniti operativno upravljanje informacijske in komunikacijske tehnologije ter upravljanje projektov IT, vključno z vsemi dodatnimi vidiki, povezanimi s temi nameni in temami.

Pregled, ki se je uradno začel septembra in končal novembra, je zajemal področja matične družbe, Allitude, podružničnih bank in družb v Skupini v zvezi s procesi, povezanimi s *poslovanjem IT (popis sredstev IT in upravljanje sistemov ob koncu življenjske dobe, upravljanje sprememb, upravljanje zmogljivosti in učinkovitosti, upravljanje incidentov in težav, upravljanje infrastrukturnih operacij)* in z okvirom *upravljanja projektov IT (uskladitev projektov IKT s poslovno strategijo skupine, upravljanje povpraševanja po IKT, izvajanje rešitev IKT)*.

Pomembna dejstva, nastala med poslovnim letom

Referenčni regulativni okvir, v katerem deluje Skupina, tudi potem, ko je bila priznana kot pomemben nadzorovani subjekt, je širok in jasno izražen ter je sčasoma privedel do organizacijskega in postopkovnega prilagajanja. V poslovnem letu 2022 je začelo veljati več predpisov, ki so vplivali na bančni sektor.

V nadaljevanju so povzeti glavni ukrepi, ki jih je Skupina izvedla v zvezi z najpomembnejšimi regulativnimi spremembami.

Preglednost

Predčasno odplačilo po potrošniških kreditnih pogodbah (sodba Ustavnega sodišča št. 263/2022)

Dne 22. decembra 2022 je bila izdana sodba št. 263 Ustavnega sodišča o ugotovitvi delne protiustavnosti člena 11-octies, 2. odstavek, ki je bil uveden s spremembo Uredbe z zakonsko močjo št. 73 iz leta 2021 (t. i. Uredbe o podpori bis) v Zakonu št. 106 iz leta 2021.

Podrobneje člen 11-okties, pododstavek 1(c), nadomešča člen 125-sexies (»predčasno odplačilo«) Enotnega besedila predpisov s področja bančništva, razdelek II (potrošniški krediti), ki določa, da: »potrošnik lahko kadar koli v celoti ali delno predčasno odplača znesek, ki ga dolguje dajalcu kredita, in je v tem primeru upravičen do znižanja obresti in vseh stroškov, vključenih v skupne stroške kredita, brez davkov, sorazmerno s preostalim trajanjem pogodbe«.

V skladu z odstavkom 2. člena 11-octies je bila sprejeta ureditev, ki je bila grajana v obravnavani sodbi in v skladu s katero se »člen 125-sexies konsolidiranega Zakona o bančništvu in kreditiranju, navedenega v Uredbi z zakonsko močjo št. 11-octies z dne 1. septembra 1993, št. 385, kot je bil nadomeščen s točko (c) odstavka 1 tega člena, uporablja za pogodbe, podpisane po datumu začetka veljavnosti zakona, s katerim je bila spremenjena navedena uredba. Za predčasno prekinitvev pogodb, podpisanih pred datumom začetka veljavnosti zakona, s katerim je bila spremenjena ta uredba, se uporabljajo določbe člena 125-sexies prečiščenega besedila, na katerega se sklicujejo Zakonska uredba št. 385 iz leta 1993 in izvedbeni predpisi, vsebovani v določbah Banke Italije o preglednosti in nadzoru, ki so veljali na dan podpisa pogodb«.

Ustavno sodišče je z zadevno odločbo rešilo razlagalno vprašanje, ki ga je zastavilo Sodišče v Torinu, s sklepom z dne 2. novembra 2021, s katerim je ugotovilo ustavnopravno nezakonitost člena 11-octies v delu, v katerem omejuje časovno učinkovanje pravice potrošnika do sorazmernega znižanja skupnih stroškov kredita na potrošniške kreditne pogodbe, sklenjene po 25. juliju 2021 (datum začetka veljavnosti novega člena 125-sexies konsolidiranega Enotnega besedila predpisov s področja bančništva). Dejansko je bilo v zadevni člen vključeno pravno načelo, izraženo v tako imenovani sodbi Lexitor Sodišča Evropske unije, v skladu s katerim potrošnik v primeru predčasnega odplačila pridobi pravico do odplačila ne le postavk, ki se obračunavajo v daljšem časovnem obdobju (tako imenovani ponavljajoči se stroški), temveč tudi postavk, povezanih z dejavnostmi za odobritev posojila, ki so bile ob sklenitvi pogodbe v celoti izkoriščene (tako imenovani vnaprejšnji stroški), vendar je njegova učinkovitost omejena na pogodbe, sklenjene po tem datumu.

Ustavno sodišče je zato grajalo 11. člen, ki nezakonito uvaja to časovno omejitev in določilo razširitev restitucijskih obveznosti finančnih posrednikov tudi na primere predčasne prekinitve/razdrta potrošniških kreditnih pogodb, sklenjenih pred 25. julijem 2021.

Da bi spoštovala tako izraženo pravno načelo, je Cassa Centrale začela izvajati dejavnosti analize za opredelitev organizacijskih in informacijskih vplivov ter za opredelitev potrebnih prilagoditvenih ukrepov.

Sprememba Zakonika o kriznih razmerah v podjetjih in insolventnosti (Zakonska uredba z dne 17. junija 2022, št. 83)

Z Zakonsko uredbo z dne 17.06.2022, št. 83, s katero se izvaja Direktiva (EU) 2019/1023 z dne 20.6.2019, je bil uveden člen 25 decies (Obveznosti poročanja za banke in finančne posrednike) Zakonika o kriznih razmerah, ki določa naslednje: »Banke in drugi finančni posredniki iz 106. člena konsolidiranega besedila Zakona o bančništvu pri obveščanju komitentov o spremembah, revizijah ali odpoklicu kreditov obvestijo tudi morebitne nadzorne organe družb«.

V zvezi z novimi obveznostmi poročanja, ki jih imajo banke, je vodilna banka v Skupini začela z ustreznimi analitičnimi dejavnostmi za namen operativne razčlenitve novo nastalih obveznosti.

Dostopnost bančnih produktov in storitev

Zakonska uredba št. 82 z dne 27. maja 2022 o prenosu Direktive (EU) 2019/882 o zahtevah glede dostopnosti za proizvode in storitve

1. julija 2022 je bila v Uradnem listu objavljena Zakonska uredba št. 82 z dne 27. maja 2022 o izvajanju Direktive (EU) 2019/882, katere namen je izboljšati dostopnost invalidov do izdelkov ali storitev, povezanih z več dejavnostmi, vključno z bančništvom.

V uredbi so navedeni proizvodi in storitve, ki bodo morali od 28. junija 2025 za dajanje na trg izpolnjevati zahteve glede dostopnosti iz direktive EU. Proizvodi, ki jih zajema direktiva, so zlasti »potrošniški sistemi računalniške strojne opreme za splošno rabo in operacijski sistemi teh sistemov strojne opreme« ter »samopostrežni plačilni terminali«. Storitve, ki jih je treba narediti dostopne, vključujejo tudi spletna mesta, »storitve na osnovi mobilnih naprav, vključno z mobilnimi aplikacijami«, in »potrošniškimi bančnimi posli«.

Zahteve glede dostopnosti, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi in storitve iz prejšnjega odstavka, so navedene v Prilogi I k uredbi. V ta namen so opredeljene značilnosti, ki jih morajo imeti takšni proizvodi in storitve, da se »zagotovi optimalna predvidljiva uporaba za invalide«. To med drugim vključuje razpoložljivost informacij o uporabi proizvoda in/ali storitve preko več kot enega senzoričnega kanala, v pisavah primerne velikosti in oblike, z uporabo kombinacij besedila in glasovne funkcije, da se zagotovi dostopnost za osebe, ki so dovzetne za epileptične napade, slabovidne in naglušne in/ali imajo druge oziroma preostale oblike invalidnosti.

Vodilna banka v Skupini je začela izvajati analize, da bi pripravila prilagoditve, ki jih je treba izvesti za zadevne proizvode in storitve.

Plačilne storitve

Sankcije Evropske unije proti ruskim ukrepom na ukrajinskem ozemlju

Po ruski invaziji na Ukrajino je Evropska unija februarja 2022 izdala vrsto novih uredb, s katerimi je spremenila in posodobila tiste, ki so bile sprejete po ruski priključitvi Krima leta 2014.

V zvezi s plačilnimi storitvami so te uredbe uvedle prepovedi in omejitve za poslovanje s strankami iz Rusije, Belorusije ali ukrajinskih regij Doneck in Lugansk.

Po teh regulativnih posegih je vodilna banka v Skupini z *zunanjim izvajalcem* za področje informacijskih tehnologij Allitude S.p.A. uskladila prilagoditve informacijskega sistema, potrebne za zagotovitev blokiranja in spremljanja plačil, namenjenih v Rusijo in Belorusijo, ter plačil iz teh dveh držav. V zvezi s plačili v Ukrajino ali iz Ukrajine, za katera ne veljajo posebne regulativne omejitve, je Cassa Centrale svojim povezanim bankam naročila, naj zadevne stranke opozorijo, da je treba odhodna plačila skrbno oceniti, saj ni mogoče zagotoviti njihovega uspešnega izida.

Po objavi Uredbe (EU) 2022/345 z dne 1. marca 2022 so bile nekatere ruske banke izključene iz omrežja Swift; zato je *zunanj* izvajalec IT nemudoma posodobil seznam bank, pri katerih so plačila blokirana.

Delovanje debetnih kartic več blagovnih znamk v brezstičnem načinu

V zvezi z izpolnitvami, povezanimi s procesom zgodnje množične zamenjave debetnih kartic, za katerega je značilna tehnološka asimetrija (t. i. asimetrične kartice), tj. kartice, s katerimi se kljub prisotnosti tako oznake mednarodnega prometa kot oznake Bancomat *brezstične* transakcije obdelajo samo na mednarodnem prometu, je Cassa Centrale svojim pridruženim bankam posredovala obvestilo, ki ga je bilo treba poslati komitentom do 31. decembra 2021 v skladu z zahtevami Banke Italije iz njenega sporočila z dne 30. junija 2020 v zvezi z »Delovanjem debetnih kartic več blagovnih znamk v brezstičnem načinu«.

Postopna zamenjava asimetričnih kartic je bila zaključena v prvi polovici leta 2022; za asimetrične kartice, ki so še vedno aktivne in niso bile zamenjane z novo kartico, ki jo je stranka prejela skupaj z zgoraj navedenimi informacijami, je Cassa Centrale v sodelovanju z *zunanjim izvajalcem* IT aktivirala blokado, ki preprečuje njihovo uporabo in zagotavlja zamenjavo s tehnološko simetričnimi karticami.

Izjema glede močne avtentikacije stranke v primeru spletnega dostopa do podatkov o plačilnem računu

Z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2360 z dne 3. avgusta 2022 so bili spremenjeni regulativni tehnični standardi za močno avtentikacijo strank iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/389 z dne 27. novembra 2017.

Zlasti je bilo določeno, da je treba močno avtentikacijo stranke obnoviti 180 dni (in ne več 90) po zadnjem spletnem dostopu do informacij o plačilnem računu in zadnji uporabi močne avtentikacije (ne glede na to, ali uporabnik dostopa do informacij o računu neposredno pri ponudniku plačilnih storitev za račun ali prek ponudnika storitev zagotavljanja informacij o računih).

Poleg tega je bila uvedena obvezna izjema od močne avtentikacije stranke za poseben primer, ko se do podatkov dostopa prek ponudnika storitev zagotavljanja informacij o računih.

V zvezi z vplivi, ki izhajajo iz sprememb, uvedenih z Uredbo (ES) št. 2022/2360, je vodilna banka v Skupini začela izvajati ustrezne analitične dejavnosti.

Nadzorstveno poročanje

5. posodobitev okrožnice Banke Italije št. 140/1991

Od 1. januarja 2022 veljajo spremembe okrožnice Banke Italije št. 140/1991 o razvrstitvi strank, ki jih je spodbudila potreba po vključitvi sprememb, uvedenih z novo »Uredbo o bilančni statistiki monetarnih finančnih institucij« (ECB/2021/2), ter nekaterih regulativnih določb, ki so se pojavile od prejšnje posodobitve okrožnice in zagotavljajo uskladitev z razvrstitvijo, predvideno v Evropskem sistemu računov.

V zvezi s tem je Cassa Centrale po oceni učinkov novih funkcij, uvedenih s 5. posodobitvijo okrožnice - tudi s sodelovanjem zunanje izvajalca s področja IT - vodila potrebne prilagoditvene dejavnosti in podrejenim bankam zagotovila informacije o novih funkcijah, ki so v postopku IT na voljo od 7. januarja 2022.

Odobritev in spremljanje kreditov

Smernice EBA o posojilih in spremljanju posojil

Evropski bančni organ (EBA) je 29. maja 2020 izdal »Smernice o odobravanju in spremljanju posojil«, v katerih so opredeljene smernice in pričakovanja EBA glede ravnanja in praks, ki bi jih morale banke sprejeti pri odobravanju in spremljanju posojil, da se zagotovi, da imajo banke zanesljive in preudarne standarde za prevzemanje, upravljanje in spremljanje kreditnega tveganja ter da novo uvedena posojila ohranjajo ustrezno raven kreditne kakovosti tudi v naslednjih fazah življenjske dobe.

Z dopisom št. 13 z dne 20. julija 2021 je Banka Italije sprejela te smernice v obliki »nadzorstvenih smernic«. Od tega datuma se uporabljajo za nova izplačana posojila ter vrednotenje, spremljanje in prevrednotenje poroštev, izdanih po tem datumu. Smernice o postopkih za odobritev kreditov in oblikovanje cen se uporabljajo tudi za posojila, izplačana pred 30. junijem 2021, če se pogodbeni pogoji spremenijo 30. junija 2022 ali pozneje.

V začetku leta 2021 je Cassa Centrale Banca začela proces usklajevanja s smernicami EBA, ki še ni bil v celoti izveden in vključuje formalizacijo organizacijskih zaščitnih ukrepov, ki jih zahteva EBA, v okviru notranjih predpisov ter uvedbo ustreznih funkcionalnosti IT za njihovo avtomatizirano upravljanje, tako s strani matične banke kot s strani podrejenih bank.

V prvi polovici leta 2022 je bil sprejet sklep o posodobitvi Pravilnika o kreditiranju za Skupino Cassa Centrale banca (zdaj preimenovanega v »Pravilnik Skupine o kreditiranju«) z namenom enotne opredelitve vnaprej določenih predhodnih postopkov, v okviru katerih morajo banke članice izvesti oceno kreditne sposobnosti strank. Pravilnik je bila poslan bankam članicam, da ga prenesejo v svoje akte do 30. junija 2022.

V drugi polovici leta 2022 je bila sprejeta odločitev o posodobitvi Pravilnika Skupine za spremljanje in prvostopenjsko kontrolo kreditnega tveganja, ki opredeljuje procese in dejavnosti, s katerimi banke članice in vodilna banka v Skupini zagotavljajo pravočasno in poenoteno spremljanje kreditnih izpostavljenosti za celoten čas trajanja posojila.

Nadaljnje prilagoditvene ukrepe bosta vodilna banka v Skupini in zunanji izvajalec IT storitev uvajala s postopnimi objavami.

Ponovna pogajanja o pogodbah o hipotekarnih posojilih, podpisanih pred 1. januarjem 2023

322. odstavek 1. člena Zakona o proračunu za leto 2023 (Zakon 197 z dne 29. decembra 2022) določa, da ima do 31. decembra 2023 vsak posojilojemalec, ki je pred 1. januarjem 2023 sklenil ali je pridobil (tudi na podlagi delitve) pogodbo o hipotekarnem posojilu za prvotni znesek, ki ne presega 200.000 evrov, za nakup ali prenavo nepremičninskih enot, ki se uporabljajo kot stanovanja, s spremenljivo obrestno mero in obročnim odplačevanjem za celotno obdobje trajanja pogodbe, pravico, da se s posojilodajalcem ponovno izpogaja o hipotekarnem posojilu, če ob vložitvi prošnje predloži potrdilo o kazalniku enakovrednega ekonomskega položaja (ISEE), ki ne presega 35 tisoč evrov, in če se stranki nista dogovorili drugače, ter če ni imel zamud pri plačilu obrokov posojila.

Ponovno pogajanje zagotavlja, odvisno od potreb stranke, za obdobje, ki je enako preostalemu trajanju posojila (ali za krajše obdobje s soglasjem stranke), uporabo fiksne letne nominalne obrestne mere, ki ne presega obrestne mere, dobljene na podlagi nižje vrednosti med zamenjavo obrestne mere (IRS) v evrih za obdobje 10 let in IRS za obdobje, ki je enako preostalemu trajanju posojila, povečanemu za pogodbeno razliko v tečaju.

V zvezi z možnostjo ponovnega pogajanja o posojilu pod zgoraj navedenimi pogoji je vodilna banka v Skupini sprožila potrebne aktivnosti, da bi bankam omogočila vodenje takšnih primerov v skladu z zakonskimi določbami.

Pojasnila glede poročanja Centru za tveganja v zvezi z jamstvi, ki jih je izdal "Fondo Centrale di Garanzia per PMI" (centralni jamstveni sklad za MSP)

Banka Italije je v sporočilu z dne 19. junija 2020 navedla, da se o: »(I) javnih jamstvih, odobrenih na podlagi zakonov, odlokov in regulativnih ukrepov; (II) izdanih samodejno, ko so izpolnjeni določeni pogoji, ne sme poročati v Centru za tveganja v kategoriji 'prejeta jamstva'. Kot primer lahko navedemo jamstva, ki jih je odobril Jamstveni sklad za MSP v skladu z Zakonsko uredbo št. 23/2020«. Oprostitev v skladu s 1. členom iz Priloge 1 k obravnavani uredbi se je nanašala zlasti na javna jamstva, ki naj bi se do 30. junija 2022 odobrila podjetjem, ki jih je prizadela epidemija covid-19.

V skladu z zgornjimi navedbami je Cassa Centrale Banca obvestila banke, da so jamstva, ki jih izda Jamstveni sklad za MSP v zvezi z zaupanimi razmerji, izvzeta iz poročanja v Centralno zbirko podatkov o tveganjih; za zagotovitev konvergence k enotnim pravilom poslovanja je bila vzpostavljena nova taksonomija jamstev, ki določa kode, rezervirane za jamstva, ki jih sklad izda na način, da se izogne poročanju v zbirko podatkov o tveganjih.

V drugi polovici leta 2022 je Banka Italije določila, da: »v skladu z začasno ureditvijo o jamstvih, dodeljenih od 1. julija do 31. decembra 2022, v Centru za tveganja ni treba poročati med prejetimi jamstvi, kar je v skladu z ureditvijo, predvideno do 30. junija 2022«.

Cassa Centrale Banca v skladu s temi navodili zagotavlja, da tudi za garancije, izdane v srednjeročnem obdobju, velja ta režim izvzetja.

Odstop davčnih olajšav v skladu s členoma 119 in 121 Zakonske uredbe (t.i. Uredbe o ponovnem zagonu)

Prenosljivost davčnih olajšav, ki izhajajo iz gradbenih posegov (vključno s posegi v okviru t. i. Superbonusa 110), ki je bila uvedena z Uredbo o ponovnem zagonu, je bila večkrat predmet zakonodajnih posegov, katerih skupni cilj je bil zmanjšati pojav goljufij.

V prvi polovici leta 2022 je bilo dejansko sprejetih več zakonodajnih aktov. Naprej je bil sprejet Zakon št. 234/2021 (»Državni proračun za proračunsko leto 2022«), ki je podaljšal instrument olajšav Superbonus do leta 2025 in tako imenovane manjše gradbene olajšave do leta 2024, pri čemer je določil ustrezne roke in postopno zmanjšanje stopnje olajšav.

Z Uredbo z zakonsko močjo št. 4/2022 (t.i. Sostegni Ter) je bila uvedena sprememba 121. člena Uredbe o ponovnem zagonu z določitvijo blokade prenosov, ki sledijo prvemu prenosu: v skladu s to regulativno določbo lahko olajšavo, ki jo prenese davčni zavezanec ali podjetje, ki je priznalo popust na računu, uporabi samo prejemnik (banka ali tretja oseba) izključno iz naslova kompenzacije.

Kasneje je bila sprejeta Uredba z zakonsko močjo št. 13/2022, ki je spremenila določbo iz Uredbe Sostegni ter in določila, da se lahko olajšava, ki jo odstopi stranka (bodisi upravičenec do olajšave bodisi podjetje, ki je priznalo popust na računu), ponovno odstopi, vendar s posebnimi omejitvami in največ dvakrat. Dejansko je bilo predvideno, da bosta naslednja dva prenosa opravljena izključno v korist bank in posrednikov, vpisanih na seznam iz člena 106 Enotnega besedila predpisov s področja bančništva, torej družb, ki pripadajo bančnim ali zavarovalniškim skupinam z dovoljenjem za poslovanje v Italiji.

Zakon št. 34/2022 - o spremembi Uredbe z zakonsko močjo št. 17/2022 o nujnih ukrepih za omejitev stroškov električne energije in zemeljskega plina, razvoju obnovljivih virov energije in oživitvi industrijskih politik - ki je ponovno posegel v 1. odstavek člena 121 Uredbe o ponovnem zagonu, je določal, da lahko banke v zvezi z olajšavami, za katere je bilo izčrpano število možnih odstopov, nadaljnje odstopne izvedejo izključno v korist strank, s katerimi so sklenile pogodbo o tekočem računu, brez možnosti nadaljnjega odstopa. Uredba z zakonsko močjo št. 50/2022 je to določbo še dodatno spremenila in določila, da je »za banke ali družbe, ki pripadajo bančni skupini, vpisane v seznam iz 64. člena Zakonske uredbe z dne 1. septembra 1993, št. 385, še vedno dovoljen odstop zasebnim strankam-poslovnim subjektom, kot je navedeno v členu 6, odstavku 2-quinquies Zakonske uredbe št. 58 z dne 24. februarja 1998, ki so sklenili pogodbo o tekočem računu s samo banko ali z vodilno banko v skupini, brez možnosti nadaljnjega odstopa«.

Opisani regulativni okvir dejansko še vedno ni v celoti opredeljen in se še razvija, zlasti glede na izraženo namero zakonodajalca, da ponovno poseže v to področje.

Poleg zgoraj naštetih regulativnih virov so bile v tem obdobju izdane tudi posebne okrožnice Agencije za javne prihodke, ki so podrobneje pojasnile njihovo konkretno uporabo. Med njimi je okrožnica 23/E z dne 23. junija 2022, ki je obravnavala vprašanje profilov obveznosti, ki izhajajo iz nakupa in uporabe davčnih olajšav.

Ob upoštevanju stalnega razvoja predpisov je Cassa Centrale Banca pridruženim bankam nemudoma sporočala spremembe, ko so se pojavile, in po potrebi prek zunanega izvajalca IT zagotovila ustrezne postopkovne izvedbe.

Naložbene storitve

Organ ESMA je 12. aprila 2022 objavil prevod v uradne jezike Evropske unije »Smernic o nekaterih vidikih zahtev za ustreznost in samo izvršitev ali prejem naročil v skladu z MiFID II«, za katere je Consob v obvestilu z dne 25. maja 2022 izjavil, da jih bo upošteval z vključitvijo v svoje nadzorne prakse. Usmeritve zagotavljajo operativne smernice o tem, kako ustrezno in izključno izvajati zahteve MiFID II za posrednike, ki opravljajo investicijske storitve, in bodo začele veljati 12. oktobra 2022. V vodilni banki v Skupini trenutno poteka projekt za revizijo modela Skupine za zagotavljanje svetovanja in ocenjevanja ustreznosti, ki se trenutno uporablja, pri čemer se bodo smernice upoštevale tudi pri izvajanju izvršnih investicijskih storitev.

ESMA je 23. septembra 2022 objavil končno poročilo »Guidelines on certain aspects of the MiFID II suitability requirements«, ki posodablja predhodne smernice o nekaterih vidikih ocenjevanja primernosti, izdane leta 2018. Glavne posodobitve se nanašajo na to, kako zajeti in oceniti strankine preference glede trajnosti, ki jih morajo posredniki upoštevati pri ocenjevanju primernosti finančne naložbe v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2021/1253, ki je začela veljati 2. avgusta 2022.

Vodilna banka v Skupini je v okviru projekta revizije vprašalnika MIFID in modela Skupine za ocenjevanje ustreznosti, ki se je začel izvajati leta 2022, upoštevala smernice ESMA iz dokumentov, navedenih v prejšnjih odstavkih.

V letu 2022 so se začele izvajati tudi dejavnosti za uskladitev z Delegirano uredbo (EU) 2022/1288 o javnem razkritju vprašanj trajnostnega financiranja in Delegirano direktivo (EU) 2021/1269 o vključitvi trajnostnih preferenc v ocene upravljanja finančnih instrumentov in zavarovalnih naložbenih produktov.

Zloraba trga

ESMA je 13. aprila 2022 objavil prevod »Smernic v zvezi z Uredbo o zlorabi trga (MAR)« v uradne jezike Evropske unije. »Zamude pri javnem razkrivanju notranjih informacij in interakcije z bonitetnim nadzorom«, ki nadomeščajo prejšnje smernice in ki jih je Consob v obvestilu z dne 10. junija 2022 razglasil za skladne z vključitvijo v svoje nadzorne prakse. Smernice določajo okvirni, neizčrpen seznam legitimnih interesov izdajateljev, na katere bi lahko negativno vplivalo takojšnje javno razkritje notranjih informacij, in situacij, v katerih bi zamuda pri razkritju notranjih informacij lahko zavajala javnost. Vodilna banka v Skupini je začela izvajati dejavnosti integracije uredbe za celotno Skupino.

Oderuške obresti

V drugi polovici leta 2022 je vodilna banka v Skupini pripravila ustrezne področne akte na ravni Skupine. Zlasti sta bila sprejeta Pravilnik o boju proti oderuškim obrestim za Skupino in Postopkovnik o boju proti oderuškim obrestim v Skupini ter Postopkovnik o prijavah primerov oderuških obresti.

Hkrati je bilo septembra 2022 na spletni strani Banke Italije objavljeno obvestilo, da je bilo posvetovanje, ki se je začelo 20. maja 2020, zaključeno, ne da bi se v skladu z Zakonom o oderuštvi spremenila navodila za zbiranje povprečnih globalnih učinkovitih obrestnih mer (TEGM). V sporočilu je poudarjeno, da je Banka Italije zaradi velikega števila vprašanj in pripomb, ki so jih izpostavili udeleženci posvetovanja, videla priložnost za širši razmislek, zato je posodobitev navodil preložila na poznejši datum.

Politike na področju prejemkov

37. posodobitev okrožnice Banke Italije št. 285/2013 o politikah in praksah na področju prejemkov in spodbud v bankah in bančnih skupinah, ki je začela veljati konec leta 2021 (24. novembra 2021), je vključila spremembe, uvedene z Direktivo (EU) 2019/878 (CRD V) in Smernicami EBA o preudarnih politikah prejemkov v skladu z Direktivo 2013/36/EU (EBA/GL/2021/04) in kot rok za prilagoditev politik na področju prejemkov in spodbud določila datum sklica skupščine delničarjev za potrditev računovodskih izkazov za leto 2021.

Ta prilagoditev, ki je najprej vključevala banke članice in druge družbe v Skupini, je bila zaključena z odobritvijo Politike prejemkov in spodbud za Skupino za leto 2022 (ki jo je upravni odbor vodilne banke v Skupini sprejel 31. marca 2022) na skupščini delničarjev Cassa Centrale Banca 30. maja 2022. Hkrati so bili skupščini delničarjev vodilne banke v Skupini v potrditev predloženi »Izvedbeni tehnični standardi o javnih razkritjih (ITS) informacij s strani institucij iz naslovov II in III osmega dela Uredbe (EU) št. 575/2013« na podlagi novih predlog, uvedenih z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2021/637 z dne 15. marca 2021.

V okviru splošnega procesa usklajevanja z ustreznimi evropskimi predpisi je v prvi polovici leta potekal proces določanja najpomembnejšega osebja, tako na individualni kot na konsolidirani ravni, z uporabo meril, določenih v dokumentu »Politika in predpisi skupine za določanje najpomembnejšega osebja«, ki ga je odobril upravni odbor 13. januarja 2022, v okviru prenosa Delegirane uredbe Evropske komisije (EU) 923/2021 z dne 25. marca 2021 (»Regulativni tehnični standardi o določitvi meril za opredelitev vodstvenih odgovornosti kontrolnih funkcij, zadevne poslovne enote/podjetja in pomembnega vpliva na profil tveganosti zadevne poslovne enote/podjetja ter merila za opredelitev tistih članov osebja ali kategorij osebja, katerih poklicne dejavnosti vplivajo na profil tveganosti institucije, ki je primerjalno enako pomemben kot vpliv kategorij osebja iz člena 92(3) CRD«).

Organ EBA je 30. junija 2022 objavil dva končna osnutka smernic:

- *«Osutek končnega poročila o Smernicah o primerjalni analizi praks prejemkov, razlik v plačilu med spoloma in odobrenih visokih stopenj v skladu z Direktivo 2013/36/EU» kot revizija Smernic o primerjalni analizi prejemkov po spremembah, uvedenih z Direktivo (EU) 2019/878 (CRD V), ki določa razširitev ustreznih informacij tudi na razlike v plačilu med spoloma;*
- *»Osutek končnega poročila o Smernicah o zbiranju podatkov o osebah z visokimi dohodki v skladu z Direktivo 2013/36/EU in Direktivo (EU) 2019/2034« kot revizija Smernic o zbiranju podatkov o tako imenovanih osebah z visokimi dohodki po spremembah, uvedenih z Direktivo (EU) 2019/878 (CRD V) in Direktivo (EU) 2019/2034.*

Banka Italije je po prevodu v uradne jezike Unije objavila sporočilo z dne 1. decembra 2022, v katerem je ugotovila, da spoštuje nove smernice EBA. Po analizi sprememb glede posredovanja informacij o prejemkih bo vodilna banka v Skupini v roku in na način, ki ga določajo zgoraj navedene smernice, poslala ustrezna poročila nadzorstvenemu organu in po potrebi dala navodila bankam članicam.

Boj proti pranju denarja

Regulativni okvir za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma je bil dopolnjen na naslednji način.

Zakon št. 15/2022, ki je začel veljati 1. marca 2022, je spremenil Zakonsko uredbo št. 231/2007 o identifikaciji strank brez fizične prisotnosti stranke, zaščiti prijavitelja sumljive transakcije in omejitvi prenosa gotovine med fizičnimi osebami, ki je bila do 31. decembra 2022 ohranjena v višini 2.000 evrov. Kasneje je bil sprejet Zakon št. 197/2022 o državnem proračunu za proračunsko leto 2023 in večletnem proračunu za obdobje 2023-2025, ki je ponovno spremenil 49. čl. Zakonske uredbe 231/2007 z zvišanjem praga za denarne transferje med posamezniki na 5.000 evrov od 1. januarja 2023.

Glede na finančno analizo poročil o sumljivih transakcijah in izmenjavo informacij s tujimi nasprotnimi strankami, ki je značilna za pandemične čase, ter ob upoštevanju razvoja predpisov je Finančna obveščevalna enota na podlagi svojih prejšnjih sporočil z dne 16. aprila 2020 in 11. februarja 2021 s sporočilom z dne 11. aprila 2022 zagotovila dodatne posodobitve in specifikacije o tveganjih, povezanih z dodeljevanjem davčnih posojil, pri čemer je pozornost usmerila tudi na nacionalni načrt za okrevanje in odpornost (tako imenovani »nacionalni načrt«). Sporočilo je bilo posredovano bankam članicam, da se lahko nanj takoj sklicujejo.

V Uradnem listu št. 121 z dne 25. maja 2022, Odlok Ministrstva za gospodarstvo in finance (MEF) št. 55 z dne 11. marca 2022, ki vsebuje »Pravilnik z določbami o razkritju, dostopu in vpogledu v podatke in informacije o dejanskem lastništvu družb, ki so pravne osebe, pravnih oseb zasebnega prava, skladov, ki ustvarjajo pravne učinke za davčne namene, in skladom podobnih pravnih oseb«.

Pravilnik vsebuje določbe o razkritju podatkov in informacij o dejanskem lastništvu podjetij, ki so pravne osebe, zasebnih pravnih oseb, skladov, ki ustvarjajo pravne učinke za davčne namene, in skladom podobnih pravnih oseb službi poslovnega registra za njihov vpis in vodenje v samostojnem oddelku in posebnem oddelku poslovnega registra ter s tem povezan dostop do podatkov. Odlok je začel veljati 9. junija 2022. Za delovanje registra je treba sprejeti izvedbene določbe.

Banka Italije je obvestila Evropski bančni organ (EBA), da namerava upoštevati Smernice o politikah in postopkih za upravljanje skladnosti in vlogi pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja (EBA/GL/2022/05), ki podrobno opredeljujejo vlogo, dolžnosti in odgovornosti pooblaščenca za skladnost s predpisi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, upravljalnega organa in vodstvenega delavca, odgovornega za skladnost s predpisi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. V ta namen bo Banka Italije spremenila določbe o organizaciji, postopkih in notranjih kontrolah za preprečevanje pranja denarja z dne 26. marca 2019. Do teh sprememb bodo bančni in finančni posredniki še naprej uporabljali obstoječe določbe.

Organ EBA je 22. novembra 2022 na svojem spletnem mestu objavil končni osnutek smernic z naslovom »Final Report Guidelines on the use of Remote Customer Onboarding Solutions under Article 13(1) of Directive (EU) 2015/849«. Osnutek smernic določa korake in ukrepe, ki jih morajo zavezanci upoštevati pri izbiri instrumentov za identifikacijo strank na daljavo, ter ukrepe, ki jih morajo zavezanci sprejeti, da zagotovijo ustreznost in zanesljivost izbranega instrumenta; opredeljuje tudi skupne standarde, ki jih morajo zavezanci sprejeti za razvoj in izvajanje postopkov identifikacije strank na daljavo. Trenutno se pričakuje prevod smernic v uradne jezike Evropske unije. Nato bodo morali pristojni nacionalni organi obvestiti EBA o tem, ali so ali nameravajo ravnati v skladu s smernicami.

Evropska unija je 23. februarja 2022 sprejela sveženj omejevalnih ukrepov, ki jih je v naslednjih mesecih še okrepila in ki se odražajo v sporočilih finančne obveščevalne enote ter se nanašajo na dejanja, ki spodbkopavajo ali ogrožajo ozemeljsko celovitost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, vključno z ukrepi za zamrznitev sredstev in gospodarskih virov zoper določene osebe. Cassa Centrale Banca je te ukrepe upoštevala z vključitvijo določenih oseb na ustrezne interne sezname sankcij, pripravo ustreznih sporočil o vlogah ruskih in beloruskih oseb finančni obveščevalni enoti ter sprejetjem posebnih zaščitnih ukrepov.

Varstvo osebnih podatkov

V Uradnem listu št. 74 z dne 29. marca 2022 je bila objavljena Uredba predsednika republike št. 26, ki opredeljuje delovanje Javnega registra ugovorov, razširjenega na številke, ki niso vključene v javne telefonske imenike, vključno z mobilnimi telefoni, v skladu z Zakonom št. 5 z dne 11. januarja 2018).

V skladu z določbami Uredbe je od 27. julija 2022 mogoče v Javni register ugovorov vključiti vse fiksne številke, tudi tiste, ki niso vpisane v javni telefonski imenik, in mobilne telefonske številke. Vpogled v register mora potekati neodvisno od načina obdelave števil, tj. z operaterjem po telefonu ali brez njega, na splošno pa tudi z avtomatiziranimi klicnimi sistemi brez posredovanja operaterja.

Zato je vodilna banka v Skupini pregledala dokument Pogosta vprašanja o trženju in zasebnosti ter julija 2022 izdala posodobljeno različico.

Italijanski organ za varstvo podatkov je tudi navedel, da spletna stran, ki uporablja storitev Google Analytics (GA), brez jamstev, ki jih zagotavlja uredba EU, krši zakonodajo o varstvu podatkov, saj podatke uporabnikov prenaša v Združene države Amerike, torej v državo brez ustrezne ravni varstva.

Nadzorni organ je zato vse italijanske upravljavce spletnih strani, tako javne kot zasebne, opozoril na nezakonitost prenosov podatkov v Združene države prek storitve GA in pozval vse upravljavce podatkov, naj preverijo skladnost uporabe piškotkov in drugih orodij za sledenje na svojih spletnih mestih, s posebnim poudarkom na storitvi Google Analytics in drugih podobnih storitvah, z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov. Po ustreznih ocenah v zvezi s tem je vodilna banka v Skupini 17. avgusta 2022 ustreznim notranjim funkcijam in povezanim bankam posredovala sporočilo v zvezi s tem.

Zakonska uredba je bila 29. julija 2022 objavljena v Uradnem listu (t.i. »Uredba o preglednosti«). Uredba pri prenosu Direktive EU št. 2019/1152 o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih spreminja Zakonsko uredbo št. 152/1997 in uvaja nove informacijske obveznosti za delodajalca ob podpisu pogodbe o zaposlitvi.

Uredba o preglednosti razširja tudi zahteve glede varstva osebnih podatkov za delodajalce. Zlasti 4. člen Uredbe o preglednosti uvaja člen 1a Zakonske uredbe št. 152/1997, ki pod naslovom »Dodatne obveznosti obveščanja v primeru uporabe avtomatiziranega odločanja ali sistemov spremljanja« zavezuje delodajalca, da delavca obvesti o morebitni uporabi avtomatiziranega odločanja ali sistemov spremljanja, nameščenih za zagotavljanje informacij, ki jih zahteva ta uredba.

V zvezi s tem je vodilna banka v Skupini svojim bankam članicam naročila, naj preverijo, ali uporabljajo avtomatizirane sisteme odločanja, in v tem primeru sprejmejo ukrepe za zagotovitev njihove skladnosti.

Upravna odgovornost subjektov

23. marca 2022 je začel veljati Zakon št. 22. z dne 9. marca 2022: »Določbe o kaznivih dejanjih zoper kulturno dediščino«. Med novostmi reforme je tudi to, da so v Kazenskem zakoniku v novem naslovu VIII bis (»Kazniva dejanja zoper kulturno dediščino«) kazniva dejanja, ki so trenutno razdeljena med Kazenski zakonik in Zakon o kulturni dediščini (Zakonska uredba št. 42/2004). Zakon uvaja nova kazniva dejanja in zvišuje kazni, s čimer se izvajajo ustavna načela, po katerih je treba kulturno in krajinsko dediščino bolje varovati.

Z navedenim ukrepom je spremenjena tudi Zakonska uredba št. 231/2001, ki z uvedbo novih členov *25-septiesdecies* in *25-duodevicies*, določa upravno odgovornost pravnih oseb, kadar so kazniva dejanja zoper kulturno dediščino storjena v njihovem interesu ali v njihovo korist.

28. marca 2022 je začel veljati Zakon št. 25 z dne 28. marca 2022: »Pretvorba Zakonske uredbe s spremembami št. 4 z dne 27. januarja 2022 v Zakon, ki določa nujne ukrepe za podporo podjetjem in gospodarskim subjektom, delavcem, zdravstvu in območnim službam v zvezi z izrednimi razmerami COVID-19 ter za obvladovanje učinkov povišanja cen v sektorju električne energije«.

Med novostmi, ki jih je uvedla ta Zakonska uredba, je s spremembami nekaterih kaznivih dejanj iz Kazenskega zakonika uredba vplivala na nekatera temeljna kazniva dejanja iz 24. člena Zakonske uredbe št. 231/2001 in tako razširila kazenskopravno varstvo javnih sredstev in vključila goljufije v zvezi s subvencijami, ki jih država dodeli za spodbujanje oživitve gospodarstva (»superbonus«), s spremembo nekaterih kaznivih dejanj, za katera je bila že predvidena upravna odgovornost subjekta.

1. februarja 2022 je bil sprejet zakon št. 238 z dne 23. decembra 2021, »Rezervacije za izpolnitev obveznosti, ki izhajajo iz članstva Italije v Evropski uniji«, t.i. Evropski zakon 2019-2020, da bi uskladili nacionalno zakonodajo s pravom EU (tudi po številnih postopkih za ugotavljanje kršitev, ki jih je Evropska komisija sprožila proti Italiji).

Najpomembnejše spremembe so se nanašale zlasti na tri kategorije kaznivih dejanj, pomembnih za odgovornost podjetij, ki izhajajo iz kaznivih dejanj (Zakonska uredba št. 231/2001):

- sprememba nekaterih predhodnih kaznivih dejanj, ki spadajo v kategorijo računalniških kaznivih dejanj (predhodna kazniva dejanja v skladu s členom 24-bis Zakonske uredbe 231/2001), za katera je bila upravna odgovornost subjekta že predvidena;
- sprememba predhodnega kaznivega dejanja, ki spada v kategorijo kaznivih dejanj zoper posameznika (predhodna kazniva dejanja v skladu s členom 25-*quinqüies* Zakonske uredbe št. 231/2001);
- sprememba predhodnega kaznivega dejanja, ki spada v kategorijo zlorabe trga (predhodno kaznivo dejanje v skladu s členom 25-*sexies* Zakonske uredbe št. 231/2001).

Cassa Centrale Banca je začela z analizami, katerih cilj je bil ugotoviti, katere spremembe je treba v skladu z Zakonsko uredbno št. 231 z dne 8. junija 2001 vnesti v model organizacije, upravljanja in nadzora. Ta dejavnost se je zaključila, ko je upravni odbor 12. maja 2022 odobril posodobitev modela, v katero so bili vključeni zgoraj navedeni regulativni posegi, pa tudi tisti, ki so bili izvedeni novembra 2021 in so bili priznani v prejšnjem poročilu (tj. Zakonska uredba št. 184/2021 z dne 8. novembra 2021 in Zakonska uredba št. 195/2021 z dne 8. novembra 2021).

V obdobju poročanja sta bili izvedeni tudi dve dodatni posodobitvi predpisov in sicer:

- Zakonske uredbe št. 156 z dne 4. oktobra 2022, ki je začela veljati 6. novembra 2022 in s katero je bil spremenjen člen 25 *quinqüiesdecies* Uredbe, ki vsebuje tudi določbe, ki popravljajo in dopolnjujejo Zakonsko uredbno št. 75 z dne 14. julija 2020, s katero se izvaja Direktiva (EU) 2017/1371 (»Direktiva PIF«) o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava;
- Zakonske uredbe št. 150 z dne 10. oktobra 2022, katere začetek veljavnosti je bil preložen na 30. december 2022 z Zakonsko uredbno št. 162 z dne 30. oktobra 2022, ki spreminja zlasti člen 64 navedene uredbe.

Zakonska uredba št. 156 z dne 4. oktobra 2022, je predvsem spremenila člen 25-*quinqüiesdecies*, odstavka 1-bis Zakonske uredbe št. 231 iz leta 2001 o upravni odgovornosti subjektov, da bi bolje opredelili tista nezakonita ravnanja, ki se preganjajo, ker so povezana z ozemljem drugih držav, in tako zagotovili skladnost z načelom nadržanosti EU v zvezi z upravno odgovornostjo. Navedeni člen je zato preoblikovan tako, da določa, da se denarne kazni za kazniva dejanja lažne prijave, opustitve prijave in neupravičenega nadomestila uporabijo pod pogojem, da so ta kazniva dejanja storjena z namenom izogibanja davku na dodano vrednost v okviru čezmejnih goljufivih shem, povezanih z ozemljem vsaj ene druge države članice Evropske unije, zaradi katerih nastane ali bi lahko nastala skupna škoda v višini 10 milijonov evrov ali več.

6. člen Uredbe z zakonsko močjo št. 162 z dne 31. oktobra 2022 162, je do 30. decembra 2022 odložil začetek veljavnosti Zakonske uredbe št. 150 z dne 10. oktobra 2022, s katero je bila uvedena reforma kazenskega pravosodja (t. i. reforma Cartabia). Ta zadnja reforma je bila izvedena s spremembo nekaterih določb Kazenskega zakonika in Zakonske uredbe 231/2001, zlasti člena 640, tretjega odstavka Kazenskega zakonika, člena 640-*ter*, četrtega odstavka Kazenskega zakonika in člena 64, 1. odstavka Zakonske uredbe 231/2001.

V zvezi s temi regulativnimi posodobitvami pristojne službe vodilne banke v Skupini trenutno izvajajo najustreznejše analize, katerih cilj je ugotoviti vplive na model Cassa Centrale Banca in bank članic, da bi jim zagotovile najnujnejšo podporo pri njihovih dejavnostih posodabljanja.

Podnebna in okoljska tveganja

Evropski bančni organ (EBA) je 24. januarja 2022 objavil *končno poročilo* o osnutku izvedbenih tehničnih standardov (ITS) o razkritju okoljskih, družbenih in upravljavskih tveganj (ESG) v okviru tretjega stebra (EBA/ITS/2022/01). Končni osnutek ITS predlaga zlasti primerljiva razkritja, ki predstavljajo izpostavljenost institucij podnebnim tveganjem, ter predstavitev *ključnih kazalnikov uspešnosti (KPI)*, katerih namen je predstaviti sredstva, dodeljena za dejavnosti, ki so v skladu s taksonomijo EU opredeljene kot okoljsko trajnostne.

Skladnost s predpisi s področja IKT

40. posodobitev okrožnice Banke Italije št. 285/2013

Banka Italije je 3. novembra 2022 objavila 40. posodobitev okrožnice 285/2013 o spremembi poglavja 4 »Informacijski sistem« in poglavja 5 »Neprekinjeno poslovanje« prvega dela, naslova IV okrožnice, za izvajanje »Smernic o upravljanju in varnosti tveganj informacijske tehnologije (IKT)« (EBA/GL/2019/04), ki jih je 3. marca 2020 izdal organ EBA.

Smernice EBA določajo usklajen okvir ukrepov za obvladovanje tveganj IKT in varnostnih ukrepov, s katerimi se morajo opremiti banke.

Poglavje 4 ne govori več o skladnosti IKT, temveč o kontrolni funkciji druge stopnje, ki je odgovorna za upravljanje in nadzor tveganj IKT in varnostnih tveganj.

Njene naloge so:

- prispevati k opredelitvi politike informacijske varnosti in biti obveščena o vseh dejavnostih ali dogodkih, ki bistveno vplivajo na profil tveganja skupine, pomembnih operativnih ali varnostnih incidentih ter vseh bistvenih spremembah sistemov in procesov IKT;
- dejavno sodelovati pri projektih bistvenih sprememb informacijskega sistema in zlasti pri postopkih obvladovanja tveganj, povezanih s takimi projekti.

Banke lahko ustanovijo posebno funkcijo ali pa take naloge dodelijo funkcijama korporativne kontrole tveganj in skladnosti poslovanja v skladu z vlogami, odgovornostmi in pristojnostmi vsake od teh dveh funkcij, če so zagotovljeni pravilno izvajanje nalog, učinkovitost kontrol in potrebno strokovno znanje. Banke se morajo z vsebino določb uskladiti do 30. junija 2023, do 1. septembra 2023 pa morajo Banki Italije predložiti poročilo z opisom ukrepov, sprejetih za zagotovitev skladnosti.

Cassa Centrale Banca je začela analizirati spremembe besedila v primerjavi s prejšnjo različico, med oddelkom za skladnost in oddelkom za upravljanje tveganj pa je bila organizirana prva okrogla miza za oceno vpliva posodobitve na delovanje kontrolnih funkcij.

Nadaljnji ukrepi

V regulativnem okviru, ki se nanaša na bančne previdnostne predpise, velja omeniti tudi naslednje regulativne posodobitve, katerih analiza in ocena sta privedli do morebitne revizije ustreznih notranjih predpisov, ki je že zaključena ali še poteka (odvisno od datuma objave), in/ali do izvedbe dodatnih prilagoditev:

- objava "Smernic o izboljšanju sposobnosti reševanja bank", ki jih je EBA objavil 13. januarja 2022. Te smernice določajo zahteve za izboljšanje možnosti rešitve, ki jih morajo institucije in organi izpolniti do 1. januarja 2024;
- organ EBA je 10. junija 2021 objavil končno različico dokumenta z naslovom "*Final Report. Revised Guidelines on major incidents reporting under PSD2*", ki ga je Banka Italije 29. oktobra 2021 z obvestilom na svojem spletnem mestu prenesla v nacionalno zakonodajo in vsebuje izvedbena določila posodobljenih Smernic EBA o poročanju o večjih incidentih v okviru PSD2 (EBA/GL/2021/03) za ponudnike plačilnih storitev. Smernice določajo merila za razvrstitev resnih operativnih ali varnostnih incidentov ter vsebino, obliko in postopke poročanja o teh incidentih

nacionalnim organom. V primerjavi s prejšnjo različico je okvir posodobljen tako, da se glede na izkušnje okrepi in hkrati poenostavi ureditev poročanja o resnih incidentih. Zlasti je uvedeno novo merilo za signalizacijo, ki se nanaša na kršitev varnosti omrežja ali informacijskih sistemov, da bi ustrezneje zajeli incidente, ki so posledica zlonamernega dejanja, ki je ogrozilo razpoložljivost, izvirnost, celovitost ali zaupnost omrežja ali informacijskih sistemov (vključno s podatki) v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev. Poleg tega je organ EBA za zmanjšanje bremena poročanja za ponudnike plačilnih storitev predlagal, da se odpravijo nekateri nepotrebni koraki v postopku poročanja, tako da se organu omogoči več časa za predložitev končnega poročila o incidentu (z dveh tednov na 20 delovnih dni). Hkrati je organ predlagal poenostavitev in optimizacijo obrazca za poročanje o resnih incidentih, tudi zaradi uskladitve različnih okvirov EU za poročanje o incidentih. Nove smernice so s 1. januarjem 2022 razveljavile in nadomestile prejšnje smernice iz leta 2017.

Glavni regulativni in normativni ukrepi po pandemiji covid-19

1. januarja 2022 je bil sprejet Zakon št. 234/2021 o „Državnem proračunu za proračunsko leto 2022 in večletnem proračunu za triletno obdobje 2022-2024“, ki je predvideval začetek faze postopnega opuščanja izrednih javnih ukrepov za obvladovanje izrednih razmer zaradi pandemije.

Ukrep se je nanašal predvsem na:

- moratorije na podlagi Uredbe z zakonsko močjo 18/2020 (t.i. uredbe Cura Italia), ki so prenehali veljati 31. decembra 2021; od tega datuma so banke članice lahko razmišljale le o odobritvi "navadnih" moratorijev;
- financiranje na podlagi Uredbe z zakonsko močjo (t.i. Uredbe o likvidnosti) z zmanjšanjem odstotka jamstva, ponovno uvedbo *enkratne* pristojbine za jamstvo, ki jo je treba plačati Jamstvenemu skladu za MSP, in ponovno uvedbo modela ocene verjetnosti neplačila za dostop do jamstva s 1. julijem 2022;
- podaljšanje ukrepa, ki ga predstavlja jamstvo SACE Italia, do 30. junija 2022;
- podaljšanje intervencij z odstopanjem od ureditve "Solidarnostnega sklada za hipoteke za nakup prvega stanovanja" (t. i. "Fondo di solidarietà per i mutui per l'acquisto della prima casa") do 31. decembra 2022 (t.i. sklad Gasparini) in ureditev intervencij z odstopanjem od "Jamstvenega sklada za prva stanovanjska posojila" (tako imenovana posojila Consap).

Cassa Centrale Banca je svoje pridružene banke nenehno obveščala o uvedenih regulativnih spremembah in usmerjala izvajanje informacijske tehnologije, ki je bilo potrebno za uskladitev z novimi zakonodajnimi določbami.

Poglavje 3

Poslovanje banke

KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA BANKE

V nadaljevanju navajamo glavne kazalnike uspešnosti in tveganja za poslovno leto, zaključeno na 31. december 2022.

Kazalniki uspešnosti poslovanja¹

KAZALNIKI	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba v %
STRUKTURNI KAZALNIKI			
Kreditni strankam / Sredstva skupaj	61,05 %	57,70 %	5,81%
Neposredne vloge skupaj / Sredstva skupaj	75,60 %	74,74 %	1,15%
Čisto premoženje / Sredstva skupaj	6,82 %	6,77 %	0,64%
Čisto premoženje/ Bruto plasirana sredstva	7,11 %	7,23 %	(1,62%)
Čisto premoženje/neposredne vloge strank	9,02 %	9,06 %	(0,51%)
Neto krediti/depoziti	81,14 %	76,97 %	5,41%
KAZALNIKI DONOSNOSTI			
Čisti dobiček/Neto premoženje (ROE)	5,52 %	2,40 %	130,17%
Čisti dobiček / Sredstva skupaj (ROA)	0,38 %	0,16 %	131,65%
Razmerje med stroški in prihodki (primarni stroški poslovanja/primarna posredniška marža)	69,77 %	78,40 %	(8,63%)
Obrestna marža/posredniška marža	68,44 %	60,83 %	12,50%
KAZALNIKI TVEGANJA			
Neto slaba posojila/neto terjatve do komitentov	0,14 %	0,34 %	(59,34%)
Popravki vrednosti na nedonosne izpostavljenosti/neto posojila komitentom	0,94 %	2,13 %	(55,98%)
Popravki vrednosti na druge slabe kredite/bruto slabi krediti	92,36 %	86,51 %	6,76%
Popravki vrednosti na druge nedonosne izpostavljenosti/druge bruto nedonosne izpostavljenosti	71,95 %	48,11 %	49,57%
Popravki vrednosti na donosne izpostavljenosti/bruto donosne izpostavljenosti	0,50 %	0,53 %	(5,98%)
KAZALNIKI PRODUKTIVNOSTI			
Poslovni izid iz poslovanja na zaposlenega	184.717	177.173	4,26%
Strošek zaposlenih	72.050	86.123	(16,34%)

Leta 2022 je banka zaznala splošno izboljšavo kazalnikov donosnosti, tveganja in produktivnosti. Glede na dinamiko obsega je banka zabeležila rast posojil komitentom v višini +10,55 %, ki jo je spremljala rast vlog komitentov v višini +4,88 %. Zaradi te dinamike obsega se je razmerje med neto krediti/vlogami povečalo za 5,41 %. V okviru skupnih vlog, ki so se povečale za +3,60 %, so posredne vloge ostale precej stabilne (+0,84 %).

Glede kazalnikov donosnosti je bilo ugotovljeno splošno izboljšanje obravnavanih kazalnikov. Ob upoštevanju marže za primarno posredništvo oziroma v neto vrednosti brez dobička od prodaje in ponovnega nakupa finančnih sredstev in obveznosti ter primarnih operativnih stroškov oziroma brez vrednosti rezervacij za prostovoljna prenehanja delovnega razmerja in drugih rezervacij, je bilo ugotovljeno izboljšanje primarnega razmerja med stroški in prihodki v višini 8,63%.

Na področju količnikov tveganja je prišlo do splošnega izboljšanja vseh količnikov, s posebnim poudarkom na povečanju popravkov vrednosti nedonosnih izpostavljenosti. Splošni razvoj mas je omogočil izboljšavo stanja glede posredniške marže na zaposlenega.

¹ Terjatve do komitentov vključujejo posojila in predujme komitentom za strošek amortizacije in po pošteni vrednosti ter se torej razlikujejo od izpostavljenosti do komitentov, navede v bilanci.

POSLOVNI REZULTATI

Prerazporejen izkaz poslovnega izida²

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Čiste obresti	12.996	11.101	1.895	17,07%
Čiste opravnine (provizije)	5.954	5.074	881	17,36%
Čisti rezultat sredstev in obveznosti do virov sredstev v portfelju	(61)	1.955	(2.015)	(103,11%)
Dividende in podobni prihodki	99	119	(20)	(16,57%)
Čisti poslovni prihodki	18.989	18.249	740	4,06%
Stroški za osebje	(7.718)	(9.183)	1.465	(15,95%)
Drugi upravni stroški	(6.160)	(5.489)	(671)	12,23%
Poslovne amortizacije	(776)	(794)	17	(2,17%)
Popravki/ponovni dvig čistih vrednosti za kreditno tveganje	(3.037)	(2.685)	(352)	13,12%
Stroški poslovanja	(17.691)	(18.150)	458	(2,53%)
Rezultat operativnega poslovanja	1.297	99	1.198	1209,96%
Druge čiste rezervacije in popravki čistih vrednosti od ostalih sredstev	580	(340)	920	(270,49%)
Drugi neto dohodki (odhodki)	1.413	1.305	108	8,27%
Dobiček (izguba) od odstopa naložb in deležev	28	-	28	
Bruto tekoči rezultat	3.319	1.064	2.255	211,85%
Davki na dohodek	(478)	145	(623)	(429,54%)
Dobiček (izguba) operativnih dejavnosti, ki jih je banka prenehala izvajati v neto vrednosti brez davkov	-	(26)	26	(100,00%)
Čisti rezultat	2.841	1.183	1.658	140,18%

Obrestna marža

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Prihodki iz obresti in podobni prihodki	14.558	11.929	2.629	22,04%
<i>od tega prihodki iz obresti, pripoznani po efektivni obrestni meri</i>	14.668	12.184	2.484	20,38%
Odhodki za obresti in podobni odhodki	(1.562)	(828)	(734)	88,65%
Obrestna marža	12.996	11.101	1.895	17,07%

Aktivne obresti so se povečale za 2.629 tisoč evrov oziroma za 22,04 % v primerjavi s poslovnim letom, zaključenim na 31. december 2021. To povečanje je bilo predvsem posledica splošnega povečanja posojil komitentom in deloma spremembe pogojev tržnih obrestnih mer, zabeleženih v drugi polovici poslovnega leta 2022.

Pasivne obresti so se povečale za 734 tisoč evrov (88,65 %). To povečanje je posledica spremenjenih pogojev za operacije refinanciranja pri ECB (avkcije TLTRO III).

Posledično se je obrestna marža povečala za 1.895 tisoč evrov (+17,07 %).

² Za podrobnejšo poslovodno predstavitev rezultatov so prerazvrščeni ekonomski podatki drugačni od preglednic Banke Italije.

Posredniška marža

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Čiste obresti	12.996	11.101	1.895	17,07%
Čiste opravnine (provizije)	5.954	5.074	881	17,36%
Dividende in podobni prihodki	99	119	(20)	(16,57%)
Čisti poslovni izid iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju	42	44	(3)	(6,12%)
Čisti rezultat od varovanja pred tveganjem	(36)	29	(66)	(223,11%)
Čisti dobiček (izguba) od odstopa in ponovne pridobitve finančnih sredstev ter obveznosti	12	1.846	(1.835)	(99,36%)
Čisti rezultat iz drugih finančnih sredstev in obveznosti, določenih za merjenje po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	(78)	35	(113)	(324,69%)
Posredniška marža	18.989	18.249	740	4,06%

Čiste provizije so se v primerjavi s prejšnjim poslovnim letom povečale za 881 tisoč evrov kot posledica splošnega povečanja donosnosti komercialnih produktov, ponujenih komitentom.

Dobiček od odstopa oziroma ponovne pridobitve finančnih sredstev in obveznosti je zabeležil zmanjšanje v višini -1.835 tisoč evrov v primerjavi s prejšnjim poslovnim letom, kar je posledica odločitve banke, da da prednost pogodbenim tokovom, ki izhajajo iz unovčitve kuponov državnih vrednostnih papirjev pred pravimi izpogajanimi posli.

Stroški poslovanja

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Administrativni stroški:	13.878	14.671	(793)	(5,41%)
- Stroški delovne sile	7.718	9.183	(1.465)	(15,95%)
- Drugi upravni stroški	6.160	5.489	671	12,23%
Poslovne amortizacije	776	794	(17)	(2,17%)
Druge rezervacije (brez popravkov za kreditna tveganja)	(580)	340	(920)	(270,49%)
- od tega plasirana sredstva in jamstva	(183)	340	(523)	(153,89%)
Drugi odhodki/prihodki od poslovanja	(1.413)	(1.305)	(108)	8,27%
Stroški poslovanja	12.661	14.500	(1.839)	(12,68%)

Višina operativnih stroškov se je v primerjavi s podatkom na 31. december 2021 znižala.

Na referenčni datum so znašali 12.661 tisoč evrov v primerjavi s 14.500 tisoč evrov na 31. december 2021 (-12,68 %).

Podrobna analiza posameznih postavk kaže, da je strošek za zaposlene v višini 7.718 tisoč evrov višji od tistega za leto 2021, ki je znašal 1.465 tisoč evrov oziroma za 15,95 %. To zmanjšanje je povezano z višjo rezervacijo za prostovoljno odpoved delovnega razmerja s strani petih oseb, zabeleženo leta 2021, v višini 1.262 tisoč evrov.

Ostali upravni stroški so se povečali za 671 tisoč evrov. To povečanje je povezano z višjimi rezervacijami za Jamstveni sklad za vloge (DGS) v višini 606 tisoč evrov v primerjavi z rezervacijami v višini 388 tisoč evrov, zabeleženimi v letu 2021, višjimi stroški za elektriko in plin v višini 145 tisoč evrov v primerjavi z letom 2021 ter višjimi stroški, povezanimi z ukrepi za lokalne skupnosti, v višini 70 tisoč evrov v primerjavi z letom 2021.

Ostale rezervacije izkazujejo povečanje za 920 tisoč evrov v primerjavi z 31. decembrom 2021. Pozitivni saldo, zabeležen v letu 2022 v višini 580 tisoč evrov, je posledica neizpolnjevanja pogojev in precenjenih ocen, povezanih s Skladom.

Bruto tekoči rezultat

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Posredniška marža	18.989	18.249	740	4,06%
Stroški poslovanja	(12.661)	(14.500)	1.839	(12,68%)
Čisti popravki vrednosti za kreditno tveganje	(3.021)	(2.675)	(346)	12,92%
Ostali popravki čistih vrednosti na opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	-	-	-	
Drugi neto dohodki (odhodki)	12	(10)	22	(217,98%)
Bruto tekoči rezultat	3.319	1.064	2.255	211,85%

Analiza makro postavk izkaza poslovnega izida kaže, da so dosežene marže v primerjavi z letom 2021 višje za 4,06 %, operativni stroški pa so zabeležili 12,68 % znižanje. Postavka popravki čiste vrednosti za kreditno tveganje izkazuje negativno vrednost v višini -3.021 tisoč evrov z negativno razliko v višini -346 tisoč evrov v primerjavi z letom 2021.

Dobiček poslovnega obdobja

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Tekoči operativni dobiček/izguba pred obdavčitvijo	3.319	1.064	2.255	211,85%
Davek na dohodke iz rednega poslovanja	(478)	145	(623)	(429,54%)
Dobiček/izguba iz rednega poslovanja po obdavčitvi	2.841	1.209	1.632	134,95%
Dobiček (izguba) iz opuščениh poslovnih dejavnosti po obdavčitvi	-	(26)	26	(100,00%)
Dobiček (izguba) poslovnega leta	2.841	1.183	1.658	140,18%

Dobiček obdobja znaša 2.841 tisoč evrov in je za 140,18 % višji od tistega za leto 2021. Davek od dohodka znaša -478 tisoč evrov.

PREMOŽENJSKI AGREGATI

Prerazvrščena bilanca stanja³

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
SREDSTVA				
Denar v blagajni in stanje na računih	4.521	4.165	356	8,55%
Izpostavljenosti do bank	11.842	28.000	(16.158)	(57,71%)
<i>od tega po pošteni vrednosti</i>	1.485	1.434	51	3,58%
Izpostavljenosti v razmerju do komitentov	461.375	420.544	40.831	9,71%
<i>od tega po pošteni vrednosti</i>	1.736	1.801	(65)	(3,63%)
Finančna sredstva	255.334	257.403	(2.069)	(0,80%)
Deleži	612	696	(84)	(12,07%)
Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	6.395	6.844	(449)	(6,55%)
Terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb	4.109	4.845	(736)	(15,19%)
Ostale postavke sredstev	11.508	6.374	5.135	80,56%
Sredstva skupaj	755.698	728.871	26.827	3,68%
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV				
Obveznosti do bank	123.290	118.184	5.106	4,32%
Neposredne vloge	571.342	544.777	26.565	4,88%
- obveznosti do komitentov	563.343	530.708	32.635	6,15%
- Izdani vrednostni papirji	7.998	14.068	(6.070)	(43,15%)
Druge finančne obveznosti	-	1.200	(1.200)	(100,00%)
Rezervacije (tveganja, stroški in delo)	2.685	4.841	(2.155)	(44,52%)
Davčne obveznosti	29	290	(262)	(90,11%)
Ostale postavke obveznosti do virov sredstev	6.836	10.209	(3.373)	(33,04%)
Skupaj obveznosti	704.182	679.501	24.681	3,63%
Neto kapital	51.516	49.370	2.146	4,35%
Skupaj obveznosti in čisti kapital	755.698	728.871	26.827	3,68%

³ Za boljšo poslovodsko predstavitev rezultatov so prerazporejeni premoženjski podatki drugačni od preglednic Banke Italije .

Skupne vloge komitentov

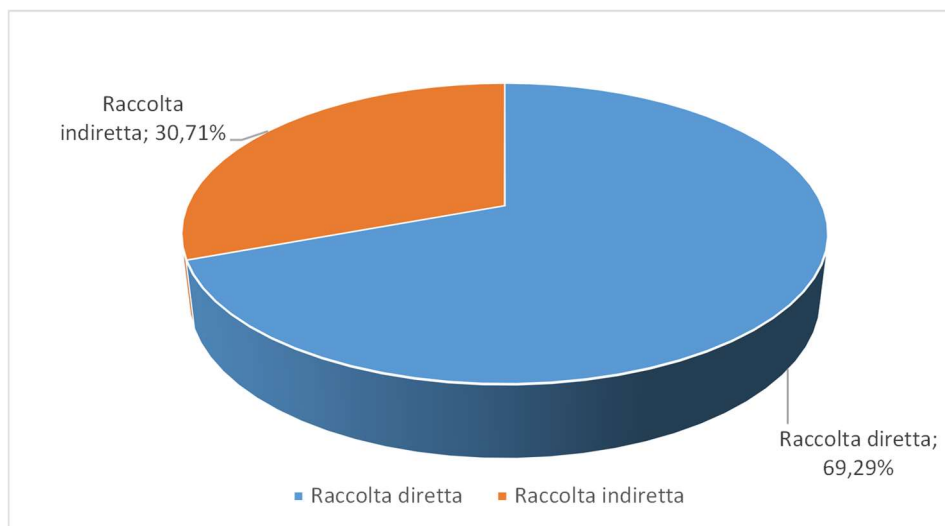
(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Neposredne vloge	571.342	544.777	26.565	4,88%
Tekoči računi in vloge na vpogled	560.618	527.342	33.276	6,31%
Vloge z dogovorjeno zapadlostjo	211	269	(57)	(21,35%)
Terminski nakupi in posojanje vrednostnih papirjev	-	-	-	
Obveznice	1.671	-	1.671	
Druge vloge	8.842	17.166	(8.324)	(48,49%)
Posredne vloge	253.190	251.081	2.109	0,84%
Vodeni prihranki	182.005	183.728	(1.722)	(0,94%)
od tega:				
- <i>Investicijski skladi in SICAV</i>	48.024	54.674	(6.650)	(12,16%)
- <i>Upravljanje premoženja</i>	27.756	26.268	1.488	5,67%
- <i>Bančno-zavarovalniški produkti</i>	106.226	102.786	3.439	3,35%
Vodeni prihranki	71.185	67.354	3.831	5,69%
od tega:				
- <i>Obveznice</i>	47.577	40.706	6.871	16,88%
- <i>Delnice</i>	23.608	26.648	(3.040)	(11,41%)
Vloge skupaj	824.532	795.858	28.674	3,60%

V letu 2022 je gibanje vlog izkazovalo rast. Srednje- in dolgoročni finančni instrumenti izkazujejo znižanje skladno s strateško odločitvijo banke, da naložbe usmeri v upravljanje premoženja, pri srednje- in kratkoročnih instrumentih pa je izkazuje rast.

Skupni depoziti strank, ki jih sestavljajo neposredne vloge, instrumenti upravljanja premoženja, naložbena zavarovanja in skladi, znašajo 824.532 tisoč evrov, in beležijo rast v višini 28.674 tisoč evrov na letni osnovi (+3,60 %).

Kot je pojasnjeno spodaj, so neposredne vloge predstavljale 69,29 % celotnega povečanja v primerjavi s prejšnjim poslovnim letom. Drugačen trend je opaziti pri posrednih vlogah, ki so se v primerjavi z 31. decembrom 2021 zmanjšale za 2,67 % vseh vlog komitentov, kar je posledica spremembe trendov na finančnih trgih v letu 2022. V spodnji tabeli so prikazani odstotki skupnih vlog komitentov.

ODSTOTKOVNA SESTAVA VLOG KOMITENTOV	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba v %
Tekoči računi in vloge na vpogled	69,29%	68,45%	1,23%
Druge vloge	30,71%	31,55%	(2,67%)
Neposredne vloge skupaj	100%	100%	

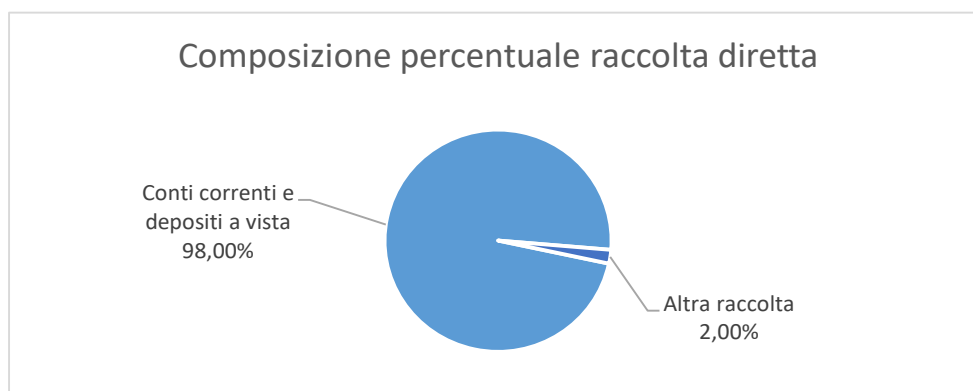
Neposredne vloge

Agregat vlog, ki ga sestavljajo obveznosti do strank, izdani vrednostni papirji in finančne obveznosti, ocenjene po pošteni vrednosti, na 31. december 2022 znaša 571.342 tisoč evrov. V primerjavi z 31. decembrom 2021 se je povečal (+26.565 tisoč evrov oziroma za +4,88 %).

Če primerjamo agregate s podatki za december 2021, ugotovimo, da:

- so obveznosti do strank dosegle 560.829 tisoč evrov, kar pomeni, da beležijo povišanje v višini 33.219 tisoč evrov v primerjavi s koncem leta 2021 (+6,29 %) kot posledica povišanja transakcijskih računov,
- Na dan 31. decembra 2022 so posojila, zavarovana z vrednostnimi papirji, izkazovala stanje v višini 1.671 tisoč evrov;
- druge vloge, ki vključujejo tudi potrdila o depozitu, znašajo 8.842 tisoč evrov in so nižje v primerjavi s koncem leta 2021 (-48,49 %). Ta sprememba je predvsem posledica odločitve o ponovnem investiranju zapadlih postavk v segmentu upravljanja prihrankov;

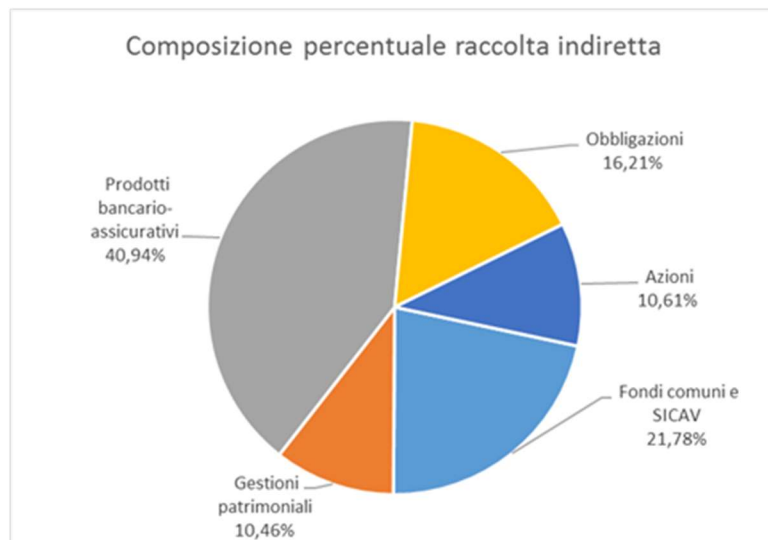
NEPOSREDNE VLOGE	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba v %
Tekoči računi in vloge na vpogled	98,00%	97,00%	1,03%
Druge vloge	2,00%	3,00%	(33,33%)
Neposredne vloge skupaj	100%	100%	

Posredne vloge

Posredne vloge strank so se v letu 2022 povečale za 2.109 tisoč evrov (+0,84 %), kar je posledica naslednjih dinamik:

- zmanjšanje komponente upravljanja prihrankov za -1.722 tisoč evrov (-0,94 %) zaradi gibanja tržnih cen;
- za 3.831 tisoč evrov (+5,69 %) večji obseg vodenih prihrankov.

Terjatve do strank

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Posojila po amortizirani vrednosti	461.830	417.510	44.319	10,62%
Transakcijski računi	12.850	11.579	1.271	10,98%
Posojila	405.771	359.872	45.899	12,75%
Drugi krediti	38.247	35.678	2.568	7,20%
Nedonosna izpostavljenost	4.961	10.380	(5.419)	(52,21%)
Poštena vrednost posojil	1.736	1.801	(65)	(3,63%)
Skupaj terjatve do strank	463.565	419.311	44.254	10,55%

Posojila komitentom so znašala 463.565 tisoč evrov in so se povečala v primerjavi s stanjem na 31. december 2021 (+44.254 tisoč evrov, kar znaša +10,55 %).

Če primerjamo agregate s podatki za december 2021, ugotovimo, da:

- je stanje na transakcijskih računih znašalo 12.850 tisoč evrov in se je povečalo za 1.271 tisoč evrov v primerjavi z letom 2021 (+10,98 %),
- so krediti znašali 405.771 tisoč evrov, kar predstavlja povišanje za 45.899 tisoč evrov v primerjavi s stanjem na 31 december 2021 (+12,75 %),
- ostala posojila so znašala 38.247 tisoč evrov, kar je 2.568 tisoč evrov več kot na 31. december 2021 (+7,20 %),
- nedonosna izpostavljenost je znašala 4.961 tisoč evrov, kar je -5.419 tisoč evrov manj kot na 31. december 2021 (-52,21 %).

Odstotkovna sestava terjatev do strank

ODSTOTKOVNA SESTAVA TERJATEV DO STRANK	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba v %
Transakcijski računi	3%	3%	0,00%
Posojila	88%	86%	2,33%
Drugi krediti	8%	9%	(11,11%)
Nedonosna izpostavljenost	1%	2%	(50,00%)
Poštena vrednost posojil	0%	0%	
Skupaj terjatve do strank	100%	100%	

Razmerje med posojili in vlogami znaša 81,14 % s +5,41 % povečanjem v primerjavi z vrednostjo na 31. december 2021 (ki je znašala 76,97 %).

Kakovost kreditnega portfelja

Denarna sredstva do komitentov

Denarna sredstva do komitentov brez prevrednotovanja so navedena pod postavko 40 v sredstvih v bilanci stanja »Finančna sredstva, ocenjena v amortizirani vrednosti« in pod postavko 20 v sredstvih v bilanci stanja »Finančna sredstva po poštenu vrednosti (FV) z učinkom na izkaz poslovnega izida«.

V spodnji tabeli je tako navedena višina posojil komitentom za izplačane kredite in za sredstva po poštenu vrednosti, kot so zavarovalne pogodbe za kapitalizacijo in posojila, odobrena Jamstvenemu skladu vplačnikov (Fondo di Garanzia dei Depositanti) in Začasnemu skladu združnih bank (Fondo Temporaneo delle Banche di Credito Cooperativo) za ukrepe, namenjene reševanju kriz v bančništvu

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022			
	Bruto izpostavljenost	Skupni popravki vrednosti	Neto izpostavljenost	Stopnja pokritosti
Oslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	23.732	(18.771)	4.961	79,10%
- <i>slabi krediti</i>	8.305	(7.671)	634	92,36%
- <i>Verjetna neplačila</i>	15.405	(11.097)	4.308	72,03%
- <i>Zapadli/prekoračeni krediti</i>	22	(3)	19	14,74%
Neoslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	459.839	(2.971)	456.869	0,65%
Neto denarna sredstva do komitentov v amortizirani višini	483.571	(21.742)	461.830	4,50%
Oslabljene izpostavljenosti po poštenu vrednosti	-	-	-	-
Neoslabljene izpostavljenosti po poštenu vrednosti	1.729	-	1.729	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov po poštenu vrednosti	1.729	-	1.729	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov skupaj	485.300	(21.742)	463.559	

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2021			
	Bruto izpostavljenost	Skupni popravki vrednosti	Neto izpostavljenost	Stopnja pokritosti
Oslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	27.804	(17.423)	10.380	62,67%
- <i>slabi krediti</i>	10.541	(9.119)	1.422	86,51%
- <i>Verjetna neplačila</i>	16.926	(8.255)	8.672	48,77%
- <i>Zapadli/prekoračeni krediti</i>	336	(49)	287	14,59%
Neoslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	410.080	(2.950)	407.130	0,72%
Neto denarna sredstva do komitentov v amortizirani višini	437.884	(20.374)	417.510	4,65%
Oslabljene izpostavljenosti po poštenu vrednosti	-	-	-	-
Neoslabljene izpostavljenosti po poštenu vrednosti	1.801	-	1.801	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov po poštenu vrednosti	1.801	-	1.801	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov skupaj	439.685	(20.374)	419.311	

V primerjavi s stanjem na dan 31. decembra 2021 smo zabeležili naslednje, pomembnejše trende:

- razvoj bruto slabih kreditov je prizadel 13 novih knjiženj v skupni vrednosti 642 tisoč evrov, ki jih predstavljajo: verjetna neplačila v višini 631 tisoč evrov (od tega je bil pri 4 upoštevan ukrep *forbearance* v višini skupnih 471 tisoč evrov) in dobre terjatve v višini 11 tisoč evrov. Bruto vrednost slabih kreditov na 31. december 2022 beleži znižanje v višini 21,21 % v primerjavi s koncem leta 2021 in znaša 8.305 tisoč evrov. Vpliv bruto slabih kreditov na vsa posojila znaša 1,72% in se je znižal v primerjavi z 2 % s konca leta 2021.
- Tekom poslovnega leta je bilo predvidenih 14 verjetnih neplačil v okviru dobrih terjatev v višini 2.720 tisoč evrov (od tega je bil pri 4 upoštevan ukrep *forbearance* v višini skupnih 662 tisoč evrov) in je bil za 2 upoštevan ukrep *foberarance* v skupni vrednosti 164 tisoč evrov); bruto vrednost verjetnih neplačil ob izteku poslovnega leta znaša 15.405 tisoč evrov in je višja glede na primerljivi podatek na 31. december 2021 - glede skupne vrednosti izpostavljenosti, razvrščene kot neredne in prestrukturirane terjatve v višini 1.521 tisoč evrov (+8,98 %). Delež verjetnih neplačil znaša 3,19 % celotnih kreditov (v primerjavi s 4 % v letu 2021),
- zapadle terjatve/obveznosti v zamudi so potrdile trend upadanja, ki se je pokazal za celotno leto 2022, in so znašale 22.000 evrov (- 93,45 % v primerjavi s koncem leta 2021) ter so predstavljale 0,01 % vseh kreditnih poslov.

V poslovnem letu 2022 je banka sklenila posel/posle odstopa nedonosnih izpostavljenosti v višini 1.749 tisoč evrov z namenom, da zniža količnik posojil NLP s 6,3 % na 4,9 %. Slabi krediti so se znižali s 10.541 tisoč evrov na 31.12.2021 na 8.305 tisoč evrov na 31.12.2022, kar predstavlja 34,99 % slabih posojil od vseh nedonosnih izpostavljenosti.

Vpliv bruto nedonosnih izpostavljenosti na vse terjatve znaša 4,91 % in se je zmanjšal v primerjavi z decembrom 2021.

Neto nedonosne izpostavljenosti so se znižale na 4.961 tisoč evrov v primerjavi z 10.380 tisoč evrov v letu 2021.

Podrobneje:

- stopnja pokritosti slabih kreditov znaša 92,36 % in je v primerjavi s podatkom ob koncu leta 2021 višja (86,51%),
- stopnja pokritosti verjetnih neplačil znaša 72,03 %, medtem ko je 31. decembra 2021 znašala 48,77%. V zvezi z navedenim navajamo, da če razčlenimo popravke vrednosti po glavnih sestavnih delih za analizo, znaša odstotek popravka izpostavljenosti, razvrščenih kot verjetna neplačila *non forborne*, 62,92 %.
- Pri prekoračeni/zapadli izpostavljenosti (ki izkazuje povprečni coverage v višini 14,74 % v primerjavi s 14,59 % iz decembra 2021), navajamo, da so vse zapadle/prekoračene izpostavljenosti *non forborne*.
- Pokritost vseh nedonosnih izpostavljenosti se je v primerjavi s koncem leta 2021 povečala za 16,43 % in znaša 79,10 %.
- Stopnja pokritosti donosnih izpostavljenosti skupaj znaša 0,65 %. V zvezi s tem želimo, ob upoštevanju višje inherentne tveganosti, izpostaviti večji vpliv ocenjene kolektivne rezerve za terjatve *forborneperforming*, v višini 7,54 %, ki se je v primerjavi z ustrežno vrednostjo ob koncu leta 2021 povečala (+1,28 %).

Strošek kreditov v višini razmerja med neto popravki pri denarnih kreditih komitentom in bruto izpostavljenostjo se je z 0,60 % v prejšnjem poslovnem letu povečal na 0,62 % na 31. december 2022.

Kazalniki kakovosti kreditnega poslovanja s komitenti v višini amortiziranih stroškov

KAZALNIK	31/12/2022	31/12/2021
Bruto slabe terjatve/Bruto krediti	4,89%	6,32%
Bruto slabi krediti/Bruto krediti	1,71%	2,39%
Bruto verjetna neplačila/Bruto krediti	3,17%	3,84%
Neto slabe terjatve/Neto krediti	1,07%	2,48%

V primerjavi s stanjem na 31. december 2021 opazamo znižanje kazalnika bruto slabih terjatev/bruto kreditov v višini 1,43%.

Poslovanje z bankami

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Kreditni bankam	11.842	28.000	(16.158)	(57,71%)
od tega po pošteni vrednosti	1.485	1.434	51	3,58%
Obveznosti do bank	(123.290)	(118.184)	(5.106)	4,32%
Čisti rezultat poslovanja z bankami	(111.448)	(107.670)	(3.778)	3,51%

31. decembra 2022 je neto dolg iz poslovanja z bankami znašal 111.448 tisoč evrov. Za primerjavo je 31. decembra 2021 znašal 107.670 tisoč evrov. Največje zmanjšanje, za 16.158 tisoč evrov, je bilo zabeleženo pri terjatvah do bank, predvsem zaradi zmanjšanja denarnih sredstev na vzajemnem računu CCB zaradi večjega povečanja kreditnih poslov za približno 20 milijonov v primerjavi s povečanjem neposrednih vlog.

Neto izpostavljenost do bank upošteva tudi operacije refinanciranja pri ECB v višini 94.000 tisoč evrov, ki jih je banka izvršila preko zastave sredstev, upravičenih za zavarovanje tovrstnih izpostavljenosti.

To vključuje samo posojila, najeta prek TLTRO Cassa Centrale.

Kar se tiče rezerve likvidnosti, ki jo predstavlja portfelj sredstev, ki jih je možno refinancirati pri Banca Centrale, je konec poslovnega leta 2022 masa skupaj znašala 147.571 tisoč (od tega nominalno 136.123 tisoč evrov v vrednostnih papirjih in nominalno 11.448 tisoč v kreditih z jamstvom ABACO), v primerjavi s 133.000 tisoč evri ob koncu leta 2021. Povečanje za 14.571 tisoč evrov je bilo delno posledica povečanja bančnih obveznosti za 5.106 tisoč evrov, delno pa zmanjšanja tržne vrednosti vrednostnih papirjev, zastavljenih iz naslova zavarovanja.

Sestava in dinamika portfelja finančnih sredstev

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Državne obveznice	237.501	238.983	(1.483)	(0,62%)
V višini amortiziranega stroška	175.964	167.643	8.321	4,96%
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	61.537	71.340	(9.803)	(13,74%)
Drugi dolžniški vrednostni papirji	8.281	10.297	(2.015)	(19,57%)
V višini amortiziranega stroška	1.377	1.299	78	5,97%
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	6.904	8.997	(2.093)	(23,26%)
Delnice in udeležbe v kapitalu	7.113	7.862	(750)	(9,53%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	7.113	7.862	(750)	(9,53%)
Deleži skladov OICR (organov za kolektivne naložbe prihrankov)	251	260	(8)	(3,19%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	251	260	(8)	(3,19%)
Finančna sredstva skupaj	253.146	257.402	(4.256)	(1,65%)

Navajamo, da trajanje v portfelju finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti z vplivom na skupno donosnost, povprečno znaša 1,65 let, medtem ko znaša povprečno trajanje pri portfelju finančnih sredstev, ocenjenih na podlagi stroška amortizacije, 3,46 leta.

Gibanje portfelja vrednostnih papirjev je predvsem povezano s spremembo »finančnih sredstev po pošteni vrednosti z vplivom na skupno donosnost«, ki so se v obravnavanem obdobju zmanjšala za 12.645 tisoč evrov, z 88.199 tisoč evrov na 75.554 tisoč evrov. Ob koncu decembra 2022 so to postavko sestavljale predvsem italijanske državne obveznice v skupni protivrednosti 49.451 tisoč evrov. Druge sestavine predstavljajo dolžniški vrednostni papirji, ki so jih izdali nadnacionalni subjekti, državni vrednostni papirji, ki so jih izdale druge evropske države, in podjetniške obveznice v vrednosti 26.103 tisoč evrov, preostalo pa druga finančna sredstva.

Finančna sredstva, ocenjena po amortizacijski stopnji, pa so se povečala za 8.399 tisoč evrov, s 168.942 evrov na 177.341 evrov.

Skupna finančna sredstva so se na splošno zmanjšala za 4.256 tisoč evrov zaradi zapadlosti nekaterih finančnih sredstev, ki niso bila ponovno naložena v portfelj vrednostnih papirjev.

Glede finančnega profila predstavljajo vrednostni papirji s spremenljivo obrestno mero 37 % portfelja, tisti s fiksno obrestno mero pa 63 % skupnega portfelja finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost in po amortizirani vrednosti. Leta 2022 se je delež vrednostnih papirjev s spremenljivo obrestno mero v primerjavi z 31.12.2021 povečal za približno 10 %, in sicer zaradi gibanj na trgu, ki so napovedovala naraščajoče obrestne mere, zaradi katerih so bili vrednostni papirji s spremenljivo obrestno mero privlačnejši od vrednostnih papirjev s fiksno obrestno mero.

Izpeljani finančni instrumenti

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	2.188	(1.199)	3.387	(282,42%)
Ostali izvedeni instrumenti	-		()	(100,00%)
Neto izvedena sredstva skupaj	2.188	(1.199)	3.387	(282,47%)

Transakcije z izvedenimi finančnimi instrumenti za varovanje pred tveganjem se nanašajo predvsem na kritje portfelja kreditov s fiksno obrestno mero. Varovanja pred tveganjem so bila vzpostavljena za zmanjšanje izpostavljenosti neugodnim spremembam poštene vrednosti zaradi obrestnega tveganja. Uporabljene pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih so bile tipa obrestne zamenjave (interest rate swap).

Na dan 31.12.2022 se je zaradi izrazitega zvišanja obrestnih mer med letom povečala poštena vrednost vzpostavljenih izvedenih finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem, in sicer z -1.199 tisoč evrov na 2.188 tisoč evrov, kar je pozitivna sprememba v višini 3.387 tisoč evrov v primerjavi z 31. 12. 2021.

V zvezi s poslovanjem z izvedenimi finančnimi instrumenti so vzpostavljeni pogodbeni in operativni zaščitni ukrepi v skladu z zahtevami evropskih predpisov o izvedenih finančnih instrumentih (v nadaljevanju: regulativa EMIR).

Osnovna sredstva

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Deleži	612	696	(84)	(12,07%)
Opredmetena osnovna sredstva	6.153	6.621	(468)	(7,07%)
Neopredmetena osnovna sredstva	243	223	20	8,96%
Osnovna sredstva skupaj	7.008	7.541	(533)	(7,07%)

Na 31. december 2021 so osnovna sredstva skupaj, vključno z udeležbami v kapitalu in opredmetenimi ter neopredmetenimi osnovnimi sredstvi, znašala 7.008 tisoč evrov in so se znižala v primerjavi z decembrom 2021 (-533 tisoč evrov; -7,06%).

Postavka udeležba v kapitalu v višini 612 tisoč evrov se je v primerjavi z decembrom 2021 zmanjšala (-84.000 tisoč evrov ali -12,07 v odstotkih).

Opredmetena sredstva so izkazovala vrednost 6.153 tisoč evrov in so se znižala v primerjavi z decembrom 2021 (-7,07%) ter odražajo gibanje amortizacije.

Neopredmetena osnovna sredstva (ki jih v glavnem predstavlja programska oprema) izkazujejo vrednost v višini 243 tisoč evrov in so višja v primerjavi z decembrom 2021 (+20 tisoč evrov) na podlagi naložb, izvedenih v obravnavanem obdobju.

Sestava rezervacij za tveganja in stroške

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Obveznosti in izdana jamstva	877	1.022	(145)	(14,15%)
Odpravnine in podobne obveznosti	-	-	-	
Druge rezervacije za tveganja in druge stroške	562	2.247	(1.686)	(75,01%)
- Pravni in davčni spori	9	9	-	0,00%
- Stroški dela	109	2.120	(2.012)	(94,87%)
- Drugo	444	118	326	277,11%
Rezervacije za tveganja in stroške skupaj	1.439	3.269	(1.830)	(55,98%)

V postavki obveznosti in jamstva so se popravki zunajbilančnih postavk zmanjšali za 145 tisoč evrov.

Rezervacije za stroške dela so znašale 548 tisoč evrov v primerjavi z 2.120 v prejšnjem poslovnem letu. Zmanjšanje je mogoče pripisati:

- 1) porabi v poslovnem letu v višini 644 tisoč evrov;
- 2) zmanjšanju za presežne rezervacije iz prejšnjih let v višini 397 tisoč evrov;
- 3) prenosu na druge obveznosti zaradi izpolnitve pogojev v višini 531 tisoč evrov.

Neto kapital

Trenutna in pričakovana kapitalska ustreznost je od nekdanj podlaga za strateško planiranje. Ta ugotovitev velja še toliko bolj v sedanjih razmerah, v katerih imajo lastna sredstva vse večjo vlogo tako pri podpiranju lokalnega gospodarstva kot pri zagotavljanju trajnostnega razvoja banke.

Ravno zaradi tega banka že dalj časa sledi strategiji širitve članstva in upošteva načela o preudarni rezervaciji znatnih deležev ustvarjenega dobička, ki vselej presegajo z zakonom določene vrednosti. Tudi zaradi premišljenega razporejanja sredstev raven kapitala presega z zakonom določene zahteve.

Na dan 31. decembra 2022 znaša kapital 51.516 tisoč evrov. Povišanje v primerjavi s podatkom na dan 31. decembra 2021 znaša 4,35%. Kapital je porazdeljen, kot sledi:

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2022	31/12/2021	Sprememba	Sprememba v %
Glavnica	136	135	1	0,74%
Lastne delnice (-)	-	-	-	
Vplačano doplačilo za deleže	29	25	4	15,17%
Rezervacije	49.360	48.185	1.175	2,44%
Rezerva ovrednotenj	(849)	(157)	(693)	441,38%
Kapitalski instrumenti	-	-	-	
Dobiček (izguba) poslovnega leta	2.841	1.183	1.658	140,18%
Skupaj čisti kapital	51.516	49.370	2.146	4,35%

Spremembe lastniškega kapitala so prikazane v specifičnem bilančnem izkazu, na katerega se sklicujemo.

K »presežku iz prevrednotenja« se prištevajo negativne rezerve za finančna sredstva, vrednotene po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa (FVOCI) v višini 848 tisoč evrov in negativne aktuarske rezerve pri pokojninskih programih z vnaprej določenimi dohodki v višini (301) tisoč evrov.

Znižanje v primerjavi z 31. decembrom 2021 je povezano s spremembami poštene vrednosti finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost (FVOCI), knjiženih v poslovnem letu 2022.

„Rezerve“ vključujejo tudi že obstoječe rezerve dobička (zakonite rezerve) in pozitivne ter negativne rezerve zaradi prehoda na mednarodne računovodske standarde IAS/IFRS, ki niso knjižene v „prevrednotovalnih rezervah“.

LASTNA BONITETNA SREDSTVA TER KAPITALSKA USTREZNOST

Lastna bonitetna sredstva so izračunana na podlagi premoženjskih vrednosti in poslovnega izida ter določena v skladu z računovodskimi standardi MRS/MSRP, s sprejetimi računovodskimi usmeritvami in ob upoštevanju vsakič veljavne previdnostne obravnave.

Lastna sredstva skupaj sestavljata kapital prvega reda (Tier 1 - T1) in kapital drugega reda (Tier 2 - T2). Podrobneje predstavlja kapital prvega reda seštevek osnovnega kapitala prvega reda (Common Equity Tier 1 - CET1) in dodatni kapital prvega reda (Additional Tier 1 - AT1).

Omenjeni agregati (CET1, AT1 in T2) so določeni z algebrskim seštevanjem pozitivnih in negativnih elementov, ki jih sestavljajo, upoštevaje t. i. »bonitetne filtre«. Bonitetni filtri zajemajo vse pozitivne in negativne popravke temeljnega kapitala prvega reda, ki jih je nadzorni organ uvedel, da bi zmanjšal potencialno volatilnost kapitala.

Ob koncu decembra 2022 znaša osnovni kapital prvega razreda (Common Equity Tier 1 - CET1) banke, določen v skladu z zgoraj navedenimi pravili in predpisi, 19,562 %. Kapital prvega reda (Tier 1 - T1) znaša 19,562 %. Kapital drugega reda (Tier 2 - T2) znaša 19,562 %.

Lastna sredstva tako znašajo 54.368 tisoč evrov.

Pri izračunu navedenih premoženjskih agregatov smo upoštevali tudi učinke sedanje »prehodne ureditve«, ki je v glavnem povezana s previdnostno ureditvijo, uvedeno z Uredbo (EU) 2017/2395 in deloma dopolnjena z Uredbo 2020/873, katere vpliv na osnovni kapital prvega reda banke znaša 2.994 tisoč evrov. Namen navedene ureditve je zmanjšati vpliv na lastna sredstva, pridobljena z izvajanjem novega modela slabitve, ki temelji na oceni pričakovane izgube (tako imenovane expected credit losses - ECL), uvedene z MSRP 9, ki omogoča razdelitev do zaključka leta 2024 za:

- dodatni učinek, zmanjšan za davke, odpis donosnih in nedonosnih izpostavljenosti kot posledica uvedbe novega modela vrednotenja, določenega z MSRP 9, opredeljenega na dan prehoda na MSRP 9 (»statična« komponenta A2SA filtra);
- morebitno dodatno povečanje skupnih odpisov, ki se nanašajo samo na donosne izpostavljenosti, pripoznano na 1. januar 2020 glede na učinek, izmerjen na dan prehoda na novo načelo (»dinamična« komponenta A4SAold filtra);

- morebitno dodatno povišanje skupnih odpisov, ki se nanašajo samo na donosne izpostavljenosti, pripoznano ob vsakem referenčnem datumu glede na višino, izmerjeno na 1. januar 2020 (»dinamična« komponenta A4SA filtra).

Prilagoditev količnika CET1 za elementa »statični« in »dinamika old« se lahko izvede v obdobju med letoma 2018 in 2022 s postopnim upoštevanjem zgoraj navedenega učinka na količnik CET1 za vsako od 5 let prehodnega obdobja:

- 2018 – 95%
- 2019 – 85%
- 2020 – 70%
- 2021 – 50%
- 2022 – 25%.

Prilagoditev količnika CET1, ki se nanaša na »dinamično komponento«, se lahko izvede v obdobju med letoma 2020 in 2024 s postopnim upoštevanjem zgoraj navedenega učinka na količnik CET1 za vsako od 5 let prehodnega obdobja:

- 2020 – 100%
- 2021 – 100%
- 2022 – 75%
- 2023 – 50%
- 2024 – 25%

Zadnji navedeni element je regulator uvedel s paketom predpisov z namenom spodbujanja izplačevanja bančnih posojil fizičnim osebam in podjetjem kot odziv na pandemijo Covid-19, ki je izbruhnila v prvih mesecih leta 2020.

Da bi se izognili dvojni aplikaciji bonitetne koristi, pri upoštevanju prehodnih določb za določitev količnika CET1 moramo seveda vzporedno prilagoditi kapitalske zahteve za kritje kreditnega tveganja oziroma prilagoditi vrednost izpostavljenosti, določenih v skladu s 1. poglavjem 111. člena uredbe CRR. Od junija 2020 se navedeno usklajevanje odraža na ponderiranih sredstvih za tveganja z uporabo faktorja ponderacije tveganja v višini 100 %, obračunanega na znesek posameznih sestavin, izračunano glede na vpliv popravka, vnesenega v CET1. Takšna ureditev je nadomestila uporabo na začetku predvidenega faktorja postopnosti, določenega na podlagi dopolnila 1 k vplivu na popravek, vnesen v CET1. Ob ugotovljeni potrebi je treba vzporedno prilagoditi tudi odložene terjatve za davek (DTA), povezane z večjimi popravki vrednosti, odbitimi ali ponderiranimi za 250%.

Izvajanje zgoraj navedenih opcij je fakultativno; Banka je sprejela sklep o uporabi statične in dinamične komponente filtra in o tem obvestila Banko Italije 26/06/2018.

Poleg tega so bili pri določitvi višine teh premoženjskih agregatov upoštevani tudi učinki sedanje prehodne ureditve v skladu s členom 468 uredbe CRR, kot je bila spremenjena z Uredbo 2020/873, katere vpliv na primarni kapital banke 1. reda znaša 308 tisoč evrov. Namen te ureditve je ublažiti vpliv nerealiziranih dobičkov in izgub, ustvarjenih od 31.12.2019 dalje iz vrednostnih papirjev, ki so jih izdali državni in podobni subjekti, razvrščeni v portfelj poštenih vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (FVOCI) v skladu z zgoraj navedeno Uredbo (EU), na lastna sredstva s sterilizacijo.

Prilagoditev CET1 v zvezi z „nerealiziranimi dobički in izgubami“ se izvede v obdobju med letoma 2020 in 2022 tako, da se v CET1 ponovno vključi vpliv nerealiziranih sestavin v spodaj navedenem obsegu za vsako od treh let prehodnega obdobja:

- 2020 – 100%
- 2021 – 70%
- 2022 – 40%

Sterilizacija je simetrična, kar pomeni, da se filter uporablja v enakem odstotku za nerealizirane izgube in dobičke. Banka lahko v prehodnem obdobju samo enkrat prekliče svojo prvotno odločitev, vendar mora preklic predhodno odobriti pristojni organ.

Ker so bile nerealizirane izgube realizirane na dan 31. 12. 2022:

- so bile, v skladu s 4. odstavkom člena 468 uredbe CRR, odložene davčne terjatve ponovno opredeljene po višini, da bi se opravili ustrezni preračuni;
- je bila dinamična komponenta new prilagojena za del povečanja oslavitve vrednostnih papirjev, upoštevanih pri sterilizaciji, da bi se izognili dvojnemu številu, kot je določeno v Q&A EBA 2020_5346.

Uporaba navedene prehodne ureditve ob prisotnosti nerealiziranih izgub omogoča tudi prihranek v smislu tveganju prilagojenih sredstev, ki izhajajo iz ponovnega izračuna davčnih terjatev, povezanih z rezervami FVOCI za vrednostne papirje, za katere velja navedena prehodna ureditev, tehtanih na 250 %, ob predpostavki, da niso preseženi pragovi.

Uporaba te določbe ni obvezna. Skupina Gruppo Bancario Cooperativo Cassa Centrale je opcijo izkoristila na datum poročanja 30. 6. 2022. Banka se je odločila, da bo to možnost izkoristila od prispevka, ki se nanaša na 31. 12. 2022, in o tem obvestila vodilno banko v Skupini, ki je nemudoma obvestila nadzorstveni organ v roku, določenem v predpisih.

Od 31. 12. 2022 je bila uporaba zunanjih bonitetnih ocen, ki jih je izdala priznana zunanja bonitetna institucija, razširjena na regulativna portfelja Izpostavljenosti do institucij in Izpostavljenosti do podjetij, poleg portfelja Centralni organi državne uprave ali centralne banke in Izpostavljenosti do listinjenja za namen določanja kapitalskih zahtev za kreditno tveganje.

Glede na to spremembo so povzete sprejete bonitetne agencije, razčlenjene po zadevnih portfeljih:

- Centralni organi državne uprave ali centralne banke: Moody's;
- Izpostavljenosti iz naslova listinjenja: Moody's;
- Izpostavljenosti do bank: Moody's;
- Izpostavljenosti do podjetij: CRIF ratings.

Ta odločitev je del splošnejšega okvira postopne optimizacije tveganju prilagojene aktive, tudi zaradi pričakovanih koristi, povezanih z uporabo novih določb Basla IV.

Prav tako vas obveščamo, da se bo od 31. 12. 2022, ko bodo na konsolidirani ravni preseženi pragovi, predvideni za metodologijo OEM, za namen določanja kapitalskih zahtev v zvezi s tveganjem nasprotne stranke, uporabljala metodologija SA CCR SIMPLIFIED v skladu s členom 281 CRR II.

Ta metoda predstavlja poenostavljeno metodologijo kot alternativo metodi OEM, ki jo uporabljajo posredniki z izpostavljenostmi iz naslova izvedenih finančnih instrumentov v višini manj kot 300 milijonov evrov in 10 % sredstev subjekta, kot je določeno v 1. točki člena 273bis CRR II.

Nazadnje je treba opozoriti, da so se upoštevale dodatne določbe, ki so bile v celoti uvedene že v letu 2021 v skladu z uporabo določb Uredbe EU št. 876/2019 - t. i. uredbe EU CRR II - (npr. izvajanje novega *SME supporting factor in infrastructure factor*), ki ju določa navajana uredba ter upoštevanje ureditve v Calendar Provisioning - NPL Backtop, ki je uvedla specifično znižanje lastnih sredstev v primeru nezadostnega kritja za posojila slabe kakovosti (Uredba EU 2019/630).

LASTNIŠKI KAPITAL IN PREMOŽENJSKI KOLIČNIKI	31/12/2022	31/12/2021
Temeljni kapital prvega reda – CET 1	54.368	54.588
Kapital prvega reda – TIER 1	54.368	54.588
Kapital drugega reda – TIER 2	-	-
Tehtana tvegana aktiva skupaj	277.919	268.723
CET1 Capital ratio (temeljni kapital prvega reda / Tehtana tvegana aktiva skupaj)	19,56%	20,20%
Tier1 Capital ratio (kapital prvega reda 1 / Tehtana tvegana aktiva skupaj)	19,56%	20,20%
Total Capital Ratio (lastniški kapital skupaj / tehtana tvegana aktiva skupaj)	19,56%	20,20%

Tveganju prilagojena sredstva (RWA) so se povečala z 268.723 tisoč evrov na 277.919 tisoč evrov, predvsem zaradi povečanja, zabeleženega v bilančni postavki 40 b) Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti - krediti strankam, ki so na dan 31. 12. 22 znašala 637.878 tisoč evrov v primerjavi s 585.293 tisoč evrov leta 2021. Povečanje absolutne vrednosti posojil komitentom je znašalo 52.858 tisoč evrov oziroma + 8,98 %.

Na 08.02.2022 je banka pridobila vnaprejšnje dovoljenje na podlagi členov 28, 29, 30, 31 in 32 Delegirane uredbe (EU) 241/2014 in členov 77 ter 78 Uredbe EU 575/2013 za izvedbo ponovnega odkupa/vračila instrumentov CET1 v vrednosti 10 tisoč evrov.

Na podlagi gornjih ugotovitev razmerje med kapitalom prvega reda in tveganju prilagojeno aktivo (CET 1 capital ratio) znaša 19,56 % (20,20 % na 31.12.2021); razmerje med kapitalom prvega reda in tveganju prilagojeno aktivo (T1 capital

ratio) znaša 19,56 % (20,20 % na 31.12.2021); razmerje med lastniškim kapitalom in tveganju prilagojeno aktivo (total capital ratio) znaša 19,56 % (20,20 % na 31.12.2021).

Poslabšanje kapitalskih *količnikov* v primerjavi s prejšnjim letom (zlasti "količnika skupnega kapitala") je v glavnem posledica povečanja plasiranih sredstev, ki je znašalo 53 milijonov evrov.

Višina lastnega kapitala banke na dan 31. decembra 2022 več kot zadošča vsem zavezujočim stopnjam kapitalске ustreznosti kot tudi kombiniranim zahtevam po kapitalskih rezervah.

Pogoj glede finančnega vzvoda banke na 31.12.2022 znaša 6,68 % in je torej višji od minimalnega predpisanega v višini 3 %.

Poglavje 4

Poslovna struktura

Organi družbe

Na zadnjem občnem zboru je bil na funkcijo člana uprave potrjen Adriano Kovačič, medtem ko sta bila izvoljena Aleš Nanut in Igor Filipčič. Tomaž Mucci se je odločil, da ne bo ponovno kandidiral. Ob tej priložnosti se želimo toplo zahvaliti Tomažu Mucciju za sodelovanje, trud in aktiven ter konstruktiven prispevek k poslovanju banke in delu upravnega odbora.

Poslovna struktura

Naša banka ima v svojem prostoru 14 poslovalnic, ki se nahajajo v pokrajinah Trst in Gorica.

V letu 2022 je ZKB še naprej posodabljala svoj poslovni model, pri čemer je namenila posebno pozornost naslednjim vidikom:

- digitalnemu prehodu,
- preoblikovanju poslovalnic v strukturo vozlišč in krakov za izboljšanje učinkovitosti;
- dejavnosti preusmeritve poslovanja z nižjo dodano vrednostjo s šalterjev na samopostrežne rešitve (bančni avtomati, elektronsko bančništvo);
- opredelitvi, usposabljanju in večjemu ciljnemu usmerjanju zaposlenih, ki bodo prevzeli svetovalno vlogo, zlasti izobraževanju kolegov v okviru podjetniškega svetovanja;
- konsolidaciji segmentiranja komitentov v portfelje za pravočasno in učinkovito uporabo sistema upravljanja odnosov s komitenti (Customer Relationship Management);
- prestrukturiranju poslovalnic;
- poenostavitvi ponudbe v smislu nižjega števila produktov, ki morajo biti fleksibilni in ustrezati današnjemu času.

Ob koncu leta 2022 je bilo zaposlenih 106 delavcev, kar je enako število kot leta 2021.

V letu 2022 sta bili na novo zaposleni 3 osebi.

106 zaposlenih je bilo razporejenih, kot sledi: 2 poslovodji, 35 vodstvenih kadrov in 69 uradnikov oziroma višjih uradnikov.

V letu 2022 se je osebje udeležilo raznih tečajev (specialističnih tečajev ali obveznih tečajev ter strokovnega usposabljanja). Udeležba znaša kar 727 dni oziroma 5.452 delovnih ur. Od leta 2019 se ZKB poslužuje izobraževanja, ki ga organizira vodilna družba CCB.

Poglavje 5

Sistem notranjega nadzora in obvladovanja tveganj

V skladu s svojim poslovnim in operativnim modelom je banka izpostavljena različnim vrstam tveganja, ki so povezana z dejavnostmi kreditnega in finančnega posredovanja.

Z namenom, da zagotovi ustrezno obvladovanje tveganj, skladnost poslovanja s strategijami in politikami družbe ter uresničevanje zanesljivega in preudarnega korporativnega upravljanja, je banka vzpostavila sistem notranjega nadzora (v nadaljevanju »SCL«), ki je urejen v skladu z varnostnimi nadzorstvenimi določili, vsebovanimi v okrožnici št. 285/2013 Banke Italije, ki ga sestavljajo pravila, funkcije, službe, človeški viri, postopki in procedure, katerih namen je doseganje naslednjih ciljev:

- preverjanje izvajanja strategij in politik podjetja;
- obvladovanje tveganj v okviru omejitev, določenih z referenčnim okvirom, za opredelitev nagnjenosti k tveganju (Risk Appetite Framework ali RAF);
- zaščita vrednosti sredstev in varovanje pred izgubami;
- učinkovitost in uspešnost poslovnih procesov;
- zanesljivost in varnost informacij in IT postopkov;
- preprečevanje tveganja, da je banka (lahko tudi nenamerno) vpletena v nezakonite dejavnosti (s posebnim poudarkom na prekrških, ki so povezani s pranjem denarja, oduševanjem in financiranjem terorizma);
- skladnost poslovanja podjetja z zakonodajo in nadzorno regulativo ter z notranjimi politikami, predpisi in procedurami.

ORGANI DRUŽBE IN REVIZIJA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Glavno odgovornost za zagotavljanje celovitosti, skladnosti, funkcionalnosti in zanesljivosti sistema notranjega nadzora nosijo organi banke v skladu s svojimi pristojnostmi.

Upravni odbor je pristojen za strateško načrtovanje, organizacijsko upravljanje, oceno in spremljanje, skladno z veljavno zakonodajo in Pogodbo o pridružitvi skupini⁴ in navedene dejavnosti izvaja kot organ s pooblastili za strateški nadzor. Zgoraj navedene naloge izvaja v skladu z navodili vodilne družbe v skupini na področju strategij, politik, načel za ocenjevanje in merjenje tveganj.

Upravni odbor svoje naloge izvaja s sklicevanjem na navodila vodilne banke v skupini in zlasti:

- imenuje interno odgovorno osebo, ki nudi podporo pri izvajanju nadzora nad poslovanjem, katerega izvajajo zunanji sodelavci,
- sprejema revizijski načrt in programe dejavnosti za direkcije Compliance, AML in Risk Management,
- skrbi za odpravljanje pomanjkljivosti, ugotovljenih pri preverjanju.

Upravni odbor je seznanjen z vsemi tveganji za družbo in v okviru integriranega upravljanja njihove medsebojne interakcije tudi z razvojem zunanjega okolja. V tem okviru lahko ugotovi in oceni dejavnike, vključno s kompleksnostjo organizacijske strukture, zaradi katerih lahko nastanejo tveganja za banko.

Generalni direktor, nudi podporo upravnemu odboru pri izvajanju funkcij upravljanja. Generalni direktor podpira izvajanje strateških usmeritev, smernic, kot jih določi upravni odbor, in v zvezi z njimi, pripravlja ustrezne ukrepe za zagotavljanje uveljavljanja, vzdrževanja in pravičnega delovanja učinkovitega sistema upravljanja ter nadzora nad tveganji. V okviru sistema internega nadzora banko podpira pri korektivnih ukrepih in pobudah, kot jih predlagajo nadzorne službe banke in kot jih predlagajo njeni organi.

Nadzorni odbor opravlja dejavnosti, predvidene v skladu z veljavnimi predpisi s področja spremljanja popolnosti, ustreznosti, funkcionalnosti in zanesljivosti integriranega sistema notranjega nadzora, pri čemer sodeluje z ustreznim organom vodilne banke v skupini.

V skladu s statutom družbe nadzorni odbor ocenjuje ustreznost in funkcionalnost računovodske strukture, vključno z računovodskimi informacijskimi sistemi, da bi zagotovil pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov.

⁴ Pogodba, sklenjena med vodilno banko v skupini in pridruženimi bankami skladno s 3. odstavkom člena 37-bis Enotnega besedila predpisov s področja bančništva (TUB), ki določa pogoje za vodenje in koordinacijo v združni bančni skupini.

Banka je v skladu z Zakonodajnim odlokom št. 231/01 (v nadaljevanju: »odlok«) sprejela Organizacijski model za upravljanje in nadzor, pri čemer je sestavila strukturirani in organski sistem procedur in nadzornih dejavnosti za zavesten nadzor tveganja izvršitve kaznivih dejanj, določenih z odlokom. Sprejeti model je del obstoječega sistema notranjega nadzora in je poleg tega, da omogoča izkoriščanje izjeme, določene z odlokom, namenjen izboljšanju korporativnega upravljanja banke, obvladovanju tveganja izvrševanja kaznivih dejanj, določenih z odlokom, in s tem povezane gospodarske škode in posledic za dobro ime.

Nadzorni organ je pristojen za nadziranje učinkovitosti in spoštovanja Organizacijskega modela za upravljanje in nadzor, ki ga je banka sprejela v skladu z zakonskim odlokom št. 231/01. Nadzorni organ je pristojen tudi za posodabljanje modela, da se banka izogne upravni odgovornosti, ki izhaja iz kaznivih dejanj.

Zaupana mu je naloga, da s samostojnimi pooblastili in sredstvi za izvrševanje kontrole ocenjuje:

- učinkovitost in ustreznost modela v povezavi z organizacijsko strukturo in sposobnostjo preprečevanja kaznivih dejanj, določenih z zakonsko uredbo,
- delovanje in spoštovanje predpisov modela z izvrševanjem namenskih pregledov, tudi periodičnih,
- potrebo po posodobitvi modela, če ugotovi potrebo po prilagoditvi le-tega glede na spremenjene notranje oziroma regulativne pogoje ali če se pojavijo pomembne oziroma ponavljajoče se kršitve navedenega modela.

Zakoniti revizor računovodskih izkazov, v skladu s pooblastili in pristojnostmi, določenimi z veljavno zakonodajo, je zadolžen, da nadzira poslovanje računovodstva banke in pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov v računovodskih izkazih ter da preveri, ali računovodski izkazi ustrezajo računovodski evidenci in so v skladu s predpisi, ki jih urejajo.

Če se med preiskavo ugotovijo sporne zadeve, mora imenovana revizijska hiša nemudoma poročati nadzornemu odboru in pristojnim nadzornim organom.

Organ, zadolžen za zakonito revizijo računovodskih izkazov, pri opravljanju svojih nalog sodeluje z organi družbe in službami poslovnega nadzora, zlasti v razmerju do nadzornega sveta v skladu z določili Zakonske uredbe 39/2010.

Službe notranjega nadzora

Nadzorna določila za banke s področja združenih bančnih skupin, ki jih je izdala Banka Italije, določajo, da se nadzorne poslovne funkcije za pridružene združne kreditne banke opravljajo s pomočjo zunanjih sodelavcev vodilne banke v skupini oziroma drugih družb združne bančne skupine.

Glavni deleženiki, ki se ukvarjajo s sistemom internega nadzora, so organi vodilne banke v skupini, odbor za tveganja in trajnost vodilne banke v skupini, odbor za nadzorne podjetniške službe in same nadzorne podjetniške službe.

Nadzorne službe v skupini so naslednje:

- notranjerevizijska direkcija pod vodstvom glavnega zadolženega za revizijo - Chief Audit Officer (CAO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo interne revizije (Internal audit)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija Compliance, ki jo vodi glavna odgovorna oseba za skladnost Chief Compliance Officer (CCO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo za skladnost s predpisi (Compliance)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija za upravljanje s tveganji (Risk Management), ki jo vodi glavni odgovorni za tveganja Chief Risk Office (CRO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo za nadzor nad tveganji (Risk Management)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija za preprečevanje pranja denarja, ki jo vodi glavni odgovorni za preprečevanje pranja denarja Chief Anti-Money Laundering Office (CAMLO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo preprečevanje pranja denarja« skladno s predpisi z navedenega področja.

Osebe, odgovorne za posamezne nadzorne službe:

- izpolnjujejo ustrezne zahteve glede strokovnosti, usposobljenosti in dobrega imena ter izpolnjujejo merila primernega osebnega in poklicnega ravnanja v preteklosti, kot to zahtevajo predpisi;
- so uvrščeni v ustrezen hierarhično-funkcionalni položaj, saj poročajo neposredno upravnemu odboru brez vmesnega hierarhičnega poročanja;

- niso neposredno odgovorni za poslovne sektorje, ki jih nadzorujejo, in niso hierarhično podrejene načelnikom teh poslovnih sektorjev;
- imenuje in razrešuje jih upravni odbor (z obrazložitvijo) po posvetovanju z nadzornim svetom; možne kandidate ugotavlja in predlaga odbor za tveganja in trajnostni razvoj po posvetu z odborom za imenovanja,
- poročajo neposredno organom banke in so tem organom odgovorni za izvajanje svojih nalog in odgovornosti. Zlasti imajo neposreden dostop do upravnega, nadzornega odbora in pododborov ter do pooblaščenega člana uprave in z njimi komunicirajo brez omejitev ali posredovanja drugih oseb.

Odgovorni za nadzorne službe v banki prevzemajo vlogo odgovorne osebe za posamezno službo v svoji pristojnosti v razmerju do Cassa Centrale in do bank v skupini.

Banka je imenovala ustrezne interne odgovorne osebe, ki:

- opravljajo podpore naloge za službo nadzora nad poslovanjem, ki jo opravljajo zunanji sodelavci,
- funkcionalno poročajo službi za poslovni nadzor, ki jo izvajajo zunanji sodelavci,
- nemudoma prijavljajo posebne dogodke oziroma situacije, zaradi katerih se lahko spremenijo tveganja, ki nastajajo v nadzorovani banki.

Storitve v zunanjem izvajanju se urejajo s posebnimi pogodbami, ki so skladne z nadzornimi določbami: s pogodbami so določene pravice in obveznosti strank, pogoji ter ravni storitev (SLA – Service Level Agreement) in z njimi povezani ključni kazalniki spremljanja.

V nadaljevanju predstavljamo naloge vsake posamezne službe nadzora družbe.

NOTRANJA REVIZIJSKA SLUŽBA (Internal Audit)

Notranja revizijska služba na podlagi pristopa, osnovanega na varovanju pred tveganjem (risk based), s preverjanji na eni strani spremlja potek poslovanja in razvoj tveganja, na drugi pa ocenjuje celovitost, ustreznost, funkcionalnost in zanesljivost organizacijske strukture in ostalih elementov, ki so del sistema notranjega nadzora. Na takšni osnovi organom banke predlaga morebitne izboljšave okvira za nadziranje tveganja (Risk Appetite Framework), procesa obvladovanja tveganja in instrumentov za merjenje in obvladovanje tveganja ter oblikuje predloge organom banke.

Služba lahko, v skladu s strokovnimi referenčnimi standardi, tudi svetuje raznim službam banke, tudi z namenom ustvarjanja dodane vrednosti in izboljšanja učinkovitosti nadzornega sistema, upravljanja tveganj, skladnosti poslovanja in notranjih postopkov upravljanja.

Notranja revizijska služba:

- ocenjuje celovitost, ustreznost, funkcionalnost, zanesljivost organizacijske strukture in drugih komponent sistema notranjega nadzora, procesa obvladovanja tveganj in drugih korporativnih procesov, tudi glede na zmožnost prepoznavanja napak in nepravilnosti. S tem namenom med drugim nadzira notranje nadzorne službe na drugi stopnji (upravljanje tveganj, skladnost poslovanja, preprečevanje pranja denarja);
- letno predstavi revizijski načrt, ki ga morajo odobriti organi banke na podlagi ocene tveganja in ki vključuje opis načrtovanih nadzornih aktivnosti, pri čemer upošteva tveganja posameznih dejavnosti in sektorjev poslovanja; načrt vsebuje posebno poglavje, ki se nanaša na pregled informacijskega sistema (t.i.: IKT revizija);
- ocenjuje učinkovitost okvira za prevzemanje tveganja RAF, notranjo skladnost celotne sheme in skladnost poslovanja družbe z njo. V primeru posebej zapletenih finančnih struktur, ocenjuje njihovo skladnost s strategijami, ki jih odobrijo organi banke;
- ocenjuje skladnost, ustreznost in učinkovitost upravnih mehanizmov ter izvaja redne preglede delovanja operativnih in notranjih kontrolnih postopkov,
- redno preverja načrt kontinuitete poslovanja,
- opravlja preiskovalne naloge tudi v zvezi s posebnimi nepravilnostmi,

- na zahtevo opravlja tudi ugotavljanje za posamezne primere (t.i. »Special Investigation«) za rekonstrukcijo dejanj oziroma dogodkov, za katere se oceni, da so posebej pomembni,
- usklajuje svoje delovanje z ostalimi nadzornimi službami banke, da bi družba sprejela usklajene in integrirane metodologije merjenja in ocenjevanja tveganja in za sporazumno določanje prednostnih nalog v okviru pristopa, osnovanega na obvladovanju tveganja, oziroma za skupinsko in integrirano opredelitev največjih elementov tveganja,
- v kolikor v okviru sodelovanja in izmenjave informacij z družbo, zadolženo za zakonsko revizijo računovodskih izkazov, izve za težave, ugotovljene med postopkom zakonite revizije računovodskih izkazov, ukrepa pri pristojnih službah družbe, da slednje sprejmejo potrebne zaščitne ukrepe za odpravo navedenih težav.

Pri izvajanju vseh funkcij v svoji pristojnosti se notranja revizijska služba poslužuje pristopa na podlagi ugotovljenih tveganj, ki v prvi fazi delovanja predvideva izdelavo ocene tveganja, s katero:

- se seznanja s tveganjem v celotnem obsegu, ki ga spremlja navedena služba,
- ugotavlja na katerih področjih je tveganje največje in je zanj treba izdelati analize in izvesti podrobnejša preverjanja,
- posledično načrtuje svoje dejavnosti, pri čemer se osredotoča na področja, na katerih je prisotno višje tveganje, da pride do nevarnih dogodkov.

Skladno z referenčnimi standardi, ob izpolnjevanju predvidene odgovornosti, ima služba interne revizije možnost dostopa do vseh osrednjih in perifernih dejavnosti banke Cassa Centrale in družb v skupini ter do vseh informacij, ki so pomembne v ta namen, tudi z neposrednimi pogovori z zaposlenimi.

SLUŽBA ZA ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI POSLOVANJA

Služba za zagotavljanje skladnosti poslovanja v skladu s pristopom, ki temelji na tveganju (risk based), skrbi za upravljanje tveganja neskladnosti za celotno družbeno dejavnost. S tem namenom ocenjuje ustreznost notranjih postopkov, katerih cilj je preprečevanje kršitev zunanjih (zakonov in predpisov) in notranjih pravil (statut, kohezijska pogodba in etični kodeks).

Podrobneje služba za zagotavljanje skladnosti poslovanja:

- stalno ugotavlja, katerim predpisom je družba podvržena, in ocenjuje njihov učinek na procedure in postopke, ki se vodijo v družbi,
- sodeluje z ostalimi sektorji podjetja pri sestavi metodologij za ugotavljanje tveganja neskladnosti s predpisi,
- opredeli ustrezne postopke dure oziroma spremembe organizacijskega modela, namenjene obvladovanju utemeljenih tveganj, pri čemer sme zahtevati njihovo sprejetje,
- in ocenjuje njihovo ustreznost oziroma pravilno uresničevanje postopkov za preprečevanje ugotovljenega tveganja,
- zagotavlja trajno in neprekinjeno spremljanje ustreznosti in učinkovitosti ukrepov, poslovnikov in procedur na področju storitev in naložbenja,
- sestavlja informativno gradivo za organe družbe in ostale pristojne strukture (npr. upravljanje operativnega tveganja in notranja revizija),
- spremlja učinkovitost organizacijskih izboljšav (v smislu struktur, postopkov, poslovnih in tržnih procedur), ki se predlagajo za preprečevanje tveganja neskladnosti s predpisi,
- sodeluje pri predhodnem vrednotenju skladnosti z zadevnimi predpisi za vse inovativne projekte (vključno z uvajanjem novih produktov ali storitev), ki jih družba namerava uvesti, ter pri preprečevanju in upravljanju navzkrižja interesov tako v primeru notranjih navzkrižij kot v primeru navzkrižij, pri katerih so vpleteni zaposleni ali predstavniki družbe,
- nudi svetovanje in podporo organom družbe v vseh zadevah, pri katerih je pomembno tveganje neskladnosti s predpisi,

- sodeluje pri usposabljanju zaposlenih o pravilih, ki zadevajo izvajane dejavnosti,
- za zadeve v svoji pristojnosti zagotavlja svoj prispevek k funkciji Risk Management za ocenjevanje tveganja, zlasti tistega, ki ga ni mogoče količinsko opredeliti, kar se tiče ugotavljanja premoženjske ustreznosti,
- sodeluje s funkcijo Risk Management skladno z Risk Appetite Framework (RAF) pri razvijanju ustreznih metod za ocenjevanje operativnega tveganja in tveganja za dobro ime, kot ju je mogoče ugotavljati po posameznih področjih neskladnosti, pri čemer tudi zagotavlja izmenjavo ustreznih informacijskih tokov za primerno nadziranje področij pristojnosti,
- usklajuje svoje delovanje z ostalimi nadzornimi službami banke, da bi družba sprejela usklajene in integrirane metodologije merjenja in ocenjevanja tveganja in za sporazumno določanje prednostnih nalog v okviru pristopa, osnovanega na obvladovanju tveganja, oziroma za skupinsko in integrirano opredelitev največjih elementov tveganja,
- širi podjetniško kulturo, ki jo navdihujejo načela poštenosti, korektnosti in spoštovanja načel in besedil predpisov.

V kolikor področni predpisi to dovoljujejo in za izvrševanje specifičnih nalog, ki jih mora uresničevati, se Služba za zagotavljanje skladnosti v okviru spremljanja posameznih regulativnih področij posluži sodelovanja specialističnih služb oziroma specializiranih sodelavcev; brez poseganja v to možnost, služba ohranja odgovornost za opredelitev metodologije za merjenje tveganja.

SLUŽBA ZA OBVLADOVANJE TVEGANJA

Služba za obvladovanje tveganja izpolnjuje naloge in dolžnosti, določene z okrožnico Banke Italije št. 285/2013 za funkcijo obvladovanja tveganja. Organom družbe nudi koristne elemente za opredelitev smernic in politik upravljanja s tveganji, ki zagotavljajo merjenje in kontrolo izpostavljenosti posameznim vrstam tveganj.

Odgovorna je tudi za ugotavljanje, merjenje in spremljanje prevzetih tveganj ali tveganj, ki bi se lahko prevzela, za opredeljevanje dejavnosti nadzora in zagotavljanje, da se z ugotovljenimi nepravilnostmi seznanijo organe banke, da lahko zadevo ustrezno uredijo.

Kot je opisano v gornjih odstavkih, funkcijo nadzora nad tveganji za pridružene zadružne banke preko zunanjih izvajalcev zagotavlja vodilna družba v skupini oziroma druge družbe v zadružni bančni skupini ob upoštevanju nivoja storitev, kot je določen in formalno sprejet z dogovorom o najemu zunanjih izvajalcev za izvajanje funkcije nadzora nad tveganji, pri čemer se poslužuje sodelovanja in podpore internih referentov posameznih bank, ki funkcionalno poročajo odgovornemu pri direkciji za nadzor nad tveganji v vodilni banki v skupini.

Služba za obvladovanje tveganja:

- sodeluje pri opredelitvi politike upravljanja tveganja in z njo povezanih procedur in oblik ugotavljanja in preprečevanja,
- zagotavlja učinkovito in ustrezno izvajanje procesa ugotavljanja, merjenja, upravljanja in spremljanja sedanjih in bodočih sprejetih tveganj,
- vodi postopek sestave, posodabljanja in upravljanja okvira o prevzemanju tveganj (v nadaljevanju »RAF«), v okviru katerega je pristojna za določanje kvalitativnih in kvantitativnih pragov procesa RAF,
- preveri ustreznost RAF;
- je odgovorna za določanje operativnih pragov za prevzemanje posameznih oblik tveganja in za sprotno pregledovanje njihove ustreznosti,
- vsaj enkrat letno oceni zanesljivost in učinkovitost stresnih testov ter potrebo po njihovi posodobitvi;
- je odgovorna za razvoj, validacijo, vzdrževanje in posodabljanje sistemov za ugotavljanje tveganj in nadzor nad tveganji ter zagotavlja redne preskuse za nazaj, da je analizirano ustrezno število možnih potekov in da se uporabijo previdno oblikovana predvidevanja o odvisnostih in povezavah,
- opredeljuje skupna merila za ocenjevanje operativnega tveganja v skladu z okvirom RAF in oblike ocenjevanja in spremljanja tveganja za dobro ime, pri čemer sodeluje s Službo za skladnost poslovanja in z ostalimi pristojnimi sektorji,

- pomaga organom banke pri ocenjevanju strateškega tveganja s spremljanjem pomembnih spremenljivk;
- razvija in uporablja kazalnike, ki omogočajo ugotavljanje anomalij in neučinkovitosti v okviru sistemov merjenja in spremljanja tveganja,
- stalno preverja, ali obstajajo ustrezni procesi za upravljanje tveganja,
- analizira in ocenjuje tveganja, ki izhajajo iz novih produktov in storitev ter vstopa v nove operativne in tržne segmente, tudi s predvidevanjem različnih scenarijev tveganj in ocenjevanjem sposobnosti banke, da zagotovi učinkovito upravljanje tveganj;
- daje predhodna mnenja o skladnosti OMR z RAF, vključno s tistimi, ki so jih pripravila podjetja, ki so funkcijo oddala v zunanje izvajanje, in prispeva tudi k opredelitvi parametrov za njihovo identifikacijo, pri čemer lahko pridobi mnenje drugih funkcij, vključenih v proces upravljanja tveganj;
- izvršuje drugostopenjski pregled kreditne izpostavljenosti,
- pregleduje ustreznost in učinkovitost ukrepov, sprejetih za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri procesu upravljanja s tveganji,
- ocenjuje ustrezno spremljanje posameznih kreditnih izpostavljenosti,
- nadzoruje proces dodeljevanja in posodabljanja bonitet, uporabljenih za ocenjevanje kreditne sposobnosti nasprotne stranke,
- pooblaščenemu članu uprave/generalnemu direktorju poroča o morebitnih prekoračitvah mejnih vrednosti/praga/stopnje glede prevzemanja tveganja,
- izda svojo predhodno oceno pravil upravljanja skupine, da bi ocenila njihovo skladnost s splošnim okvirom upravljanja in nadzora nad tveganji, ki ga izvaja. Izjeme so dokumenti, za katere služba glede na naravo vsebine in/ali sprememb ne vidi vpliva na okvir, ki ga nadzoruje. Ocena se izda na način, opisan v politiki Skupine za spoštovanje notranjih predpisov;
- meri in spremlja sedanjo in prihodnjo izpostavljenost tveganjem, tudi na ravni Skupine, njeno skladnost s cilji tveganja ter skladnost z operativnimi omejitvami in preverja, ali so odločitve o prevzemanju tveganj, sprejete na različnih ravneh banke, skladne z njenimi mnenji;
- je odgovoren za aktiviranje dejavnosti spremljanja ukrepov, ki se izvajajo v primeru prekoračitve mejnih vrednosti/praga/stopnje prevzemanja tveganja, in za poročanje o vseh kritičnih elementih, vse dokler se vrednosti ne vrnejo pod določeno raven,
- v primeru kršitve RAF, vključno z operativnimi omejitvami, oceni vzroke in učinke na poslovni položaj, tudi z vidika stroškov, obvesti zadevne poslovne enote in organe banke ter predlaga korektivne ukrepe. Zagotavlja, da je organ s strateškimi nadzornimi funkcijami obveščen v primeru hujših kršitev; služba nadzora nad tveganji ima aktivno vlogo pri zagotavljanju, da zadevne službe sprejmejo priporočene ukrepe in o njih obvestijo organe banke;
- zagotavlja usklajenost sistemov za merjenje in obvladovanje tveganj s procesi in metodami ocenjevanja poslovanja, pri čemer usklajuje svoje delovanje z vpletenimi korporativnimi službami,
- sodeluje pri zagotavljanju, da je sistem plačevanja in stimuliranja skladen z referenčnim okvirom za določitev nagnjenosti k tveganju banke (»RAF«),
- je odgovorna za ocenjevanje ustreznosti notranjega kapitala (ICAAP) in likvidnostnih rezerv (ILAAP);
- je odgovorna za pripravo javnih razkritij (steber III);
- sodeluje pri opredelitvi politike za obvladovanje tveganja in je soudeležena v vseh fazah procesa upravljanja tveganja prek sistema poslovnikov, pravilnikov in dokumentov o spoštovanju maksimalnih stopenj tveganja za Skupino,
- opredeljuje merila in metodologije za merjenje in spremljanje tveganj ter s tem povezane smernice za sprejetje na ravni Skupine;

- s sestavljanjem poročil zagotavlja stalno in neprekinjeno informiranje organov in ostalih sektorjev družbe, pristojnih za spremljanje izpostavljenosti tveganjem in rezultatom opravljenih aktivnosti,
- nadzoruje obdelavo razvrščanja modela risk-based in v posvetovanju z Direkcijo za človeške vire, izvaja ustrezne korektivne ukrepe (t.j. (načrt za ponoven zagon, načrt za sanacijo, načrt za združitve),
- v skladu z določbami ustreznih uredb pripravi in predloži korporativnim organom poročilo o dejavnostih, ki jih izvaja uprava;
- prispeva k promociji kulture nadzora znotraj skupine.

Poleg navedenega skrbi za lastno koordinacijo z drugimi nadzornimi službami v banki z namenom, da:

- se sprejmejo metode za merjenje in ocenjevanje ustrezne in integrirane metode za merjenje ter ugotavljanje tveganja, pri čemer poskrbi za skupno integrirano predstavitev področij, kjer so prisotna največja tveganja,
- določa prioritete ukrepanja na podlagi risk-based,
- skrbi za dogovarjanje v zvezi z operativnimi in metodološkimi vidiki ter ukrepi v primeru hujših in/oziroma kritičnih dogodkov z namenom, da se dosežejo možne sinergije in da se sodelujoči izognejo prekrivanju ter podvajanju aktivnosti.

SLUŽBA ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA

V skladu s pristopom, ki temelji na tveganju (risk based), skrbi za upravljanje tveganja pranja denarja in financiranja terorizma za celotno dejavnost banke. S tem namenom ocenjuje ustreznost notranjih postopkov, katerih cilj je preprečevanje kršitev zunanjih (zakonov in predpisov) in notranjih pravil (statut, kohezijska pogodba in etični kodeks).

Namen službe za preprečevanje pranja denarja je zlasti:

- sodelovanje pri definiranju strateških usmeritev in politike za celovito obvladovanje tveganja za pranje denarja in financiranja terorizma, pri sestavljanju informacij in rednih poročil za organe družbe in pri upravljanju okvira za prevzemanje tveganj RAF, pri čemer sodeluje z ostalimi nadzornimi funkcijami družbe v okviru učinkovite integracije procesa obvladovanja tveganja,
- razviti globalni pristop k tveganju na podlagi sprejetih strateških odločitev, opredeliti metodologijo za ocenjevanje tveganja pranja denarja in financiranja terorizma ter postopke za področja dejavnosti, ki se nanašajo na ustrezno preverjanje strank, hrambo dokumentacije in informacij ter ugotavljanje in poročanje o sumljivih transakcijah;
- zagotovitev ustreznih zaščitnih ukrepov s stalnim preverjanjem ustreznosti, funkcionalnosti in zanesljivosti strukture za preprečevanje pranja denarja in sprejetih procedur in postopkov ter njihove stopnje ustreznosti in skladnosti z zakonom,
- promocija in širjenje kulture preprečevanja tveganja pranja denarja in financiranja terorizma.

V poslovnem letu 2022 so nadzorne funkcije družbe izvajale dejavnosti v skladu z načrti, ki jih je predstavil in potrdil upravni odbor banke.

LINIJSKI NADZOR

V skladu z zakonom in drugimi predpisi sistem linijskega nadzora predvideva vzpostavitev specifičnega linijskega nadzora.

Banka je dodelila strukturam, pristojnim za posamezne operativne dejavnosti, odgovornost, da postopajo in zagotovijo učinkovito in uspešno izvedbo te dejavnosti. Pri tem morajo upoštevati operativne omejitve in delovati skladno s cilji glede tveganj in s procedurami, ki tvorijo proces upravljanja tveganja, ter v skladu z veljavnimi pooblastili.

Strukture, pristojne za operativne dejavnosti in nadzor prve stopnje, ugotovijo in pristojnim službam družbe pravočasno poročajo o tveganjih, ki se pojavijo pri operativnih procesih v njihovi pristojnosti, in kritičnih elementih, ki jih je treba nadzirati. Poleg tega predlagajo nadzor, ki mora biti ustrezen in zagotavljati skladnost izvedenih dejavnosti s ciljem družbe, da se vzpostavi učinkovit sistem nadzora nad tveganji.

Banka spodbuja ta proces s širjenjem t. i. kulture tveganja na vseh ravneh, tudi z izvajanjem izobraževalnih programov za seznanjanje zaposlenih z nadzornimi funkcijami, povezanimi z njihovimi nalogami in odgovornostmi.

Osnovni nadzor urejajo notranja pravila (politike, pravilniki, postopki, operativni priročniki, okrožnice, ostali predpisi ipd.), s katerimi so določene pristojnosti, cilji, oblike delovanja, terminski plani in sledljivost podatkov in ki so lahko del računalniške postopke.

TVEGANJA, KI JIM JE BANKA IZPOSTAVLJENA

Popolnejši prikaz organizacijske strukture in operativnih postopkov, vzpostavljenih za spremljanje glavnih področij tveganj, ter metod, uporabljenih za merjenje in preprečevanje teh tveganj, je vsebovan v kvalitativnih in kvantitativnih razkritjih v delu E pojasnil k računovodskim izkazom - informacije o tveganjih in z njimi povezanih politikah varovanja pred tveganji.

V nadaljevanju je v zvezi s tem navedenih nekaj splošnih pravil.

Jasna in izčrpna opredelitev tveganj, ki jim je banka potencialno izpostavljena, je predpogoj za zavestno prevzemanje in učinkovito upravljanje teh tveganj, ki se izvaja tudi z ustreznimi orodji in tehnikami za zmanjševanje in prenos.

Opredelitev pomembnejših tveganj, ki se izvaja na ravni Skupine in predstavlja okvir, znotraj katerega se razvijajo vse dejavnosti merjenja/ocenjevanja, spremljanja in zmanjševanja tveganj, je bila izvedena ob upoštevanju posebnosti Skupine, njenega sedanjega in prihodnjega poslovanja ter konteksta, v katerem deluje, pa tudi določb, ki jih narekujejo *regulativni organi* in *najboljše tržne prakse*. V ta namen so bila opredeljena tveganja, ki bi jim banka lahko bila izpostavljena, tj. tista tveganja, ki bi lahko ogrozila poslovanje, uresničevanje strategij in doseganje ciljev banke.

Ugotavljanje tveganj se določi pri opredelitvi *okvira nagnjenosti k prevzemanju tveganj*, ki predstavlja referenčni okvir, kateri skladno z največjim tveganjem, ki ga je mogoče prevzeti, poslovnim modelom in strateškim načrtom, opredeljuje nagnjenost k prevzemanju tveganj, tolerančne pragove, omejitve tveganj, politike upravljanja tveganj ter referenčne procese, potrebne za njihovo opredelitev in izvajanje.

V skladu z zahtevami "Napotkov ECB o procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (ICAAP)" se postopek ugotavljanja tveganj izvaja po "bruto pristopu", tj. brez upoštevanja posebnih tehnik, namenjenih zmanjševanju osnovnih tveganj. Analiza je bila zato izvedena z oceno trenutnih in potencialnih pogojev poslovanja Skupine, da bi ugotovili morebitne profile tveganj, ki so že prisotni v trenutnem kontekstu, vendar niso ustrezno zajeti v že obstoječih kategorijah, ali da bi predvideli vrste tveganj, ki v preteklosti niso bile pomembne za Skupino, vendar bodo verjetno postale pomembne v prihodnjem scenariju, saj so povezane s predvidljivimi spremembami v gospodarskem, finančnem in regulativnem okviru ter v poslovanju banke. Ta analiza upošteva tudi načelo sorazmernosti.

Postopek ugotavljanja ustreznih tveganj je sestavljen iz štirih glavnih korakov:

- prepoznavanje potencialno pomembnih tveganj, tj. faza, v kateri se preveri ustreznost že ocenjenih poslovnih tveganj ter analizirajo, preučijo in opredelijo nova potencialno pomembna tveganja, ki jih Skupina še ni upoštevala. V podporo analizam za opredelitev tega "dolgega seznama" tveganj je oddelek za *upravljanje tveganj* pripravil posebno *orodje*, v katerem so prikazani ustrezni notranji in zunanji predpisi, spremljani *konkurenti* in kategorije tveganj (ki izhajajo iz analiz, opravljenih na podlagi izbranih virov), ki prispevajo k oblikovanju *dolgega seznama* potencialno pomembnih tveganj;
- opredelitev meril pomembnosti tveganj s pravili, v skladu s katerimi se lahko definirajo tveganja, opredeljena kot „pomembna“. Ta faza vključuje kvalitativno *samooceno* pomembnosti ter kvantitativno analizo stvarnosti, hitrosti in pospeška za tveganja, za katera so na voljo ustrezni podatki. Pristop, uveden v posodobitvi 2022, je uporaba enotne metodologije za ocenjevanje ugotovljenih tveganj brez razlikovanja med tveganji, ki ustvarjajo absorpcijo kapitala, in tveganji, ki je ne ustvarjajo;
- opredelitev ustreznih tveganj na podlagi rezultatov kvalitativne in kvantitativne analize, pri čemer se sestavi "ožji seznam" pomembnejših tveganj za Skupino;
- opredelitev organizacijske strukture z izbiro organizacijskih dimenzij, ki se štejejo za pomembne za upravljanje in spremljanje tveganj, ter posledično ugotavljanje ustreznih tveganj.

Na podlagi izvedenih dejavnosti so bila kot pomembna opredeljena naslednja tveganja:

Kreditno tveganje

tveganje izgube zaradi plačilne nesposobnosti ali poslabšanja kreditne sposobnosti nasprotnih strank, ki jim je banka zaupala sredstva.

Tveganje nasprotne stranke

Tveganje, da nasprotna stranka v transakciji, ki vključuje določene finančne instrumente, ne izpolni svojih obveznosti pred poravnavo transakcije. Tveganje nasprotne stranke izhaja iz naslednjih vrst poslov: izvedenih finančnih in kreditnih instrumentov, s katerimi se *trguje na prostem trgu*, poslov začasnega nakupa in povratnega nakupa vrednostnih papirjev ali blaga, poslov odobritve ali izposoje vrednostnih papirjev ali blaga ter poslov financiranja vrednostnih papirjev (t.i. *Securities Financing Transactions*); poslov z dolgoročno poravnavo. To tveganje je posebna vrsta kreditnega tveganja, ki ustvarja izgubo, če imajo transakcije, realizirane z določeno nasprotno stranko, v času neplačila pozitivno vrednost.

Tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja (CVA)

Tveganje prilagoditve vmesnega tržnega vrednotenja portfelja transakcij z nasprotno stranko. Ta prilagoditev odraža trenutno tržno vrednost tveganja nasprotne stranke za subjekt, ne odraža pa trenutne tržne vrednosti kreditnega tveganja subjekta do nasprotne stranke.

Tržno tveganje

Tveganje neugodnih sprememb vrednosti izpostavljenosti iz finančnih instrumentov, vključenih v trgovalno knjigo za namene nadzora, zaradi neugodnih gibanj obrestnih mer, deviznih tečajev, stopenj inflacije, nestanovitnosti, cen lastniških instrumentov, kreditnih razmikov, cen blaga (splošno tveganje) in/ali položaja izdajatelja (posebno tveganje).

Operativno tveganje

Tveganje izgub zaradi neustreznih ali neuspešnih postopkov, človeških virov, notranjih sistemov ali zunanjih dogodkov. To med drugim vključuje izgube zaradi goljufij, človeških napak, motenj v poslovanju, nerazpoložljivosti sistemov, neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti in naravnih nesreč.

Tveganje likvidnosti in financiranja

Tveganje, da ne bo mogel izpolniti svojih plačilnih obveznosti ali učinkovito izplačati sredstev, ne da bi ogrozil normalno poslovanje in finančno ravnovesje, ker ne bo mogel najti virov financiranja ali jih bo našel po cenah, višjih od tržnih (*likvidnostno tveganje financiranja*), ali zaradi prisotnosti omejitev pri razpolaganju s sredstvi (*tržno likvidnostno tveganje*), kar bo povzročilo kapitalske izgube.

Kreditno tveganje zaradi zmanjšanja tržne vrednosti zavarovanja z nepremičninami⁵

Tveganje zmanjšanja tržne vrednosti zavarovanja z nepremičninami (stanovanjskimi in nestanovanjskimi).

Tveganje koncentracije kreditov

Tveganje, ki izhaja iz izpostavljenosti do nasprotnih strank, vključno s centralnimi nasprotnimi strankami, skupinami povezanih nasprotnih strank in nasprotnimi strankami, ki delujejo v istem gospodarskem sektorju, geografski regiji ali se ukvarjajo z isto dejavnostjo ali trgujejo z istim blagom, ter iz uporabe tehnik za zmanjševanje kreditnega tveganja, vključno zlasti s tveganji, ki izhajajo iz posrednih izpostavljenosti, na primer do posameznih ponudnikov zavarovanj.

Obrestno tveganje bančne knjige

Sedanje in prihodnje tveganje sprememb v portfelju banke zaradi neugodnih sprememb obrestnih mer, ki vplivajo na ekonomsko vrednost in neto obrestne prihodke.

Tveganje prevelikega finančnega vzvoda

Tveganje, da bo zaradi posebej visoke zadolženosti v primerjavi s kapitalom Skupine ta postala ranljiva in bo morala sprejeti korektivne ukrepe za svoj poslovni načrt, vključno s prodajo sredstev s pripoznanjem izgub, ki bi lahko povzročile izgube zaradi oslabitve preostalih sredstev.

Strateško in poslovno tveganje

Sedanje ali prihodnje tveganje zmanjšanja dobička ali kapitala zaradi sprememb v poslovnem okolju ali nepravilnih poslovnih odločitev, neustreznega izvajanja odločitev, premajhne odzivnosti na spremembe v konkurenčnem okolju.

⁵Navajamo, da se tveganje šteje za tveganje 2. stopnje v okviru kreditnega tveganja.

Tveganje portfelja nepremičnin

Sedanje ali prihodnje tveganje, ki izhaja iz sprememb vrednosti nepremičnin v posesti zaradi sprememb cen na italijanskem trgu nepremičnin.

Tveganje izgube dobrega imena

Sedanje ali prihodnje tveganje zmanjšanja dobička ali kapitala zaradi negativnega dojetja podobe banke s strani komitentov, nasprotnih strank, delničarjev banke, vlagateljev ali nadzornih organov.

Tveganje neskladnosti (*compliance risk*)

Tveganje sodnih ali upravnih sankcij, znatnih finančnih izgub ali izgube ugleda zaradi kršitev obvezujočih (zakonskih ali regulativnih) ali samoregulativnih pravil (npr. zakonov, kodeksov ravnanja, samoregulativnih kodeksov).

Tveganje pranja denarja in financiranja terorizma

Tveganje, ki izhaja iz kršitve zakonskih, regulativnih in samoregulativnih določb za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja, financiranje terorizma ali financiranje razvojnih programov orožja za množično uničevanje, in tveganje za vpletenost v pranje denarja in financiranje terorizma oziroma financiranje razvojnih programov orožja za množično uničevanje.

Tveganje, povezano z naložbami v lastniški kapital

Tveganje neustreznega upravljanja kapitalskih naložb v skladu z okrožnico Banke Italije št. 285/2013 in poznejše posodobitve.

Tveganje navzkrižja interesov s povezanimi osebami

Tveganje izkrivljanja v procesu dodeljevanja virov, izpostavljenost subjekta tveganjem, ki niso ustrezno merjena ali spremljana, ter morebitna škoda za vlagatelje in delničarje zaradi morebitnega pomanjkanja objektivnosti in nepristranskosti odločitev glede dodeljevanja posojil in drugih poslov osebami, ki so blizu centrom odločanja v subjektu.

Državno tveganje⁶

Tveganje, ki bi ga poslabšanje kreditne sposobnosti državnih obveznic lahko imelo na splošno dobičkonosnost.

Tveganja ESG

Z vidika skrbnega in varnega poslovanja je to tveganje opredeljeno kot negativna uresničitev dejavnikov tveganja ESG in se nanaša na tveganja negativnega finančnega učinka na banko, ki je posledica sedanjih ali prihodnjih vplivov dejavnikov tveganja ESG na nasprotno stranke ali naložena sredstva banke.

Podnebna in okoljska tveganja⁷

Tveganje zaradi izgub, povezanih z ekstremnimi ali kroničnimi podnebnimi dogodki (*fizično tveganje*) ali prehodom na nizkoogljično gospodarstvo (*tveganje prehoda*).

Tveganje zaradi pandemije

Tveganje izgube zaradi posledic za javno zdravje, gospodarsko dejavnost in trgovino zaradi izbruha epidemije.

Geopolitično tveganje

Tveganje, ki izhaja iz geopolitične negotovosti.

Tveganje pri upravljanju

Tveganje, da korporativna struktura subjekta ni ustrezna in pregledna ter zato ne ustreza namenu, vzpostavljeni mehanizmi upravljanja pa niso ustrezni. To tveganje lahko nastane zlasti zaradi odsotnosti ali neustreznosti:

- trdne in pregledne organizacijske strukture z jasno določenimi odgovornostmi, vključno z organi banke in njenimi odbori;

⁶Pozornost regulatorja na ta pojav se je sčasoma povečevala, čeprav ni povzročila posodobitve ustreznega regulativnega okvira. Navajamo, da se to tveganje šteje za tveganje 2. stopnje v okviru kreditnega tveganja, tržnega tveganja, operativnega tveganja, likvidnostnega in finančnega tveganja ter na splošno tveganja ESG.

- poznavanja in razumevanja operativne strukture subjekta in z njo povezanih tveganj s strani upravnega odbora;
- politike za ugotavljanje in preprečevanje navzkrižij interesov;
- preglednega upravljanja za zainteresirane strani.

Ocene, ki se izvajajo v zvezi z izpostavljenostjo omenjenim tveganjem in sistemi, ki so vezani na meritve in nadzor, bo analiziralo vodstvo banke.

INFORMACIJE O KONTINUITETI POSLOVANJA, FINANČNEM TVEGANJU, PREGLEDIH PO OSLABITVI SREDSTEV IN NEGOTOVOSTI PRI UPORABI OCEN

Skladno z dokumenti Banke Italije, Consob-a in ISVAP-a št. 2 z dne 6. februarja 2009 in št. 4 z dne 3. marca 2010, ki se nanašata na informacije, ki jih je treba vključiti v finančna poročila o finančnih obetih, in posebej v zvezi s kontinuiteto poslovanja, s finančnim tveganjem, s spremljanjem oslabitve sredstev (*impairment test*) in negotovostmi glede uporabe ocen, upravni odbor potrjuje, da goji razumno pričakovanje, da bo v prihodnosti banka še naprej poslovala v predvidljivih okoliščinah in da so posledično računovodski izkazi poslovne dobe sestavljeni upoštevaje kontinuiteto poslovanja banka.

V kapitalski in finančni strukturi banke ter iz preučitve poslovanja ne izhaja negotovost glede kontinuitete poslovanja banke.

Informacije o finančnih tveganjih, spremljanju oslabitve sredstev in merilni negotovosti so v tem poročilu podane v poglavju, namenjenem poslovanju, oziroma v ustreznem poglavju pojasnil k računovodskim izkazom.

Poglavje 6

Ostale informacije o upravljanju

UTEMELJITEV ODLOČITEV V ZVEZI S SPREJEMANJEM NOVIH ČLANOV V SKLADU Z 2528. ČLENOM CIVILNEGA ZAKONIKA:

Podatki o članih

V skladu z določili 2528. člena Civilnega zakonika v nadaljevanju kratko utemeljitev odločitev upravnega odbora v zvezi s politikami za sprejemanje novih članov.

Ena od strateških prioritet je povečanje števila članov in razvoj poslovanja ter odnosov s članstvom. Ti cilji so ključnega pomena za večanje prepoznavnosti banke v prostoru ter zagotovitev večje zastopanosti banke na svojem območju poslovanja.

V prizadevanjih za povišanje števila članov smo posebno pozornost namenili razvoju segmenta mladih članov, ženskam, vključevanju zdravih podjetij in najbolj prepoznavnih društev ter območjem v prostoru, kjer je odstotek članov nižji glede na število komitentov.

Nadaljevala so se tudi prizadevanja za osveščanje o pomenu statusa člana, tudi s projekti ozaveščanja o oblikovanju identitete in z drugimi pobudami, ki spodbujajo neposreden stik med banko in članstvom. K tem prištevamo območna srečanja.

Banka vodi politiko gospodarskega in socialnega razvoja, za katero je član primarni vir v družbi in v okviru katere dajemo prednost kakovostni rasti, nad pojmom čiste gospodarske koristi pa prevladata pripadnost in medsebojna delitev vrednot banke, ki prinašata kolektivne koristi.

Razmerje med banko in članom pa zahteva medsebojno spoštovanje pravic in dolžnosti, vključno z dolžnostjo, da član sodeluje pri uspešnem poslovanju banke in z njo konkretno posluje, kot je to določeno z 9. členom statuta.

Ob učitvi morajo novi člani kupiti 10 deležev v nominalni vrednosti 2,58 EUR in vplačati dodatnih 5,00 EUR na delež iz naslova doplačila.

Za podpiranje razvoja segmenta mlajših članov je upravni odbor za včlanitev z vpisom enega samega deleža zgornjo starostno mejo povišal na 35 let. V poslovnem letu 2022 smo zabeležili včlanitev 136 novih članov, od tega 99 starih manj kot 35 let. Ob zaključku leta 2022 je članska zasedba štela 3.723 članov, kar je 87 članov več kot leta 2021, porazdeljenih, kot sledi:

ŽENSKÉ	1.294
MOŠKI	2.118
PRAVNE OSEBE	311
SKUPNO ŠTEVILO ČLANOV	3.723

Novim članom izrekamo dobrodošlico. Prepričani smo, da nam bodo pomagali tako, da bomo skupaj uživali vrednote združništva in zagotavljali, da bo naša bančna zadruga sredstvo za čim uspešnejše združevanje vse bolj konkurenčnih bančnih storitev po meri človeka.

	Fizične osebe	Pravne osebe	Skupaj
Število članov na 1. januar 2022	3.314	322	3.636
Število novih članov	136	0	136
Število članov, ki so izstopili	38	11	49
Število članov na 31. december 2022	3.412	311	3.723

Spodnja tabela izkazuje porazdelitev članov po občinah:

COMUNE	SOCI	%
TRIESTE	1.333	35,80
DUINO-AURISINA	628	16,87
SAVOGNA D'ISONZO	308	8,27
DOBERDO' DEL LAGO	297	7,98
GORIZIA	268	7,20
DOLINA	205	5,51
SGONICO	196	5,26
MONRUPINO	115	3,09
RONCHI DEI LEGIONARI	61	1,64
MONFALCONE	50	1,34
MUGGIA	46	1,24
ALTRI COMUNI GO	125	3,36
FUORI PROVINCIA TS E GO	29	0,78
ESTERO	62	1,67
TOTALE SOCI	3.723	100,00

V nadaljevanju predstavljamo še profesionalno strukturo članstva:

categoria	N°
società >= 20 addetti	1
associazioni	56
società finanziarie	1
imprese produttrici	149
società <= 20 addetti	100
artigiani	143
famiglie produttrici	420
privati	2.853
Totale	3.723

KAZALNIK DONOSNOSTI SREDSTEV

V skladu z 90. členom uredbe 2013/36/EU, tj. CRD IV, podajamo v nadaljevanju vrednost kazalnika donosa na sredstva (t.i. *disclosure of return on assets/Javno razkritje donosa na sredstva*), ki sovpada z deležem čistega dobička v vseh sredstvih, kateri na 31. december 2022 znaša 0,38%.

PRISTOP K SKUPINI ZA DDV

27. decembra 2018 je ZKB Zadružna kraška banka Trst Gorica skupaj z drugimi sodelujočimi družbami udejanila opcijo, da se ustanovi skupina »Gruppo IVA Cassa Centrale« v skladu s členom 70-bis Uredbe z zakonsko močjo št. 633 z dne 26. oktobra 1972 z vinkulacijo za ves čas trajanja opcije (triletno obdobje 2019-2021 z avtomatskim podaljšanjem, razen v primeru odpovedi).

Zaradi opcije izvajanje storitev in prodaja blaga med sodelujočimi osebami v večini primerov nista pomembna za namene davka.

Prodaja blaga in izvajanje storitev, ki jih opravi oseba, katera ima udeležbo v kapitalu zunanje osebe, se štejejo kot opravljeni s strani skupine Gruppo IVA; prodaja blaga in opravljanje storitev, ki jih izvede zunanja oseba osebni, ki ima udeležbo v kapitalu, se štejejo izvedeni skupini Gruppo IVA.

RAZISKOVALNE IN RAZVOJNE DEJAVNOSTI

Med letom smo promovirali različne pobude in inovacije, predvsem tako, da smo vse pobude Skupine sprejeli za svoje in jih razširjali. Okrepili smo svojo prisotnost na digitalnih kanalih ter izvedli različne kampanje za izdelke in družbene medije, da bi razširili in izboljšali prepoznavnost naše banke v regiji. Po poskusnem obdobju je uporaba totemov podružnic za posredovanje komercialnih in informativnih sporočil članom in strankam postala popolnoma operativna. Ta dejavnost se bo v tekočem poslovnem letu še naprej razvijala.

Izvajali so se novi projekti za izboljšavo, razširitev in posodobitev modela ponudbe in storitev za komitente. Splošna posodobitev linije proizvodov in inovativen pristop s poudarkom na odnosih sta del naše strategije, katere namen je celovito zadovoljiti današnje potrebe komitentov.

Banka se je poleg tega ukvarjala z inovacijami proizvodov in postopkov za povečevanje svoje učinkovitosti, za racionalizacijo in posodobitev ponudbe na področju kreditne in finančne dejavnosti ter opravljanja storitve.

Med temi navajamo:

- Apple Pay: funkcionalnost kartic je integrirana s storitvijo Apple Pay. Ta storitev omogoča povezovanje debetnih in predplačniških kartic z napravo Apple in plačevanje neposredno z iPhoneom ali uro Apple Watch.
- Nova poslovalnica v Štandrežu: da bi nadaljevali s posodabljanjem in širitvijo prodajne mreže, smo aprila poslovalnico v Štandrežu preselili v nove prostore. V večjih prostorih in udobnejših pisarnah je več pozornosti namenjene svetovanju podjetjem in fizičnim osebam na različnih področjih.
- PAC za mladoletnike: da bi dopolnili našo ponudbo v korist mlajših, smo v ponudbo vključili NEF-ov načrt za zbiranje kapitala (PAC) za mladoletnike, ki jim omogoča zbiranje sredstev v vplačili, ki se razporedijo v daljšem časovnem obdobju, tudi v majhnih zneskih, kar bo mladoletniku po polnoletnosti omogočilo korist od naložbe, ki je rasla skupaj z njim.
- Posojilo Prestipay Prestito Green: v tržnih razmerah, v katerih je okoljska trajnost vse pomembnejša pri nakupnih odločitvah gospodinjstev, smo začeli plasirati Prestipayov produkt Prestito Green, namenjen financiranju okoljsko trajnostnih projektov.
- Prestipay Prestito Fast: Da bi zadovoljili potrebo po takojšnji in hitri rešitvi, smo uvedli Prestipay Prestito Fast, majhno osebno posojilo do 3.000 evrov s samodejno in takojšnjo odobritvijo, za katerega so značilni preprost dostop, brez birokracije in takojšnja odobritev.
- Visa Debit: uvedli smo visoko razvito debetno kartico Visa, ki omogoča nakupe po vsem svetu in jo je mogoče povezati z glavnimi denarnicami za plačevanje neposredno s pametnih telefonov. Poleg tega lahko s takojšnjo obremenitvijo vedno nadzorujete porabo.
- NexiSmartPOS: zaradi hitrega razvoja in širjenja digitalnih plačil smo naboru razpoložljivih rešitev dodali SmartPOSNexi, izjemno inovativna orodja z vrsto pomembnih dodatnih storitev in funkcionalnosti.

Poleg dejavnosti, povezanih s posameznimi produkti, nam je postopna odprava izrednih ukrepov v zvezi s pandemijo omogočila, da smo izvedli več dejavnosti v živo kot v prejšnjem dveletnem obdobju, ki ga je zaznamovala zdravstvena kriza.

Nadaljeval se je projekt „ZKB se sreča s šolo“, pri katerem je bilo organiziranih več srečanj z višjimi srednjimi šolami, je vzbudil precejšnje zanimanje dijakov.

V obdobju od februarja do marca 2022 smo podprli projekt LAS Kras "Trieste.Green Food Lab", šest dogodkov, ki so bili osredotočeni na degustacije tipičnih lokalnih proizvodov, pa tudi na srečanja s kmetijskimi pridelovalci in pogovore z nacionalno priznanimi predavatelji. Naši člani so prejeli 50-odstotni popust na kotizacijo.

Podprli smo projekt kolesarske poti Bora, ki se izvaja v sodelovanju z družbo Repower. Na trasi kolesarske poti je postavljenih 30 postaj za polnjenje e-koles, ki spodbujajo počasni turizem. Ta ljudem omogoča odkrivanje območja ter njegove kulinarične, vinske in kulturne ponudbe.

Sponsorirali smo razstavo, posvečeno Fridi Kahlo, eni najbolj priljubljenih in slavnih ženskih ikon 20. stoletja, ki je bila na inovativen način postavljena v nekdanji ribarnici Salone degli Incanti v Trstu na več kot 1.500 kvadratnih metrih. Naši komitenti so lahko kupili vstopnico po znižani ceni, banka pa je na ta način pridobila na dobrem imenu.

Skupaj z vodilno banko v Skupini Cassa Centrale Banca in partnerjema Warrant Hub in Neosperience Lab Banca ter v sodelovanju z Banca Ter in Cassa Rurale FVG smo v konferenčnem centru v tržaškem Starem pristanišču za podjetja, tehnike in strokovnjake organizirali srečanje z naslovom "Nacionalni načrt za okrevanje in razvoj in Skupina Cassa Centrale za digitalni in infrastrukturni razvoj Trsta", na katerem smo predstavili, kako načrt deluje in kako se prijaviti za sredstva.

LASTNE DELNICE

Na 31. december 2022 banka ni imela lastnih delnic v neposredni obliki, niti preko fiduciarnih družb ali posrednikov in jih tekom poslovnega leta ni kupovala ali prodajala.

RAZKRITJA GLEDE POVEZANIH OSEB

Skladno z določbami mednarodnega računovodskega standarda MRS 24 so informacije o poslovanju s povezanimi osebami navedene v delu H »Poslovanje s povezanimi osebami« pojasnil k računovodskim izkazom (*Nota integrativa*).

V skladu s predpisi o skrbnem in varnem poslovanju na področju tveganih dejavnosti in nasprotja interesov s povezanimi strankami ter "Pravilnikom skupine za upravljanje poslov s povezanimi strankami", ki je bil revidiran leta 2022, je treba opozoriti, da je bilo v istem letu izvedenih **80 transakcij s povezanimi strankami** (razen transakcij manjših zneskov v skladu z referenčnimi določbami in parametri, ki jih določi banka) v skupnem znesku **2.552.585,99** evrov.

Število **pomembnejših transakcije na tem področju**, izvedenih v poslovnem letu, ki se je končalo 31. decembra 2022, znaša 0 v skupni vrednosti 0 evrov.

Niso bile izvedene pomembnejše transakcije s povezanimi strankami v skladu z referenčnimi predpisi in pogoji, sprejetimi v okviru sprejetih politik in glede katerih bi neodvisni član upravnega organa ali nadzorni odbor izdala negativno mnenje oziroma oblikovala opombe.

Poglavje 7

Pomembna dejstva, nastala po zaključku poslovnega leta

Navajamo, da po 31. decembru 2022 do datuma sprejema tega zaključnega računa ni bilo dogodkov v zvezi z banko, ki bi povzročili pomembnejše posledice pri predstavljenih premoženjskih in ekonomskih rezultatih.

Poglavje 8

Predviden razvoj poslovanja

Gibanje obrestnih mer pomembno vpliva tako na segment financiranja kot tudi na segment kreditiranja. Zaradi teh razmer je bilo treba spremeniti poslovne usmeritve v primerjavi s prejšnjimi leti, za katera so bile značilne pretežno stabilne obrestne mere.

Pri neposrednih vlogah je prišlo do precejšnje stagnacije, kar odraža trenutne težave gospodinjstev in podjetij pri spopadanju z znatno rastjo stroškov nabave energije in surovin.

V primerjavi s prejšnjim letom se trend posrednih vlog ponovno pozitivno spreminja in od začetka leta beleži 2,84-odstotno povečanje.

Povpraševanje zasebnikov po kreditiranju zaenkrat ne beleži upada. V prvih mesecih leta 2023 se nadaljuje rast skupnih plasiranih sredstev v letu 2022, ki zaenkrat kaže pozitivno vrednost v začetku leta v višini 1 %. Učinki zvišanja obrestnih mer bodo jasnejši tekom leta. Trenutno banka ocenjuje prošnje za ponovno pogajanje o obrestnih merah za vsak primer posebej, pri čemer upošteva tudi zmožnost odplačevanja, da bi omejila morebitno poslabšanje kreditne kvalitete. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je bil sistem spremljanja dodatno izboljššan, da bi se zgodaj zaznali prvi znaki težav spremljanih strank.

V prvih mesecih leta 2023 banka nadaljuje s projekti za racionalizacijo in povečevanje učinkovitosti komercialne mreže ter centralnih služb. Nadaljuje se program usposabljanja osebja, katerega cilj je pridobiti usposobljene strokovnjake, ki bodo članom in strankam nudili strokovne nasvete. Poseben poudarek je na poslovnem svetovanju.

Poglavje 9

Predlog porazdelitve rezultata poslovnega leta

Dobiček poslovnega leta znaša 2.841.184,23 evra.

Občnemu zboru predlagamo naslednjo porazdelitev:

1. za zakonite rezerve v skladu s črko a), 1. odstavkom, člena 53 Statuta (97% čistega dobička poslovnega leta)	€ 2.755.948,70
2. Vzajemnim skladom za promocijo in razvoj združništva v skladu s črko b) člena 53.1 statuta družbe, 3 % čistega dobička poslovnega leta	€ 85.235,53

V preučitev in odobritev vam predlagamo bilanco poslovnega leta 2022, kot je prikazana v bilanci stanja, izkazu poslovnega izida ter v pojasnilih k izkazom (*Nota integrativa*).

Poglavje 10

Zaključek

Drage članice, cenjeni člani!

Zadružno bančništvo je na poti k novi in izvirni razlagi svoje identitete.

V številnih prejšnjih fazah sprememb je našemu sistemu uspelo najti svoje mesto v prilagajanju spremembam na trgu, pri čemer je vedno ohranjal perspektivo rasti in premagoval težave izključno z lastnimi sredstvi.

Da bi zadružno kreditne banke-podeželske hranilnice še naprej ostale "energija skupnosti", morajo paziti, da njihova iskrica ne ugasne. Z zavezanostjo, ki bi morala biti, če parafraziramo znani Mahlerjev stavek, usmerjena v skrb za ohranjanje ognja in ne v kontemplacijo pepela.

Za to je nujna kultura vzajemnosti. Ta je gorivo za konkurenčnost.

Italija izkorišča priložnost za posodobitev, ki jo ponuja nacionalni načrt za oživitev in odpornost (NRP), potrebuje polno vitalnost zadružnega bančništva.

NRP je temeljna priložnost za oživitev in razvoj naše države in območij, h katerima lahko zadružno bančništvo ustrezno prispeva, tudi v smislu javno-zasebnega partnerstva in dopolnilne finančne podpore.

Pot izvajanja nacionalnega programa reform se je začela leta 2020 in se bo končala leta 2026. Veliko načrtovanih poslanstev se sklicuje na dimenzijo "skupnosti": skupnostni (zdravstveni) domovi, skupnostne bolnišnice, energetske skupnosti.

Banke skupnosti imajo na voljo petletno obdobje, v katerem morajo zagotoviti podporo pri razvoju načrta in doseganju njegovih ciljev. Njihov prispevek ni vprašljiv.

Po opisu računovodskih podatkov za poslovno leto 2022 naj se zahvalimo vsem, ki v raznih vlogah s svojim sodelovanjem dragoceno prispevajo k uspešnosti naše banke: vodstvu in funkcionarjem Banke Italije iz Trsta za stalno razpoložljivost, pomoč in tvorno sodelovanje, vodilni banki Cassa Centrale Banca s predsednikom Giorgiom Fracalossijem, pooblaščenemu članu uprave Sandru Bolognesiju, saj je banka v tem kompleksnem trenutku bolj kot kdajkoli prej poklicana, da podpira svoje članice. Zveza ZKB za FJK in Federcasse, hvala za podporo pri sodelovanju na področju zadružnega bančništva. Nadzornemu svetu, ki s prizadevnostjo, strokovnostjo in profesionalnostjo spremlja naše delo. Upravi in zaposlenim, vsem brez razlik, za trud, strokovnost in učinkovitost, s katero delajo in ker so prispevali k doseganju ciljev, zabeleženih v poslovnem letu.

Na koncu, vendar nenazadnje, lepo pozdravljamo svoje člane in se jim od srca zahvaljujemo za izkazano zvestobo, ki predstavlja naše glavno vodilo in spodbudo pri našem delu in načrtovanju prihodnosti naše skupne banke. Hvala vsem komitentom, ki ves čas cenijo profesionalnost naše banke in ji zaupajo.

Za upravni odbor

Opčine, 13. marca 2023

Bilanca

Bilanca stanja - sredstva

POSTAVKE SREDSTEV		31/12/2022	31/12/2021
10.	Denar v blagajni in stanje na računih	6.295.933	21.651.046
20.	Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega uspeha	3.472.430	3.495.721
	a) finančna sredstva v posesti za trgovanje	-	877
	b) finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti	-	-
	c) druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	3.472.430	3.494.844
30.	Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	75.553.769	88.199.136
40.	Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti	647.752.736	595.533.053
	a) krediti bankam	9.874.247	10.239.584
	b) krediti strankam	637.878.490	585.293.468
50.	Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	2.187.996	-
60.	Spremembe poštene vrednosti skupine varovanih postavk (+/-)	(2.190.028)	1.233.076
70.	Deleži	612.407	696.438
80.	Opredmetena osnovna sredstva	6.152.687	6.620.924
90.	Neopredmetena osnovna sredstva	242.806	223.152
	od tega:		
	- dobro ime	-	-
100.	Terjatve za davek od dohodkov pravnih oseb	4.108.854	4.845.015
	a) terjatve za davek	812.464	786.134
	b) odložene terjatve za davek	3.296.390	4.058.881
110.	Nekratkoročna sredstva in skupine sredstev za odtujitev/prodajo	-	-
120.	Druga sredstva	11.508.377	6.373.579
	Sredstva skupaj	755.697.968	728.871.141

Bilanca stanja - obveznosti

POSTAVKE NA PASIVI IN DELNIŠKI KAPITAL		31/12/2022	31/12/2021
10.	Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	694.631.845	662.960.790
	a) obveznosti do bank	123.290.016	118.184.116
	b) obveznosti do komitentov	563.343.396	530.708.200
	c) izdani vrednostni papirji	7.998.433	14.068.474
20.	Finančne obveznosti, namenjene trgovanju	-	548
30.	Finančne obveznosti, merjene po pošteni vrednosti	-	-
40.	Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	-	1.199.439
50.	Uskladitev vrednosti finančnih obveznosti za splošno kritje (+/-)	-	-
60.	Davčne obveznosti	28.694	290.269
	a) terjatve za davek	-	-
	b) odložene obveznosti za davek	28.694	290.269
70.	Obveznosti, povezane s sredstvi za odtujitev/prodajo	-	-
80.	Druge obveznosti	6.835.740	10.208.937
90.	Odpravnine	1.246.533	1.571.732
100.	Rezervacije za tveganja in stroške	1.438.950	3.269.041
	a) obveznosti in izdana jamstva	877.291	1.021.875
	b) upokojitve in podobne obveznosti	-	-
	c) druge rezervacije za tveganja in stroške	561.659	2.247.167
110.	Rezerva ovrednotenj	(849.441)	(156.902)
120.	Delnice z odkupno opcijo	-	-
130.	Kapitalski instrumenti	-	-
140.	Rezervacije	49.360.004	48.184.633
150.	Vplačano doplačilo za deleže	28.618	24.848
160.	Glavnica	135.842	134.846
170.	Lastne delnice (-)	-	-
180.	Dobiček (izguba) poslovnega leta (+/-)	2.841.184	1.182.959
Skupaj obveznosti in delniški kapital		755.697.968	728.871.141

Izkaz poslovnega izida

POSTAVKE		31/12/2022	31/12/2021
10.	Prihodki iz obresti in podobni prihodki	14.558.273	11.929.056
	od tega prihodki iz obresti, pripoznani po efektivni obrestni meri	14.668.016	12.184.740
20.	Odhodki za obresti in podobni odhodki	(1.562.295)	(827.766)
30.	Obrestna marža	12.995.978	11.101.290
40.	Prihodki iz opravnin (provizij)	6.872.348	5.805.647
50.	Odhodki za opravnine (provizije)	(917.921)	(731.804)
60.	Čiste opravnine (provizije)	5.954.428	5.073.843
70.	Dividende in podobni prihodki	99.332	119.055
80.	Čisti poslovni izid iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju	41.539	44.247
90.	Čisti rezultat od varovanja pred tveganjem	(36.146)	29.362
100.	Dobički (izgube) od odprodaje ali odkupa:	11.727	1.846.309
	a) finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti	151.051	1.587.422
	b) finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	(139.324)	258.886
	c) finančnih obveznosti	-	-
110.	Čisti rezultat iz drugih finančnih sredstev in obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	(77.931)	34.683
	a) finančna sredstva in obveznosti, merjeni po pošteni vrednosti	-	-
	b) druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	(77.931)	34.683
120.	Posredniška marža	18.988.925	18.248.789
130.	Neto popravki vrednosti za kreditno tveganje:	(3.020.581)	(2.674.930)
	a) finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti	(3.017.447)	(2.668.936)
	b) finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	(3.134)	(5.994)
140.	Dobički/izgube ob spremembi pogojev brez odpisa	(16.605)	(9.876)
150.	Čisti poslovni dobiček/izguba iz finančnega upravljanja	15.951.740	15.563.983
160.	Administrativni stroški:	(13.877.980)	(14.671.428)
	a) stroški za zaposlene	(7.717.799)	(9.182.521)
	b) drugi administrativni stroški	(6.160.180)	(5.488.907)
170.	Čiste rezervacije za varovanje tveganj in stroškov	579.913	(340.152)
	a) obveznosti in izdana jamstva	183.295	(340.152)
	b) druge neto rezervacije	396.617	-
180.	Popravki čiste vrednosti za oslabilte in odprava oslabiltev opredmetenih sredstev	(751.600)	(771.210)
190.	Popravki čiste vrednosti za oslabilte in odprava oslabiltev neopredmetenih sredstev	(24.668)	(22.296)
200.	Drugi odhodki/prihodki od poslovanja	1.413.287	1.305.372

POSTAVKE		31/12/2022	31/12/2021
210.	Stroški poslovanja	(12.661.049)	(14.499.714)
220.	Dobički (izgube) od deležev v družbah	28.109	-
230.	Čisti rezultat ocene opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev po poštenu vrednosti	-	-
240.	Popravki vrednosti za dobro ime	-	-
250.	Dobički (izgube) od odprodaje naložb	148	-
260.	Dobiček (izguba) iz rednega poslovanja pred obdavčitvijo	3.318.947	1.064.268
270.	Davek na dohodke pravnih oseb iz rednega poslovanja	(477.763)	144.980
280.	Dobiček (izguba) od rednega poslovanja po obdavčitvi	2.841.184	1.209.248
290.	Dobiček (izguba) iz opušenih poslovnih dejavnosti po obdavčitvi	-	(26.289)
300.	Dobiček (izguba) poslovnega leta	2.841.184	1.182.959

Izkaz skupne dobičkonosnosti

POSTAVKE		31/12/2022	31/12/2021
10.	Dobiček (izguba) poslovnega leta	2.841.184	1.182.959
Druge komponente na prihodkovni strani brez davka, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid		412.822	117.583
20.	Kapitalski instrumenti, merjeni po poštenu vrednosti prek vseobsegajočega donosa	263.506	92.353
30.	Finančne obveznosti po poštenu vrednosti, ki vplivajo na izkaz poslovnega izida (spremembe lastne kreditne sposobnosti)	-	-
40.	Pokritost kapitalskih instrumentov, merjenih po poštenu, ki vplivajo na vseobsegajoči donos	-	-
50.	Opredmetena osnovna sredstva	-	-
60.	Neopredmetena osnovna sredstva	-	-
70.	Načrti z vnaprej določenimi izplačili	149.316	25.229
80.	Nekratkoročna sredstva in skupine sredstev za odtujitev/prodajo	-	-
90.	Delež rezerv od vrednotenja deležev, ocenjenih v višini lastniškega kapitala	-	-
Druge komponente na prihodkovni strani brez davka, ki se lahko prerazvrstijo v poslovni izid		(1.105.361)	(662.397)
100.	Pokritost tujih naložb	-	-
110.	Tečajne razlike	-	-
120.	Pokritost finančnih tokov	-	-
130.	Instrumenti za kritje (neopredeljeni elementi)	-	-
140.	Finančna sredstva (različna od kapitalskih instrumentov), merjena po poštenu vrednosti prek vseobsegajočega donosa	(1.105.361)	(662.397)
150.	Nekratkoročna sredstva in skupine sredstev za odtujitev/prodajo	-	-
160.	Delež rezerv od vrednotenja deležev, ocenjenih v višini lastniškega kapitala	-	-
170.	Skupno druge komponente na prihodkovni strani brez davka	(692.539)	(544.815)
180.	Skupna dobičkonosnost (postavki 10+170)	2.148.645	638.145

Izkaz sprememb lastniškega kapitala na 31.12.2022

	Stanje na 31.12.2021	Sprememba začetnih zneskov	Stanje na 01.01.2022	Razporeditev rezultatov iz prejšnjega poslovnega leta		Spremembe v poslovnem letu								Skupna donosnost poslovnega leta 2022	Neto premoženje na 31.12.2022
				0		Spremembe rezerv	Spremembe kapitala								
				Rezervacije	Dividende in ostala izplačila		Izdaja novih delnic	Nakup lastnih delnic	Izredna porazdelitev dividend	Spremembe kapitalskih instrumentov	Derivati na lastnih delnicah	Stock Options			
Osnovni kapital:															
a) redne delnice	134.846,28	X	134.846,28	-	X	X	2.977,32	(1.981,44)	X	X	X	X	X	X	135.842,16
b) druge delnice	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	-
Vplačano doplačilo za deleže	24.847,8	X	24.847,8	-	X	-	4.080,00	(310,00)	X	X	X	X	X	X	28.617,80
Rezerve:															
a) dobička	58.785.226,13	-	58.785.226,13	1.147.470,63	X	1.707,08	-	-	-	X	X	X	X	X	59.934.403,84
b) druge	(10.600.592,93)	-	(10.600.592,93)	-	X	26.192,63	-	X	-	X	-	-	-	X	(10.574.400,30)
Rezerva ovrednotenj	(156.901,70)	-	(156.901,70)	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	(692.539)	(849.441,05)
Kapitalski instrumenti	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	-
Lastne delnice	-	X	-	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	-
Dobiček/(izguba) poslovnega leta	1.182.959,41	-	1.182.959,41	(1.147.470,63)	(35.488,78)	X	X	X	X	X	X	X	X	2.841.184,3	2.841.184,23
Neto kapital	49.370.384,99	-	49.370.384,99	-	(35.488,7)	27.899,71	7.057,32	(2.291,44)	-	-	-	-	-	2.148.644,8	51.516.206,68

Izkaz sprememb lastniškega kapitala na 31.12.2021

	Stanje na 31.12.2020	Sprememba začetnih zneskov	Stanje na 01.01.2021	Razporeditev rezultatov iz prejšnjega poslovnega leta		Spremembe v poslovnem letu								Skupna donosnost poslovnega leta 2021	Neto premoženje na 31.12.2021
				Rezervacije	Dividende in ostala izplačila	Spremembe rezerv	Spremembe kapitala					Derivati na lastnih delnicah	Stock Options		
							Izdaja novih delnic	Nakup lastnih delnic	Izredna porazdelitev dividend	Spremembe kapitalskih instrumentov	Stock Options				
Osnovni kapital:															
a) redne delnice	133.296	X	133.296	-	X	X	2.299	(748)	X	X	X	X	X	134.846	
b) druge delnice	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	-	
Vplačano doplačilo za deleže	18.838	X	18.838	-	X	-	6.010	-	X	X	X	X	X	24.848	
Rezerve:															
a) dobička	57.982.843	-	57.982.843	802.383	X	-	-	-	-	X	X	X	X	58.785.226	
b) druge	(10.600.593)	-	(10.600.593)	-	X	-	-	X	-	X	-	-	X	(10.600.593)	
Rezerva ovrednotenj	387.913	-	387.913	X	X	-	X	X	X	X	X	X	(544.815)	(156.902)	
Kapitalski instrumenti	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	-	
Lastne delnice	-	X	-	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	-	
Dobiček/(izguba) poslovnega leta	827.199	-	827.199	(802.383)	(24.816)	X	X	X	X	X	X	X	1.182.959	1.182.959	
Neto kapital	48.749.495	-	48.749.495	-	(24.816)	-	8.309	(748)	-	-	-	-	638.145	49.370.385	

Finančni izkaz

Posredna metoda

	Znesek	
	31/12/2022	31/12/2021
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
1. Poslovna sredstva	5.143.130	1.173.629
- rezultat poslovnega leta (+/-)	2.841.184	1.182.959
- čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju, in finančnih sredstev/obveznosti, merjenih po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega uspeha (-/+)	561	49
čisti dobički/izgube za dejavnosti varovanja pred tveganjem (-/+)	(36.145)	29.362
- popravki vrednosti/neto popravki vrednosti za kreditno tveganje (+/-)	-	-
- popravki vrednosti/neto popravki vrednosti opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev (+/-)	761.604	778.842
- rezervacije za tveganja in stroške ter drugi stroški/prihodki (+/-)	(579.912)	340.152
- neplačani davki, pristojbine in davčni odtegljaji (+/-)	784.118	87.719
- druge prilagoditve čistega poslovnega izida pred obdavčitvijo (+/-)	-	-
- druge prilagoditve (+/-)	1.371.721	(1.245.453)
2. Povečanje/zmanjšanje finančnih sredstev	(51.460.743)	(47.839.924)
- finančna sredstva, namenjena trgovanju	365	401
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti	-	-
- druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	22.413	2.774.889
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	-	(14.310.895)
- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti	(52.219.683)	(36.255.955)
- druga sredstva	736.161	(48.366)
3. Povečanje/zmanjšanje finančnih obveznosti	31.083.732	38.156.263
- finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	31.671.054	38.810.606
- finančne obveznosti, namenjene trgovanju	(548)	(245)
- finančne obveznosti, merjene po pošteni vrednosti	-	-
- druge obveznosti	(586.773)	(654.098)
Neto denarni tokovi pri poslovanju	(15.233.881)	(8.510.032)
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
1. Prejemki od naložbenja	183.362	119.055
- prodaja deležev	84.031	-
- dividende od naložb v kapital odvisnih družb	99.332	119.055
- prejemki pri prodaji opredmetenih sredstev	-	-
- prejemki pri prodaji neopredmetenih sredstev	-	-
- prejemki pri prodaji delov podjetja	-	-

	Znesek	
	31/12/2022	31/12/2021
2. Izdatki pri naložbenju	(309.361)	(432.188)
- izdatki pri nakupu naložb v kapital odvisnih družb	-	-
- izdatki pri nakupu opredmetenih sredstev	(265.039)	(391.117)
- izdatki pri nakupu neopredmetenih sredstev	(44.322)	(41.071)
- izdatki pri nakupu delov podjetja	-	-
Neto denarni tokovi pri naložbenju	(125.998)	(313.133)
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
- izdaje/odkupi lastnih delnic	4.766	7.561
- izdaja/pridobitev kapitalskih instrumentov	-	-
- distribucija dividend in drugi nameni	-	-
Neto denarni tokovi pri financiranju	4.766	7.561
DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI NA KONCU OBDOBJA	(15.355.113)	(8.815.604)

LEGENDA:

(+) povečanje

(-) zmanjšanje

Usklajevanje napak

POSTAVKE V BILANCI STANJA	Znesek	
	31/12/2022	31/12/2021
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku poslovnega obdobja	21.651.046	30.466.651
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov v poročevalnem obdobju	(15.355.114)	(8.815.605)
Blagajna in tekoča sredstva: učinek spremembe menjalniških tečajev	-	-
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu poslovnega obdobja	6.295.932	21.651.046

TRST
GORICA

TRIESTE
GORIZIA

